

Сәулет, қала құрылысы және құрылыс
саласындағы мемлекеттік нормативтер
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ

Государственные нормативы
в области архитектуры, градостроительства и строительства
СВОД ПРАВИЛ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

**МОНШАЛАР ЖӘНЕ МОНША-САУЫҚТЫРУ
КЕШЕНДЕРІ**

**БАНИ И БАННО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫЕ
КОМПЛЕКСЫ**

**ҚР ЕЖ 3.02-117-2013
СП РК 3.02-117-2013**

Ресми басылым
Издание официальное

Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігінің
Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитеті

Комитет по делам строительства и жилищно-коммунального
хозяйства Министерства промышленности и строительства
Республики Казахстан

Астана 2024

АЛҒЫ СӨЗ

- 1 ӘЗІРЛЕГЕН:** «ҚазҚСҒЗИ» АҚ, «ИННОБИЛД» ЖШС
- 2 ҰСЫНҒАН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің Техникалық реттеу және нормалау басқармасы
- 3 БЕКІТІЛГЕН ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛГЕН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің 2014 жылғы 29 желтоқсандағы № 156-НҚ бұйрығымен

ПРЕДИСЛОВИЕ

- 1 РАЗРАБОТАН:** АО «КазНИИСА», ТОО «ИННОБИЛД»
- 2 ПРЕДСТАВЛЕН:** Управлением технического регулирования и нормирования Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан
- 3 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ:** Приказом Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан от 29 декабря 2014 года №156- НК

Осы мемлекеттік нормативті Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі Уәкілетті мемлекеттік органның рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толық немесе ішінара қайта басуға, көбейтуге және таратуға болмайды.

ҚР ӨҚМ Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитетінің 2024 жылғы 20 қарашадағы № 21-05-21/2846-И хатына сәйкес «Кіріспеге», 4.4.1.1, 4.4.1.49, 4.4.1.64, 4.4.3.5, 4.7.2.32, 4.7.5, 4.8.1, 4.8.3, 4.8.6 тармақтарға, 4-кестеге, Г қосымшасына (мемлекеттік тілде) және «Кіріспеге», 4.4.1.1, 4.8.1, 4.8.3, 4.8.6 тармақтарға (орыс тілде) редакциялық түзетулер енгізілді.

Настоящий государственный норматив не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения Уполномоченного государственного органа по делам архитектуры, градостроительства и строительства Республики Казахстан.

В «Введение», пункты 4.4.1.1, 4.4.1.49, 4.4.1.64, 4.4.3.5, 4.7.2.32, 4.7.5, 4.8.1, 4.8.3, 4.8.6, таблицу 4, приложение Г (на государственном языке) и в «Введение», пункты 4.4.1.1, 4.8.1, 4.8.3, 4.8.6 (на русском языке) внесены редакционные правки в соответствии с письмом Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства МПС РК от 20.11.2024 года № 21-05-21/2846-И.

МАЗМҰНЫ

1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ.....	1
2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР	1
3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР	2
4 ҚОЛАЙЛЫ ШЕШІМДЕР.....	2
4.1 Негізгі ережелер.....	2
4.2 Өрт қауіпсіздігі	5
4.3 Қала құрылысы шешімдері.....	10
4.4 Көлемдік-жоспарлық шешімдер	11
4.4.1 Монша және монша-сауықтыру жайлары	11
4.4.2 Бассейндер	19
4.4.3 Кіреберістер, өткелдер (дәліздер), баспалдақтар, лифтілер	21
4.4.4 Қызметтік-тұрмыстық бөлмелер	23
4.4.5 Санитарлық-техникалық қондырғыларды орналастыру.....	24
4.5 Жарықтандыру	25
4.6 Сенімділік пен орнықтылықты қамтамасыз ету бойынша ғимараттардың конструктивтік шешімдері.....	26
4.7 Инженерлік желілерді және жүйелерді жобалау	29
4.7.1 Электр қондырғысын орнатудың қолайлы шешімдері	29
4.7.2 Жылыту, желдету және ауа баптау	30
4.7.3 Сумен қамту және кәріз жүйесі	34
4.7.4 Қоқыстарды шығару және шаңды жинау	37
4.8 Халықтың мүмкіншілігі шектеулі топтары үшін қолжетімділікті қамтамасыз ету....	37
4.9 Пайдалану кезіндегі қауіпсіздік	38
4.10 Қоршаған ортаны қорғау	40
5 ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ	41
5.1 Энергия үнемдеу және жылу шығынын азайту.....	41
5.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану	42
А қосымшасы (ақпараттық) Монша және монша-сауықтыру кешендері үй-жайларының ауданы	44
Б қосымшасы (ақпараттық) Монша мен монша-сауықтыру кешендері үй-жайлары өткелдерінің ені	47
В қосымшасы (ақпараттық) Қызмет көрсетуші қызметкерлердің тұрмыстық үй-жайларының қондырғылары.....	48
Г қосымшасы Жертөлелік және цокольдық қабаттарға орналастыруға жол берілетін үй-жайларының тізбесі	50
Д қосымшасы (ақпараттық) Ауа температурасы	51

КІРІСПЕ

Осы ережеле жинағы Қазақстан Республикасының нормалаудың параметрлік әдісіне сәйкес әзірленді.

Осы ережелер жинағы қолданыстағы құрылыс саласындағы нормативтік құқықтық актілер талаптарына сәйкес әзірленді және Қазақстан Республикасының аумағында жобаланатын және салынатын моншалар және монша-сауықтыру кешендері ғимаратының жобасын әзірлеуге арналған.

Осы ережелер жинағы моншалар және монша-сауықтыру кешендеріне қолданылатын «Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігі туралы» техникалық регламентінің дәлелдемелік базасына кіретін нормативтік құжаттардың бірі болып табылады.

Осы ережелер жинағы «Моншалар және монша-сауықтыру кешендері» ҚР ҚН белгіленген параметрлерді орындаудың бірден-бір әдісі болып табылмайды.

Қолайлы құрылыс шешімдерінің әдісі ғимаратты пайдалану деңгейін (негізгі мақсаты немесе функциясы), ғимаратты пайдаланушылар үшін қауіпті тәуекелдік факторларды және қауіптілік сипатын (ішкі немесе сыртқы), пайдаланушылар санын (келушілер, қызметкерлер), адамдардың, оның ішінде халықтың әлсіз топтары бөлігінің жұмыс істеу ұзақтығын және т. б. жағдайлар мөлшерін ескере отырып қабылданады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ
СВОД ПРАВИЛ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

МОНШАЛАР ЖӘНЕ МОНША-САУЫҚТЫРУ КЕШЕНДЕРІ

БАНИ И БАННО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫЕ КОМПЛЕКСЫ

Енгізілген күні - 2015-07-01

1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ

1.1 Осы ережелер жинағы жаңадан салынатын, қайта жаңғыртылатын, кеңейтілетін, жаңартылатын моншаларды, монша-сауықтыру кешендерін жобалауға және құрылысты жүргізуге арналған жер теліміне, көлемдік-жоспарлық, конструктивтік және инженерлік желілеріне қойылатын қолайлы шешімдерді белгілейді.

1.2 Осы ережелер жинағының ережесін Қазақстан Республикасының аумағында ұйымдық-құқықтық, меншік түріне қарамастан, жобалауды, салуды, реконструкциялауды, қайта жабдықтауды, жаңартуды жүзеге асыратын басқару және қадағалау органдары, жеке және заңды тұлғалар қолданады.

1.3 Осы ережелер оңтайлы ғимараттарда орналастырылатын монша жайларын жобалауға таратылмайды.

2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Осы ережелер жинағын қолдану үшін мынадай сілтемелік нормативтік құжаттар қажет:

ҚР ЕЖ 3.02-108-2013 Әкімшілік және тұрмыстық ғимараттар.

ҚР ЕЖ 3.06-101-2012 Ғимараттар мен имараттарды халықтың қимылы шектеулі топтары үшін қолжетімділіктің есебімен жобалау.

ҚР ЕЖ 4.01-101-2012 Ғимараттар мен имараттардың ішкі су құбыры және кәрізі.

ҚР ЕЖ 4.02-101-2012 Ауаны жылыту, желдету және кондиционерлеу.

ҚР ЕЖ 4.03-101-2013 Газ тарату жүйелері.

Ескертпе - Осы мемлекеттік нормативті пайдаланған кезде «Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы нормативтік құқықтық актілер мен нормативтік техникалық құжаттар тізбесі», «ҚР Ұлттық стандарттары мен ұлттық техникалық-экономикалық ақпарат жіктеуіштерінің каталогы» және «Мемлекетаралық стандарттар каталогы» ақпараттық каталогтары бойынша жыл сайын жасалатын анықтамалық құжаттардың қолданылуын ағымдағы жылғы жағдай бойынша және ай сайын шығарылатын тиісті ақпараттық бюллетеньдерге - ағымдағы жылы жарияланған стандарттардың журналдары мен ақпараттық көрсеткіштері бойынша тексерген орынды. Егер сілтемелік құжат ауыстырылған (өзгертілген) болса, онда осы нормативті пайдаланған кезде ауыстырылған (өзгертілген) стандартты басшылыққа алған жөн, егер сілтемелік құжат ауыстырусыз жойылған болса, онда оған сілтеме берілген ереже осы сілтемені қозғамайтын бөлігінде қолданылады.

3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

Осы ережелер жинағында осы нысандарға құрылыс ережелерінде келтірілген терминдер және анықтамалар, сондай-ақ мынадай анықтама қолданылады:

3.1 Дренчерлік құрылғылар: Ішкі су құбырына біріктірілген перфорацияланған құрғақ құбырлар.

4 ҚОЛАЙЛЫ ШЕШІМДЕР

4.1 Негізгі ережелер

4.1.1 Моншалардың және монша-сауықтыру кешендері ғимараттарының жобалануы, құрылысы және реконструкциясы осы ережелер жинағының және Қазақстан Республикасының аумағында жобалау және құрылыс ережелерін белгілейтін басқа нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес жүзеге асырылуы тиіс.

4.1.2 Моншалар және монша-сауықтыру кешендері мынадай разрядтар бойынша топтастырылады:

- а) екінші разряд - 50 орынға дейін;
- б) бірінші разряд - 50 бастап 200 орынға дейін;
- в) жоғарғы разряд - 200 орыннан астам.

4.1.3 Моншалар және монша-сауықтыру кешендері сыйымдылығы бойынша былай бөлінеді:

- а) сыйымдылығы төмен - 20 орынға дейін;
- б) сыйымдылығы орташа - 20 бастап 100 орынға дейін;
- в) сыйымдылығы жоғары - 100 орыннан астам.

4.1.4 Моншалардың сыйымдылығы киім ілуге арналған барлық бөлмелердегі: жабық ванна, душ кабиналарындағы және нөмірлердегі орындар саны бойынша анықталады.

4.1.5 Елді мекендердегі моншалар санын 1000 адамға 5 орын нормасынан, монша-сауықтыру кешендеріндегі бассейнде санын – 1000 адамға су айнасының 20 - 25 м² нормадан есептеу ұсынылады.

4.1.6 Монша мен монша-сауықтыру кешенінің селитебтік аумағында 500 - 800 м қызмет көрсету радиусын орналастыру ұсынылады.

4.1.7 Монша мен монша-сауықтыру кешенінің ғимараты 5 қабатты биіктіктен аспауы тиіс.

4.1.8 Сыйымдылығы 100 орыннан кем моншалар ғимараттарының қабат биіктігін 3,3 м кем емес деп, ал сыйымдылығы 100 және одан да көп орын - 3,6 м кем емес деп қабылдау қажет.

4.1.9 Қосалқы мақсаттағы жекелеген бөлмелерде және ғимараттардың көлемдік-жоспарлық шешімдеріне, сондай-ақ технологиялық талаптарға байланысты дәліздерде биіктікті тиісті азайтуға жол беріледі. Бұл жағдайда биіктік 2,5 м кем болмауы тиіс.

4.1.10 Инженерлік коммуникацияларды ғимараттың бірінші қабатының астына орналастыру үшін шығыңқы конструкциялардың астына дейінгі биіктігі кемінде 1,9 м

техникалық үй асты қоймасы қарастырылады.

4.1.11 Спа-орталықтарды жобалау кезінде мынадай бөлмелерді қарастыру ұсынылады:

- а) су терапиясына арналған бөлмелер;
- б) бетке және денеге күтім көрсетуге арналған бөлмелер;
- в) массаж бөлмелері;
- г) сауна және/немесе монша;
- д) бар немесе мейрамхана;
- е) топта немесе жеке фитнес - йога жаттығуларына арналған бөлме және басқалар;
- ж) келушілердің тынығу аймағы;
- з) гардероб бөлмесі;
- и) қосымша бөлмелер;
- к) бассейн және/немесе шағын бассейн.

4.1.12 Спа-орталықта ванналармен жабдықталған бөлмелер және моншаның бірнеше түрі: судың әртүрлі типі, сондай-ақ әртүрлі температура және/немесе таңдау үшін моншаның бірнеше түрі бар бірнеше адамға арналған бассейн болуы тиіс.

4.1.13 Спа монша орталығында тынығу аймағы және гардероб бөлмесі болуы керек.

4.1.14 Берілген климат шарттарына сәйкес моншалардың 3 түрі бар:

- а) құрғақ ауалы, температурасы 60 °C бастап 120 °C дейін; ылғалдылығы 5 % бастап 25 % дейін;
- б) дымқыл, температурасы 30 °C бастап 70 °C дейін; ылғалдылығы 80 % бастап 100 % дейінгі;
- в) су моншалары.

4.1.15 Моншаларды және монша-сауықтыру кешендерін жобалау кезінде түрлі типті моншаларды жобалау, сондай-ақ жайластыру ерекшеліктерін ескеру ұсынылады.

4.1.16 Орыс (Сібір) моншасын жобалау кезінде міндетті құрамына булау бөлмесі, моншаның ауыз бөлмесін қарастыру керек, оған қоса душ және киім ілуге арналған бөлмелерді қосымша орналастыруға болады.

4.1.17 Булау бөлмесін жобалау кезінде келушілерді отырған және жатқан күйінде жайластыру үшін сөрелердің болуын ескеру қажет, осыған сәйкес 2,7 м кем болмауы тиіс төбенің биіктігі анықталады.

4.1.18 Кең булау бөлмелерінен бас тарту ұсынылады, яғни қыздыру әркелкі болады, ал оның ішінде болу жайсыз, бөлменің жиынтық көлемі 40 м³ аспауы тиіс.

4.1.19 Булау бөлмесінде әртүрлі отынды, электрлік немесе инфрақызыл қыздыру құралдарын қолданатын пештерді орналастыруға жол беріледі.

4.1.20 Булау бөлмесіндегі әрлеуді ағаштан, ағаш бөренелерінен немесе тақтайлардан жасау ұсынылады.

4.1.21 Фин саунасын булауға арналған шағын бөлмемен, түтіннің шығуына арналған төбе және есік астындағы кішігірім ойық болатындай жобалау қажет, сол бөлменің ортасында тас-пеш орнатылады. Булау бөлмесінде отырғыштарды орналастыру үшін жеткілікті орын қарастыру ұсынылады.

4.1.22 Жапон моншасына жуыну және шайыну жайын енгізу ұсынылады, онда бір адамға бір немесе бірнеше купельдер сыйымдылығын орналастыру мүмкіндігі арқылы су құбыры мен кәріздік суағар қарастыру керек.

4.1.23 Суды кейін қыздыру үшін купель астында пеш орнатуды қамтамасыз ету ұсынылады.

Судың есептік температурасы 32 °C аспайтын бірнеше адамға арналған шағын бассейннің болуына жол беріледі, онда ыстық су ағынын құру үшін тесіктер қарастырылады.

4.1.24 Түрік (хамам) моншасында 100 % дейінгі ылғалдылықты қамтамасыз ету ұсынылады. Бөлмедегі 30 °C бастап 55 °C дейінгі температураны құрайды.

Түрік моншасын (хамам) жобалау кезінде киім ілу, жуыну және булау бөлмелерін бөлу ұсынылады.

4.1.25 Түрік моншасының булау бөлмесінде еденді және жатақтарды мәрмәрдан жобалау рұқсат етіледі, оларда косметикалық, сондай-ақ массаж процедураларын жасауға рұқсат етіледі.

4.1.26 Булау бөлмесінде су құбырының шүмегін немесе душ кабинасын қарастыру ұсынылады.

4.1.27 Монша-хамам булау бөлмесін дөңгелек қалыпта температурасы түрлі бірнеше аймақтардың орналасуын ескерумен жобалау ұсынылады.

Түрік моншасының құрылысы барысында еденнің және қабырғалардың электр немесе сумен қыздыруды қамтамасыз ету ұсынылады.

4.1.28 Түрік моншасының (хамам) булау бөлмесін жобалау кезінде төбелердің биіктігін 2,7 м кем емес есептеу ұсынылады. Төбелерді күмбез немесе дөңес күйінде жобалау қажет.

4.1.29 Мысыр моншасын екі қабат етіп жобалау ұсынылады:

- бірінші қабатта суды қыздыратын пеш орналастырылады;
- екінші қабат тас жатақтарын және суы салқын бассейнді орналастыруға арналған.

Буды бірінші қабаттан екіншіге беру үшін екінші қабаттың еденінде тесіп өтетін ойық қарастырылады.

4.1.30 Грек моншасындағы булау бөлмесі дөңгелек пішінде, ішінен қыздырылатын орындықтардың болуымен жобаланады. Моншадағы температура 65 °C бастап 75 °C дейін, ал ылғалдылық - 15 % бастап 20 % дейін құрайды.

4.1.31 Римдік моншаны жобалау кезінде келесі үй-жайларды орналасуын қамтамасыз ету ұсынылады:

- киім ілуге арналған бөлме;
- бассейні бар салқын бөлме;
- бассейні бар температурасы 40 °C бөлме;
- жоғары ылғалды температурасы 60 °C бастап 70 °C дейінгі жылы бөлме, оған тиісті температурадағы суы бар бассейнді орналастыру ұсынылады;
- температурасы шамамен 85 °C ыстық құрғақ бумен қыздыратын орын;
- душ кабиналары бар бөлме ұсынылады.

4.1.32 Барлық булау бөлмелерінде қызуға төзімді материалдан жасалған орындықтарды орналастыру қажет.

4.1.33 Барлық бассейндердегі су тұрақты түрде сүзгілеуге және жиі алмастыруға тартылуы тиіс. Римдік моншалардағы әрлеу кафель плиткасымен, керамогранитпен немесе мәрмәрмен орындалады.

4.1.34 Инфрақызыл сауналарды жобалау кезінде өлшемдер $0,9 \times 0,9$ м кем болмауы тиіс.

4.1.35 Әрлеуді балқарағайдан, қарағаштан, қайыңнан, көктеректен жасау ұсынылады.

4.1.36 Тұтынылатын қуаттылығы кемінде 1 кВт және 2,4 кВт аспайтын оның негізінде сәуле таратқыш тұратын инфрақызыл сауна ұсынылады. Мұндай саунаның негізі – инфрақызыл қондырғы (керамикалық сәуле таратқыш және басқару пульті). Саунадағы ауа температурасы соңғы жайлылықта қалады – 55°C аспайды. Инфрақызыл жылу сәулесінің көзі керамикалық түтікке орналастырылған және кварц құмының майда түйірімен себілген спираль тәріздес резистор болып табылады.

Мұндай қыздыру элементінің физикалық қасиеті оған 2 бастап 18 мкм дейінгі толқын ауқымы ұзындығымен жылу беру мүмкіндігіне ие, ол адамға арналған барынша табиғи және жайлы жағдайға сәйкес келеді.

4.1.37 Ылғалды режимді бөлмелер (сабындау бөлмелері, душ бөлмелері, ванна және душ кабиналары, орыс типті булау бөлмелері) басқа режимді бөлмелерінің үстінен орналастырмауы керек.

4.1.38 Суланған және ылғалды режимді бөлмелердегі қабырғаларды, аражабындарды бүкіл биіктігі бойынша керамикалық, полимерлік немесе шыны плиткалармен әрлеу қажет. Қабырғаларды еден деңгейінен бастап 1,8 м биіктікте әрлеуге, ал әрлеуден жоғары - суға төзімді сырмен бояуға жол беріледі.

4.1.39 Айналып өту жолдарының, сабынды, душ және булау бөлмелерінің едендерін науалар, сондай-ақ басқыштар бағытында 1 % бастап 2 % дейін еңісімен жобалау қажет.

4.1.40 Вестибюльдердегі, киім ілуге және күтуге арналған бөлмелердегі едендер төсемін, қабырғалардың әрлеуін зарарсыздандырғыш құралдарды қолданып ылғалды тазалауға мүмкіндік беретін материалдардан орындау ұсынылады.

4.2 Өрт қауіпсіздігі

4.2.1 Отқа төзімділігі V дәрежелі ғимараттан және С3 класты ғимараттан басқа отқа төзімділігі барлық дәрежесі мен конструктивтік өрт қауіптілігі класындағы ғимараттардағы эвакуациялау жолдарына мыналарға қарағанда өрт қауіптілігі жоғары конструкциялардың үстіңгі қабаттық материалдарын қолдануға жол берілмейді:

- Г1, В1, Д2, Т2 – қабырғаларды, төбелерді әрлеу және вестибюльдердегі, баспалдақ торларындағы, лифтілік холдардағы аспалы төбелерді толтыру үшін;

- Г2, В2, Д3, Т3 немесе Г2, В3, Д2, Т2 – қабырғаларды, төбелерді әрлеу және жалпы дәліздердегі, холдар мен фойелердегі аспалы төбелерді толтыру үшін;

- Г2, РП2, Д2, Т2 - вестибюльдердегі, баспалдақ торларындағы, лифтілік холдардағы еден жабындары үшін;

- В2, РП2, Д3, Т2 - жалпы дәліздердегі, холдар мен фойелердегі еден жабыны үшін.

4.2.2 Өрт бөлігі шегіндегі қабат алаңын 1-кесте бойынша қабылдау керек.

4.2.3 Бөлмелерді автоматты өрт сөндіру қондырғыларымен жабдықтау барысында өрт қаупінің С0 класы, отқа төзімділік дәрежесі І және ІІ ғимараттарда 1-кестеде көрсетілген аудандарды 100 % арттыруға рұқсат етіледі.

1-кестеде ғимараттардың және өрт бөліктері санаттарына арналған нормалар ғимаратта көзделген отқа төзімділік дәрежесінің, сондай-ақ конструктивтік өрт қаупі класының үйлесуімен белгіленген. Осы кестеде қарастырылмаған басқа үйлесімдер қабаттың ауданы және ғимараттың биіктігі ғимараттың осы санаты бойынша осы көрсеткіштердің ең төмені бойынша қабылданады.

1-кесте - Ғимараттардың және өрт бөліктерінің санаттарына арналған нормативтік көрсеткіштер

Ғимараттардың отқа төзімділік дәрежесі	Конструктивтік өрт қауіптілік класы	Ғимараттардың жол берілген биіктігі, м	Өрт бөлігі шегіндегі қабаттың ауданы, м ² , қабаттардың келесі санында:			
			1	2	3	4-5*
I	C0	50	6000	5000	5000	5000
II	C0	50	6000	4000	4000	4000
II	C1	28	5000	3000	3000	2000
III	C0	15	3000	2000	2000	1200
III	C1	12	2000	1400	1200	800
V	Нормаланбаған	6	1200	800	-	-
IV	C1	6	2000	1400	-	-
IV	C1	6	2000	1400	-	-
IV	C2,C3	6	1200	800	-	-
Ескертпелер: 1 Осындағы және бұдан арғы ғимараттар биіктігі өрт машиналары өтетін жердің бетінен бастап жоғарғы техникалық қабатты санамағанда, жоғарғы қабаттың ашылатын ойықтың төменгі шекарасына дейін өлшенеді. 2 Кестедегі сызылған орын отқа төзімділіктің осы дәрежесі ғимарат қабаттарының көрсетілген санын құрай алмайтындығын білдіреді.						

4.2.4 Бір қабатты ғимарат құрылысының 15 % кем бөлігін қамтитын ауданының екі қабатты бөлігімен өртке қарсы қабырғалар арасындағы қабаттың ауданын бір қабатты ғимаратқа қолданылатын сияқты қабылдау қажет.

Ғимаратқа жапсарлас жаппалардың, террасалардың, галереялардың, сонымен қатар өртке қарсы қабырғалармен бөлінген басқа ғимараттардың және құрылыстардың отқа төзімділік дәрежесін ғимараттың отқа төзімділік дәрежесінен бір деңгей төмен қабылдауға жол беріледі.

4.2.5 Отқа төзімділік дәрежесі I, II және III ғимараттарда ғимараттың көтергіш элементтерінің отқа төзімділіктің қажетті шегін қамтамасыз ету үшін тек конструктивтік өрте қарсы қорғанысты ғана қолдануға рұқсат етіледі (қаптама, бетондау, сылақ және сол сияқты).

4.2.6 Адам сыйымдылығы 20 орыннан асатын моншалардың және монша-сауықтыру кешендері ғимараттарының отқа қарсы төзімділік деңгейі III кем болмауы тиіс.

4.2.7 Құрғақ күйде қызатын моншалар бөлмелерінің оқшаулау конструкцияларының (қабырғалар мен аражабындар) отқа қарсы төзімділік шегі E 60 кем болмауы тиіс.

4.2.8 Қоғамдық кешендердің құрамында немесе өзге мақсаттағы қоғамдық ғимараттарда орналастырылатын монша-сауықтыру кешендерінің бөлмелерін өзге мақсаттағы бөлмелерден 2-ші типті өртке қарсы қабырғалармен және 2-ші типті аражабындарымен бөлектеу қажет.

4.2.9 Кіріктірілген құрғақ қызу моншаларын (сауналарын) құрастырған кезде келесі талаптарды орындау қажет:

а) отқа төзімділік дәрежесі I, II, III ғимараттарда сауна бөлмелерінің кешенін СО, С1 конструктивті өрт қауіптілік класы, 1-ші типті өртке қарсы аражабындармен, сондай-ақ 3-ші типті аражабындармен, С0 бастап С3 дейінгі класты отқа төзімділік дәрежесі IV ғимараттарда - өртке қарсы аражабындарымен және REI 60 кем емес жабындармен ерекшелеп бөлектеу қажет;

б) сауна булау бөлмесінің көлемін 8 м^3 кем емес және 24 м^3 көп емес мөлшерде жобалау қажет. Булау бөлігі бөлмелерінің биіктігі 1,9 м кем болмауы тиіс;

в) тас-электр пештің қуаты булау бөлмесінің көлеміне сай келуі тиіс (тас-электр пешінің өндіруші зауытының нұсқауына сәйкес) және тиісінше 15 кВт көп болмауы тиіс. Электрқыздырушы құрал 8 сағаттық жұмыстан кейін автоматты түрде өшірілуі тиіс.

4.2.10 Тас-электр пешті басқару пультін булау бөлмесінің алдында құрғақ бөлмеде орналастыру қажет. Төселетін кабельдер қорғанысы жылуға төзімді болуы тиіс және булау бөлмесіндегі ең көп жол берілетін температураға жарамды болуы тиіс.

4.2.11 Тас-электр пешінен булау бөлмесі қабырғалары қаптамасына дейінгі қашықтық 0,2 м кем болмауы тиіс. Тас-электр пештің дәл үстінен төбенің астында жанбайтын жылу оқшаулағыш қалқанды орнату қажет. Қалқан және төбе қаптамасы арасындағы қашықтық 0,05 м кем болмауы тиіс.

4.2.12 Ауданы 36 м^2 артық қоймалық бөлмелерде терезелер болмаған жағдайда бөлме ауданының және әрбір қабатта автоматты, сондай-ақ қашықтан басқарылатын жетегі бар қақпақтармен жабықталған қима ауданы 0,2 % кем емес соратын арналарды қарастыру қажет. Түгінді жою қақпағынан бөлменің ең алшақ нүктесіне дейінгі қашықтық 20 м аспауы тиіс.

4.2.13 Астыңғы немесе цокольдық қабаттардың әрбір бөлігінде (0,5 м астам тереңдікте) ені 0,9 м және биіктігі 1,2 м екіден кем емес люктер немесе терезелер болуы тиіс. Осындай бөліктің ауданы 700 м^2 аспауы тиіс.

4.2.14 Басқыш маршының ені адамдар саны ең көп қабаттың баспалдақ алаңына шығу жерінің есептік енінен кем болмауы тиіс, алайда 1,2 м кем болмауы тиіс, ал адамдар саны бір уақытта 5 дейін болатын қабатқа шығатын басқыш үшін 0,9 м кем болмауы тиіс.

4.2.15 Астыңғы қабат немесе цоколды қабат және бірінші қабат арасында қатынауға арналған бөлек басқыштар, бірінші қабаттың дәлізіне, холына немесе вестибюліне шығаратын басқыштар адамдардың астыңғы немесе цокольдық қабаттан көшірілуін есептегенде ескерілмейді.

4.2.16 Астыңғы немесе цокольдық қабаттарда орналастырылған фойеден, гардероб бөлмелерінен, темекі шегуге арналған бөлмелерден және санитарлық тораптардан эвакуация жолын жобалауды бірінші қабаттың вестибюлінде 2-ші типті бөлек басқыштармен қарастыруға жол беріледі.

4.2.17 Адамдарды жер үсті қабаттардан және астыңғы немесе цоколды қабаттардан эвакуациялауға арналған баспалдақ алаңдарында бір қабаттың биіктігіне тұйық өртке қарсы І-ші типті аражабынымен бөлектелген, астыңғы немесе цокольдық қабаттардан сыртқа шығудың оңаша жерлерін қарастыру қажет.

4.2.18 Егер олардың ауданы 300 м² аспаса немесе оларда бір уақытта 15-тен аспайтын адам болса, астыңғы немесе цокольдық қабаттардан бір эвакуация жолын қарастыруға жол беріледі.

Екі қабатты ғимараттың екінші қабатынан бір эвакуация жолын қабаттың биіктігі 6 м аспаған жағдайда, ал қабаттағы адамдардың саны 20 аспаған жағдайда қарастыруға жол беріледі.

4.2.19 Баспалдақ алаңына эвакуациялық шығатын жердің енін, сондай-ақ баспалдақ марштарының енін өрт қауіптілігі мынадай класты ғимараттарда шығатын жердің 1 м енінің есебінен осы шығатын жол арқылы эвакуацияланатын адамдар санына байланысты белгілеу керек:

- С 0 - 165 адамнан көп емес;
- С 1 - 115 адамнан көп емес;
- С2, С3 - 80 адамнан көп емес.

4.2.20 Эвакуация жолдары бойынша ең алшақ бөлмелердің есіктерінен басталатын (ішінде адамдар тұрақты болмайтын дәретханалардан, қол жуғыштардан, темекі шегу және басқа қызмет көрсетуші бөлмелерден басқа) сыртқа шығуға немесе баспалдақ алаңына дейін созылатын қашықтық 2-кестеде көрсетілгеннен аспауы тиіс.

2-кесте - Эвакуация жолының арақашықтығы

Ғимараттың конструктивті өрт қауіптілік класы	Ең аз қашықтық, м, дәліздегі адам ағынының тығыздығында *, адам/м ²				
	2 дейін	2 астам 3 дейін	3 астам 4 дейін	4 астам 5 дейін	5 астам
А. Баспалдақ алаңдары немесе сыртқа шығу жолдары арасында орналасқан бөлмелер					
С0	60	50	40	35	20

2-кесте - Эвакуация жолының арақашықтығы (жалғасы)

Ғимараттың конструктивті өрт қауіптілік класы	Ең аз қашықтық, м, дәліздегі адам ағынының тығыздығында*, адам/м ²				
	2 дейін	2 астам 3 дейін	3 астам 4 дейін	4 астам 5 дейін	5 астам
C1	40	35	30	25	15
C2, C3	30	25	20	15	10
C0	30	25	20	15	10
C1	20	15	15	10	7
А. Баспалдақ алаңдары немесе сыртқа шығу жолдары арасында орналасқан бөлмелер					
C2, C3	15	10	10	5	5
* Бөлмелерден эвакуацияланатын адамдар санының, эвакуация жолындағы дәліздің ауданына қатынасы.					

4.2.21 Егер эвакуацияланатын адамдар саны және қабаттардың орналасу биіктігі 4-кестенің талаптарына сай келсе, ғимараттың кез-келген қабатынан екінші эвакуация жолы ретінде 3-ші типті басқышты қолдануға болады.

3-кесте - Отқа төзімділік дәрежесі және қабаттың орналасу биіктігіне қарай эвакуациялануға болатын адамдар саны

Ғимараттың отқа төзімділік дәрежесі	Ғимараттың конструктивтік өрт қауіптілік класы	Қабаттың орналасу биіктігі кезінде ғимараттың бір қабатынан көшірілетін адамдар саны, м			
		5 дейін	9 дейін	12 дейін	12 астам
I, II	C0	70	40	20	15
II III IV	C1 C0, C1 C0, C1	50	35	15	15
IV V	C2, C3 Нормаланбаған	30	-	-	-

4.2.22 Биіктігі 28 м дейінгі отқа төзімділік дәрежесі I және II ғимараттардағы ішкі баспалдақтардың бірі егер ол орналасқан бөлме оған жапсарлас дәліздерден және басқа бөлмелерден 1-ші типті өртке қарсы аражабындармен бөлектенген жағдайда, ғимараттың бүкіл биіктігінде ашық болуы мүмкін.

4.2.23 Вестибюль дәліздерден және басқа бөлмелерден 1-ші типті өртке қарсы аражабындармен бөлектенген жағдайда отқа төзімділік дәрежесі I және II ғимараттарда вестибюльден екінші қабатқа дейінгі ішкі баспалдақ ашық болуы мүмкін.

4.2.24 Сыртқы басқыштарға өтетін жолды жалпақ жабын немесе сыртқы ашық галереялары арқылы құрастыру кезінде жабындардың және галереялардың салмақ түсетін конструкцияларын өрт қауіптілік класы K0, отқа қарсы төзімділігі REI 30 кем болмайтындай жобалау қажет, жабын астындағы негіздің өрт қауіптілік класы K0 болуы тиіс, жабындікі - РП-1 төмен болмауы тиіс.

4.2.25 Бүкіл ғимаратта автоматты өрт сөндіруді құру кезінде бөлмелерді дәліздерден және басқа бөлмелерден ашық баспалдақпен бөлектеу міндетті емес.

4.2.26 Цокольдық немесе астыңғы қабатта фойе, гардероб бөлмелерін, темекі шегуге арналған бөлмелерді және дәретханаларды орналастыру кезінде бөлек ашық баспалдақтарды астыңғы немесе цокольдық қабаттан бірінші қабатқа дейін қарастыруға болады.

4.2.27 Есептік алаңы 200 м² көп монша мен монша-сауықтыру кешендеріндегі қызмет көрсетуші қызметкерлерге арналған кіреберістер мен баспалдақтар келушілерге арналған кіреберістер мен баспалдақтардан бөлек болуы тиіс.

4.2.28 Саунаның киім шешуге арналған бөлмелерін өрт-түтінге қарсы хабарландыру құрылғыларымен жабдықтау қажет.

4.2.29 Орнынан қозғалуы өртке немесе жарылысқа әкелуі мүмкін агрегаттар және құралдар жер сілкіну аймағында салынатын ғимараттарда берік бекітілуі тиіс.

4.3 Қала құрылысы шешімдері

4.3.1 Моншаларды және монша кешендерін жобалаған кезде олар үшін санитарлық-қорғаныс аймағы 50 м кем болмауы тиіс.

4.3.2 Моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттарын жобалау кезінде ғимараттарды шанды және шулы жолдан алшақ жерде, көршілес жер телімдерден, ағаштармен, бұталармен және т. б. қоршаулар жасауға ұсынылады. Моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттарын орналастыру кезінде ғимараттарды тоғаннан, өзеннен, көлден 20 бастап 30 м дейінгі қашықтықта орналастыру ұсынылады. Осындай орналастыру жағдайында оның қолданған сумен ластануын болғызбай, суды су айдынынан бұруды ескеру қажет.

4.3.3 Монша және монша-сауықтыру кешенінің ғимараттары, әдетте қызыл сызықтан 10 бастап 15 м дейінгі қашықтық шегінісінде орналастыру ұсынылады.

Олардың айналасында өрт сөндіру қызметінің машиналары үшін ені 3,5 м құрайтын өту жолын қарастыру қажет.

4.3.4 Басқа функционалдық мақсаттағы ғимараттар көлемінде орналасқан монша және монша-сауықтыру кешендерін жобалаған кезде осы ережелер жинағынан басқа осы ғимараттар үшін бекітілген және Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын тиісті нормативті құжаттар талаптарын басшылыққа алу керек.

4.3.5 Монша жер телімінің ең аз ауданы 0,2 га тең деп алынады.

4.3.6 Жер телімін 35 % аспайтын көлемде салу қажет.

4.3.7 Бассейндері бар монша-сауықтыру кешендерін жобалауды жеке тұрған ғимараттарда немесе қоғамдық ғимараттарға жапсарлас бөлмелерде жүзеге асыру қажет.

4.3.8 Монша және монша-сауықтыру кешендерінің селитебтік аумағын қызмет көрсетудің 500 м кем емес және 800 м көп емес радиусында орналастыру ұсынылады.

4.3.9 Моншалар ғимараттары және іргелес ғимараттар арасындағы санитарлық алшақтықтар келесідей:

- сыйымдылығы 50 адамға дейінгі моншалар үшін - 25 м кем емес;
- сыйымдылығы 50 бастап - 100 адамға дейінгі моншалар үшін - 30 м кем емес;
- сыйымдылығы 100 адамнан асатын моншалар үшін - 40 м кем емес.

4.3.10 Моншалардың жер телімдерін стационарлық типті емдеу мекемелері, бөбекжай-балабақшалар мен мектептер жер телімдерінің шекарасынан 50 м кем қашықтықта жобаламау қажет.

4.3.11 Жер телімінде көгал алаңы, гүлзарлар және көшеттер бар демалыс алаңдарын орналастыру қажет.

4.3.12 Моншалардың және монша-сауықтыру кешенінің жер телімін ені 5 м кем емес жасыл көшеттердің қорғаныс сызығын ескеріп қоршау ұсынылады.

4.3.13 Жеке автомашиналарыға арналған тұрақ 100 орынға 10 машинадан кем емес есеппен қарастырылады.

4.3.14 Тұрақтағы қатар аралық арақашықтықты есепке алмағандағы, бір автомобилге арналған тұрақтың ұсынылатын ауданы 18 м² құрайды.

4.4 Көлемдік-жоспарлық шешімдер

4.4.1 Монша және монша-сауықтыру жайлары

4.4.1.1 Монша жайлары мен монша-сауықтыру кешендерінің құрамы олардың сыйымдылығы, қала құрылысы талаптары, жергілікті жағдайлар ескеріле отырып, жобалауға берілген тапсырмамен анықталады.

4.4.1.2 Монша мен монша-сауықтыру кешендерінің ғимаратына жайларды орналастырған кезде мынадай негізгі функционалдық топтарды орналастыру керек:

а) жайдың кіре беріс тобын, оның ішінде вестибюльді, касса, күзетшіге арналған орын бар аванвестибюльді, гардеробты, күтуге арналған жайды;

б) гардеробты вестибюльге орналастыру керек, вестибюль болмаған кезде гардероб құрылысын киім ілуге арналған жайға кіре беріске орналастыруға болады;

в) гигиеналық жайларды, оның ішінде киім ілуге арналған, жуынатын, душ (ашық кабиналары бар), бу жайларын, саунаны, ваннаны, душ кабиналарын, сондай-ақ санитарлық тораптарды;

г) бассейндерді, оның ішінде шомылу-жүзу (50 орыннан жоғары моншаларды және монша-сауықтыру кешендерін); микробассейндерді, шалпылдату бассейндері (балалар бөлімшелерінде);

д) сауықтыру ванналарын, массаждық бөлмелерді, фотарийлерді, демалу бөлмелерін, жаттықтырушыларға, гимнастика мен аэробикаға арналған залдарды;

е) қосымша қызмет көрсету жайларын, оның ішінде шаштаразды, педикюр мен маникюр кабинеттерін, косметикалық кабинетті, киім-кешекті ұсақ жөндеу, монша-

шомылу керек-жарақтарын, шұғыл кір жуатын жайды, буфетті немесе кафені жобалауға берілген тапсырма бойынша т.б.;

ж) қызметтік және қосалқы жайларды, оның ішінде әкімшілік жайларды, кассаны, дәрігер кабинетін (сауықтыру мақсатындағы жайлар болған кезде), жуынатын және душ жайларына қызмет көрсетуші жайларды;

з) ғимараттың техникалық қызмет көрсету жайын, оның ішінде жөндеу шеберханасын, әртүрлі мақсаттағы қоймаларды және т. б.;

и) инженерлік қондырғыларға арналған жайларды, оның ішінде желдету камераларын, электр қалқандарды және т. б.

Монша мен монша-сауықтыру кешендері негізгі жайларының ұсынылған құрамы, сондай-ақ алаңы А-қосымшада келтірілген.

4.4.1.3 Моншаларда ерлер мен әйелдер бөлімшелері болуы тиіс. Вестибюльдер мен гардеробтар ерлер мен әйелдер бөлімшелері үшін жалпы болуы мүмкін.

4.4.1.4 2 разрядты моншалар кіре беріс топтарды, сауықтыру ванналарын және т. б. қоса алғанда, ванна-душ бөлімшесінен (есептік алаңы 10 %) және монша бөлімшесінен (90 %) тұрады.

1-ші разрядты монша мен монша-сауықтыру кешендері мыналардан тұрады:

а) ванна-душ бөлімшесінен (есептік алаңы 15 %);

б) монша және сауықтыру бөлімшесінен - (10 %);

в) нөмірлерден - (10 %);

г) ол жобаланатын бөлімше сыйымдылығының 15 % есептелетін шомылу-жүзу бассейнінен.

1-ші разрядты монша мен монша-сауықтыру кешендерінің қалған алаңына кіреберіс топтары, гигиеналық, қосымша қызмет көрсету, қызметтік және қосалқы жайлар кіреді.

Жоғары разрядты монша мен монша-сауықтыру кешендері мыналарды қамтиды:

а) балалар бөлімшесі (жобалауға берілген тапсырма бойынша) (есептік алаңы 5%);

б) ванна-душ бөлімшелері (есептік алаңы 10 %);

в) монша бөлімшелері (10 %);

г) нөмірлер (8 %);

д) ол жобаланатын бөлімше сыйымдылығының 15 % есептелетін шомылу-жүзу бассейні.

Жоғары разрядты монша мен монша-сауықтыру кешендерінің қалған алаңына кіре беріс топтар, гигиеналық, қосымша қызмет көрсету, қызметтік және инженерлік қондырғылар үшін ғимараттың қосалқы техникалық қызмет көрсету жайлары кіреді.

4.4.1.5 Сыйымдылығы 20 және одан төмен моншаларды ерлерге, сондай-ақ әйелдерге ауыспалы қызмет көрсету үшін бір бөлімшеде жобалауға жол беріледі.

4.4.1.6 Сыйымдылығы 50 бастап 200 орынға дейінгі моншалардың әйелдер мен ерлер бөлімшелерінде баласы бар келушілер үшін орындар, ал сыйымдылығы 200 және одан көп орынды моншаларда – гигиеналық жайлар сыйымдылығының 10 % есебінен балалар бөлімшесін қарастыру қажет. Кіреберістерді, вестибюльдерді, балалар бөлімшесінің гардеробтарын жалпы вестибюльдермен және гардеробтармен біріктіруге жол беріледі.

4.4.1.7 Моншаларды санитарлық өткізгіш ретінде пайдаланған кезде мыналар

қарастырылуы тиіс:

- а) әйелдер мен ерлердің жуынатын, душ бөлімшелерінің арасында қосымша есіктер;
- б) жуынатын жайда арнайы шайыну душтары;
- в) санитарлық өткізгіштің таза жартысының шешінуге арналған жайындағы жуынатын және душ бөлмесінен шығатын жерде орналасқан қосымша шайынуға арналған душтық қондырғылар;
- г) жайлар мен қондырғыларды кезеңдік дезинфекциялауға арналған құрылғылар;
- д) моншадағы 200 және одан көп орынды стационарлық дезинфекциялық камералар, жайдың құрамы, сондай-ақ қондырғылар арнайы тапсырмамен анықталады;
- е) шешінуге арналған тиісті жайлармен аралас орналастырылған өңделмеген киімді қабылдау және өңделген киімдерді беру жайы;
- ж) 50 және одан аз орынды моншалар үшін алаңы 0,06 га, сондай-ақ 50 орыннан жоғары моншалар үшін - 0,1 га аумаққа арнайы алаңдар.

4.4.1.8 Орыс типті булау бөлмелері өлшемі $1,2 \times 0,5$ м кем емес сөрелермен және тас-пешпен жабдықталады, ең аз өлшемі $1,8 \times 0,5$ м жатуға арналған орындықты орналастыруға болады. Сөреден немесе орындықтан шығып тұратын құрылымның астыңғы жағына дейінгі биіктігін 1,8 м кем емес деп қабылдау қажет.

4.4.1.9 Кіріктірме монша-саунаның булау бөлмесін 10 орыннан аспайтын сыйымдылықпен жобалау ұсынылады.

4.4.1.10 Булау бөлмелеріндегі тас-пештерді олардың бу шығарылымы есік немесе терезе ойығына, оған қоса келушілердің сөрелеріне бағытталмайтындай орналастыру қажет.

4.4.1.11 Егер тас-пештен шығарылатын бу сыртқы қабырғаға түсетін болса, қауіпсіздік шараларын сақтау мақсатында тас-пештің және сыртқы қабырға арасында қорғаныс қабырғасын орнату қажет.

4.4.1.12 Сөрелерді орналастыруға арналған функционалдық шаршы немесе тік төртбұрышты сауна бөлмесі ұсынылады. Сауналардың ұсынылатын биіктігі 2,2 м кем емес және 2,3 м артық емес.

4.4.1.13 Қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында тас-пешті шыныққан әйнек астында орналастыру керек, шыныққан әйнек температуралардың алмасуына жақсы төзе алады.

4.4.1.14 Булау бөлмесінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында температураның автоматты реттеуішін орнату қажет, 110°C асатын температурада жапырақ тұқымды ағаш конструкцияларының өздігінен жанып кетуі мүмкін. Қылқан жапырақты ағаш одан да төмен температураларда өздігінен жанады. Температуралық режимді реттегіш булау бөлмесінен тыс жерде болуы, онда 2 - 3 кем емес қадаға және бір жақсы көрінетін температура көрсеткішін орналастыру қажет.

4.4.1.15 Булау бөлмелерінің қабырғаларын ағашпен әрлеу қажет (қайың, жөке ағашы, көктерек немесе балқарағай).

4.4.1.16 Булау бөлмесін қаптау үшін шайырлы ағашты қолдануға жол берілмейді.

4.4.1.17 Булау бөлмелерінің керегелері мен төбесін кемшіліктері (бұтақ, шайыр және сол сияқты) жоқ құрғақ ағашпен қаптау ұсынылады. Ауаға «химияның» түсуін болдырмау үшін ағашты лакпен дымқылдауға немесе жабуға тыйым салынады.

4.4.1.18 Егер булау бөлмесіндегі қабырғалар, төбе, едендер жылу оқшаулағыш төсеніштермен және тақтайшалармен қапталған болса, қауіпсіздік шараларын сақтау мақсатында бұрандамалардың, шегелердің бүркеншіктерін, сондай-ақ басқа металдан жасалған бұйымдарды мұқият бітеу қажет.

4.4.1.19 Булау бөлмесінде биіктігі 0,4 м кем болмайтын 2 кем емес ағаш сөресін орнатады, осыған қоса үстіңгі сөреден бастап төбеге дейінгі қашықтық 1,4 м кем болмауы тиіс.

4.4.1.20 Едендерді булау бөлмесінен тыс орнатылған қоқыс жинағына қарай бағытталған еңіспен жобалау ұсынылады.

4.4.1.21 Тік сөрелер 1 - 2 келушілер үшін ұсынылады. Тік сөрелер кез-келген сауна үшін ұсынылады, яғни олар орынды аз алады. Саунаның ұсынылатын тереңдігі 1,5 м кем емес, ал ені - 1,6 м кем емес. Қауіпсіздік шараларын сақтау мақсатында тас-пешті есік ойығы бар қабырға жанында орнату қажет, сонда сөрелерге көтерілу және олардан түсу тігінен атқарылады.

4.4.1.22 L-үлгілі сөрелер (кішігірім) 2 - 3 келушілер үшін ұсынылады. Тас-пеш үшін ең қауіпсіз орын - есік ойығы бар қабырғаның жаны, қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында көтерілу және түсу тігінен жасалады. Саунаның ұсынылатын көлемі кемінде - 1,9 м × 1,8 м.

4.4.1.23 L-үлгілі сөрелер (үлкен) 3 - 4 келушілер үшін ұсынылады. Егер L-үлгілі сөрелер қабырғадан қабырғаға дейін орналастырылатын болса, тас-пешті есік ойығы бар қабырға жанында орнату ұсынылады. Тас-пештен сөрелер, сондай-ақ кіру жағынан қорғайтын L-үлгілі қоршау шарбақтарын орнату қажет. Мұндай саунаның ені 2,4 м, ал тереңдігі 1,7 м кем болмауы тиіс.

4.4.1.24 U-үлгілі сөрелер 4-5 келушілер үшін ұсынылады. U-үлгілі сөрелер есік ойығы қабырғаның ортасында (іс жүзінде) орналасатын сауналары үшін ұсынылады. Осындай саунаның ені 2,1 м, ал тереңдігі - 1,8 м кем болмауы тиіс. Тас-пешті орналастырудың ұсынылуы - есік ойығы бар қабырға жаны, қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында сөрелерге көтерілу және олардан түсу тігінен атқарылады. Егер үстіңгі және астыңғы сөрелер есік ойығы орналасқан қабырғаға дейін созылса, оларға осы қабырғада кем дегенде 0,9 м орын қалдыру қажет.

4.4.1.25 «Купе» типті сөрелер 5 - 6 келушілер үшін ұсынылады. Осындай пішіндегі сөрелер ені үшін көп орын талап етеді. Саунаның ұсынылатын ені 2,6 м кем емес, тереңдігі - 1,8 м кем емес. Егер ені 2,8 м кем болмаса және одан артық болса, жақсырақ болады, сауна ішінде қозғалу қауіпсіз барынша қамтамасыз ету мақсатында астыңғы сөрелерді тұтас қамтамасыз ету керек. «Купе» типті тік сөрелермен саунаның өлшемдерін 2,4 м × 1,7 м кем емес мөлшерде қамтамасыз ету ұсынылады.

4.4.1.26 Булау бөлмелерін жобалау кезінде тақтайшалар арасында ауа айналымы саңылауларды қалдыру ұсынылады.

4.4.1.27 Булау бөлмесін моншада немесе саунада жобалау кезінде көру терезесі қарастырылмайды.

4.4.1.28 Есік ойығын орналастыруға мыналар әсер етеді: душ бөлмесінде жиһаз заттарының, джакузидің, душтың, моншаның ауыз бөлмесіне апаратын есіктің орналасуы, оған қоса тас-пештің және сөрелер модельдерінің орналасуы.

4.4.1.29 Егер есік ойығы душ бөлмесі жағында орналасқан жағдайда, саунаның немесе моншаның жанында, джакузи немесе душ болса, олар үшін 0,9 м кем емес кеңістік бөліп беру қажет. Сауна немесе монша жағына – сондай-ақ 0,9 м қалдыру ұсынылады.

4.4.1.30 Тік және кішігірім L-үлгілі сөрелер жағдайында есік оң немесе сол жақта, ал тас-пешті - есік ойығы бар қабырғаның басқа жағында орналастыру ұсынылады.

4.4.1.31 Үлкен L-үлгілі және U-үлгілі сөрелер жағдайында, есікті ортада орналастыру, ал қауіпсіз қашықтықты ескерумен тас-пеш есік ойығы жақтарының бірінде орналастыру керек. Тас-пеш үшін 0,6 м кем емес және 0,8 м көп емес, есік ойығы үшін 0,9 м кем емес, сөрелер үшін 1 м көп емес орын қалдырылады. Үлкен L-үлгілі, U-үлгілі сөрелер жағдайында үй-жайдың ұсынылатын ені 2,4 м кем емес және 2,6 м көп емес.

4.4.1.32 «Купе» типіндегі сөрелер жағдайында, есік пен тас-пешті қабырғалардың ортасында орнатады. Сөрелер мен есіктер үшін 0,9 м орын қалдырылады.

4.4.1.33 Булау бөлмесінің есіктерін душ орналасқан, сыпырғыштар, легендер, арнайы тақтайшалар, ақжаймалар сақталынатын моншаның ауыз бөлмесіне шығу жері болатындай орналастыру ұсынылады. Моншаның ауыз бөлмесінен екі шығу жерін жасау ұсынылады: біреуі - су процедураларына арналған бөлмеге (бассейн, ванна, купель), екіншісі - демалу бөлмесіне.

4.4.1.34 Есіктердің келесі параметрлерін қарастыру ұсынылады:

- сауналар үшін тек қана сыртқа қарай ашылу қарастырылады, сондай-ақ астыңғы жағында саңылау қарастыру қажет (0,03 м кем емес 0,05 м көп емес);

- күйіктерді болдырмау мақсатында тот баспайтын ілмектерді орнату керек және тек қана сыртқы жағында орналастыру қажет;

- шынымен қаптауды қамтамасыз ету қажет;

- берік есік қорабын қамтамасыз ету қажет;

- ілгешекті қамтамасыз ету қажет (шарлы, дөңгелекті немесе магнитті), бірақ есіктерге қандай да бір ілмектерді және құлыптарды орнату ұсынылмайды;

- есік материалын жоғары температура кезінде қурамайтын жапырақ тұқымды ағаштан қарастыру қажет;

- есік жолағының берік болуын қарастыру қажет;

- аз салмағын қамтамасыз ету қажет;

- тұтқаларды тек қана ағаштан жасалуын қарастыру қажет;

- есіктердің босағасыз болуын қамтамасыз ету ұсынылады.

4.4.1.35 Су процедураларына арналған бөлмелер массаж жасау бөлмесімен біріктірілуі мүмкін.

4.4.1.36 Булау бөлмесіне кіру есігінің өлшемдері 0,7 × 1,9 м кем болмауы тиіс.

Тас-пешті есік ойығынан оң немесе сол жақта, сөрелерді қауіпсіз қолдануды барынша қамтамасыз ету мақсатында бұрышта орналастыру ұсынылады.

4.4.1.37 Өту жолы жақын орналасқан жағдайда тас-пешті жобалау кезінде қоршау шарбақтарымен қамтамасыз етуді қарастыру қажет.

4.4.1.38 Моншаларды және монша-сауықтыру кешендерін жобалаған кезде сауықтыру душының мынадай түрлерін қамтамасыз ету ұсынылады:

- жаңбырлы;

- инелі;
- тозаңды;
- циркулярлық;
- карама-қарсы.

4.4.1.39 Сауықтыру душының қондырғыларын орналастыруды ортақ сабындау бөлмесінде немесе жеке қамтамасыз ету керек.

4.4.1.40 Сабындау және душ бөлмелеріндегі өлшемі $0,9 \times 0,9$ м кем емес ашық душ кабиналарын биіктігі 2,5 м кем емес қалқалармен бөлектеу қажет, қалқаның еденнен бастап астыңғы жағына дейінгі қашықтығы 0,2 м аспауы тиіс.

4.4.1.41 Сабындау және душ бөлмелеріндегі ашық душ кабиналарын монша құрал-жабдықтарына арналған ілгектермен және сөрелермен жабдықтау ұсынылады.

4.4.1.42 Жабық душ және ванна кабиналарындағы қалқаларды бөлменің бүкіл биіктігіне қатысты алғанда бірыңғай қабылдау қажет. Оған қоса киім шешуге арналған бөлмені қатты отырғыштармен қосымша түрде жабдықтау ұсынылады.

4.4.1.43 Сабындау және душ бөлмелерінде ортақ бөлмеден биіктігі 1,5 м қабырғалармен сабындау, душ бөлмелеріндегі әрбір 50 орынға бір орын есебімен бөлектелген өлшемі $2,25 \text{ м} \times 1,4 \text{ м}$ кем емес жуушыларға арналған кабиналарды қарастыру қажет.

4.4.1.44 Жабық ванна және душ кабиналары мыналармен жабдықталады:

- ванна кабинасымен - душы бар ваннамен, тұтқалармен, қабырғаға ілінетін сабын сауытымен және жуыну жөкелеріне арналған ілгектермен;
- душ кабинасымен - душпен, тұтқалармен, қабырғаға ілінетін сабын сауытымен және жуыну жөкелеріне арналған ілгектермен.

4.4.1.45 Душ бөлмелері бөлек кабиналар сияқты жабдықталады.

4.4.1.46 Душ торлары тот баспайтын болаттан жасалуы тиіс және жобаға сәйкес орнатылуы тиіс. Душ торларының саны бассейнге келушілердің санына байланысты болады.

4.4.1.47 Сабындау бөлмесі өлшемі $0,5 \times 1$ м кем емес орындықтармен жабдықталады (бір қатарда 6 орындықтан көп емес), қатардағы орындықтар арасындағы қашықтық - 0,5 м кем емес, орындық пен қабырға арасындағы қашықтық - 0,1 м кем емес.

Жуынатын бөлмедегі әрбір 6 орынға биіктігі 1,5 м экранмен қоршалған су бөлетін мұнара қарастырылуы тиіс, экран төменгі жағы – еденнен 0,2 м қашықтықта. Әрбір 12 орынға ашық кабинада шайыну үшін душ қарастырылады.

4.4.1.48 Монша-душ кабинасы, булау бөлмесінің едені, қабырғалар және отырғыштар керамика, мәрмәр немесе гранитпен қаптау, сондай-ақ қыздырумен жабдықтау ұсынылады.

4.4.1.49 Бөлек душ кабиналарында су асты, су және діріл массажаына арналған арнайы ванналар, шағын бассейндер-купельдер немесе қарапайым ванналар орналасуы мүмкін. Осы бөлмелердің барлығы судан жақсы оқшауланады және керамикалық плиткамен әрленеді. Қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында еден тайғанамайтын төсемнен әзірленуі тиіс, плиткамен жасау ұсынылады.

4.4.1.50 Сауықтыру-алдын алу қызмет көрсету моншаларының сыйымдылығы 200 орыннан асатын бөлмелері оңашаланған болуы тиіс және өзінің күтуге арналған бөлмелері, киім шешуге арналған бөлмелері, сондай-ақ демалыс бөлмелері болуы тиіс. Сыйымдылығы 300 орыннан асатын моншаларында бөлек кіру жерлерін, осы бөлмелердің вестибюльдерін және гардероб бөлмелерін орнатуға жол беріледі.

4.4.1.51 Моншаларда және сауналарда жуу және зарарсыздандырғыш құралдарына төзімді материалдардан жасалған қатты немесе жартылай қатты жиһаз орнатылады, киім шешуге арналған және душ бөлмелерінде резинадан жасалған кілемшелер қолданылады, ағаштан жасалған басқыштарды қолдану ұсынылмайды.

4.4.1.52 Киім шешуге арналған бөлмелер бір келушіге алғанда өлшемі $0,9 \times 0,5$ м кем емес бөлек отырғыштармен, ал балалары бар келушілерге арналған бөлмелер өлшемі $1,2 \times 0,5$ м кем емес отырғыштармен жабдықталады. Қатарда алтыдан көп емес отырғыш болуы тиіс.

4.4.1.53 Киім шешуге арналған бөлмелерде іргелес кабиналарда киімнің араласу мүмкіндігін болдырмайтын ілгектерді орналастыру арқылы ашық кабиналар орнату немесе келушілердің киімін сақтау үшін әрбір адамға жеке арналған жабылатын шкафтарды орнату ұсынылады.

4.4.1.54 Киім шешуге арналған бөлмелерінде 30 орынға бір қолжуғыштан және өлшемі $0,85 \times 1$ м кем емес 25 орынға бір аяқ душын орнату қажет, бірақ бір қолжуғыштан және бір аяқ душынан кем емес.

4.4.1.55 Киім шешуге арналған әрбір бөлмеге фен қарастыру қажет - әйелдер бөлімінде 10 орынға 1 феннен кем емес және ерлер бөлімінде 20 орынға 1 феннен кем емес.

4.4.1.56 Массаж кабинеттері киім шешуге арналған бөлмелері, гигиеналық бөлмелер немесе бассейндер қарамағында орналастырылады. Осы кабинеттердің ауданы бір жұмыс орнына шаққанда 9 м^2 кем емес есебімен анықталады.

4.4.1.57 Массаж кабинеттерінде массаж үстелдерін, шкафтарды және қолжуғыштарды қарастыру қажет.

4.4.1.58 Косметикалық кабинет бір жұмыс орнына шаққанда 8 м^2 кем емес есебімен жобаланады. Бір жұмыс орындығы бар кабинеттің ауданын 15 м^2 кем болмайтындай қабылдау қажет. Кабинеттің жанына бір жұмыс орнына шаққанда $1,5 \text{ м}^2$ кем емес есебімен қосымша бөлме, бірақ 5 м^2 кем емес, оған қоса ауданы 6 м^2 кем емес зарарсыздандыруға арналған бөлме орналастыру қажет.

4.4.1.59 Күтуге арналған бөлек бөлмені және косметикалық кабинетке арналған санитарлық торапты қарастырмауға жол беріледі.

4.4.1.60 Солярйидің жалпы ауданын техникалық сипаттамаға және ауданы кемінде $3,0 \text{ м}^2$ киім ілетін аймаққа сәйкес аппараттың өзінің көлемін ескере отырып қабылдау керек. Оператордың көмегімен қызмет көрсету жағдайында қосымша кем дегенде 6 м^2 бөлу ұсынылады.

4.4.1.61 Фотарийлер бөлмесі киім шешуге арналған бөлменің жанында орналастырады.

4.4.1.62 Шаштараз бөлмелерін цоколды қабатта орналастыру рұқсат етіледі, еденін тротуарды жоспарлау белгісінен 0,5 м аспайтын төмен деңгейде орналастыру ұсынылады, осының өзінде бөлменің биіктігі 2,7 м кем болмауы тиіс.

4.4.1.63 Шаштараз бөлмелерін жоспарлаған кезде жұмыс орындары арасындағы қашықтықтарды 1,8 м кем емес, шеткі орындықтан қабырғаға дейін - 0,7 м кем емес қабылдау керек екендігін ескеру қажет.

4.4.1.64 3 жұмыс орнына дейінгі шаштараз залдарында 6 м² кем емес қосымша аудан бар болса маникюрге арналған бір жұмыс орнын орналастыруға жол беріледі.

4.4.1.65 Бір косметикалық кабинетте олардың биіктігі 1,8 м кем емес 2,0 м көп емес шымылдықтармен оқшауланған жағдайда 3-тен аспайтын жұмыс орнын орналастыруға жол беріледі.

4.4.1.66 Шаштараз және косметикалық қызмет түрлерін көрсету нысандары бөлмелерінің аудандарын 4-кестеге сәйкес қарастыру қажет.

4.4.1.67 Дәмханалар мен кафені күту бөлмелерінің жанында орналастырған жөн.

4-кесте - Шаштараз және косметикалық қызмет түрлерін көрсету нысандары бөлмелерінің аудандары

Үй-жайдың атауы	1 жұмыс орнына шаққандағы ауданы, м ²	Ескертпе
Келушілерге арналған бөлмелер: - күту залы - келушілер арналған гардероб	3 бастап 10 жұмыс орнына дейін 1,5 кем емес - әрбір келесі орын үшін 0,3 кем емес	Күту залының және гардероб бөлмесінің ауданы 6м ² кем емес
Шаштараз қызмет түрлерін көрсету залдары: - шаштараз шеберінің әмбебап жұмыс орны	7 кем емес	1 жұмыс орны үшін шаштараз профиліне қарамастан 15м ² кем емес
Косметикалық кабинет	Әрбір жұмыс орнына шаққанда 8 кем, бірақ 12 кем емес	
Маникюр кабинеті	6 кем емес	Әйелдер залында маникюр үстелін орнату кезінде – қосымша 6м ² кем емес
Педикюр кабинеті	8 кем емес	
Косметикалық кабинет	Әрбір жұмыс орнына 8 кем емес, бірақ 12 кем емес	
Массаж кабинеті	9 кем емес	

4-кесте - Шаштараз және косметикалық қызмет көрсету нысандары үй-

жайларының аудандары (жалғасы)

Үй-жайдың атауы	1 жұмыс орнына шаққандағы ауданы, м ²	Ескертпе
Кір жуатын бөлме	9 бастап (жуу машинасының типін ескерумен)	Кірді орталықтандырылған жуу барысында қарастырылмайды
Қызметкерлердің демалуына және тамақтануына арналған бөлме	6 кем емес	
Қосымша бөлмелер: кірге арналған қоймалық; тазалау құрал-жабдықтарын және кесілген шашты сақтауға арналған	6 кем емес 2 кем емес	
Парфюмерлік-косметикалық, зарарсыздандырғыш, жуғыш құралдарды сақтауға арналған бөлмелер	4 кем емес	
Қалдықтарды уақытша сақтауға арналған бөлмелер	4 кем емес	
Зарарсыздандыру бөлмесі	8 кем емес	
Гардероб	0,3 м кем емес	

4.4.1.68 Педикюр кабинетінің ауданы бір жұмыс орнына шаққанда 8 м² кем емес есебінің нәтижесінде анықталады.

4.4.1.69 Монша-сауықтыру кешендерін жобалау кезінде сыйымдылығы 100 және одан жоғары орын болғанда, жарақат пунктін қарастыру ұсынылады. Кабинетті жобалау кезінде табиғи және жасанды жарықты жеткілікті түрде, оған қоса механикалық желдету жүйесін ескеру қажет. Жарақат пунктін раковинамен жабдықтау қажет.

4.4.1.70 10 м жоғары ғимарат төбесінің қоршаумен қамтамасыз етілуін қарастыру қажет.

4.4.2 Бассейндер

4.4.2.1 Моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттарында бассейнді жобалау кезінде мынадай талаптарды ескеру қажет:

- бассейн бөлмесіндегі ылғалдылық 50 - 60 %;
- судың температурасы 26 °С бастап 31°С дейін;
- бассейн бөлмесіндегі ауа температурасы су температурасынан 1 - 2 °С жоғары болуы тиіс;

- бассейн бөлмелерінің ауа алмасуы бір келушіге шаққанда 80 м³/адам кем болмауы тиіс және хлордың ауадағы 0,1 мг/м³ аспайтын құрамын кепілдендіру қажет;

- ауаның қозғалғыштық қасиеті 0,2 м/с аспауы тиіс.

4.4.2.2 Шомылу-жүзу бассейндерінің ванна бөлмесін еркін жобалауға жол беріледі.

4.4.2.3 Бассейннің тереңдігін ванна қабырғасының ішкі бетінде кереғар түспен таңбалау қажет, оған қоса бассейн жиектерінде тереңдік шектерін көрсету қажет.

4.4.2.4 Монша немесе монша-сауықтыру кешенінің шомылу бассейніндегі су бетінің ауданы 400 м², бассейн ваннасының тереңдігін – 1,5 м аспайтын мөлшерде қабылданады. Су бетінің ауданын бір келушіге қатысты алғанда 2 м² бастап алу ұсынылады.

Балалар бассейндері үшін су бетінің ауданын бір шомылушыға 3 м² кем емес етіп алу ұсынылады.

4.4.2.5 Спа - кешендерінің бассейндердегі судың ұсынылатын температурасы шамамен 40° С құрайды. Осыған орай бассейннің әрлеуі температураға төзімді болуы тиіс және оңай тазартылуы тиіс.

4.4.2.6 Бассейндердегі ең аз тереңдік 0,9 м құрайды, балалардың бассейндерінен басқа.

Бассейннің тереңдігі бассейн қабырғасынан алғанда 1 м қашықтығында өлшенеді.

4.4.2.7 Бассейн ваннасының қаптау материалы суға төзімді, берік және тайғанақ болмауы тиіс, оған қоса су сіңіру қабілеті ең төменгі және бассейндегі суды өңдеу үшін қолданылатын реагенттерге қатысты белгілі бір химиялық төзімділікті, ашық түсті, сондай-ақ олардың құрамында уытты элементтер болмауы тиіс. Қаптайтын материалдары ретінде бассейндерге арналған жылтыр керамикалық плитка, нақышты шыны плитка, полимерлік қабықшалар қолданылуы мүмкін. Бұрыштарды әрлеу үшін пластиктен және металдан жасалған пішіндерді қолдану қажет.

4.4.2.8 Бассейндердің су бетінің ауданы 100 м² кем емес болғанда бассейндердің ванналарында бір басқышты, ал 100 м² көп болған кезде - екі басқышты қарастыру қажет.

4.4.2.9 Қабырға және тостаған жиегі арасындағы жолдардың енін 1,5 м бастап 2 м дейін тең қылып жасау ұсынылады.

4.4.2.10 Егер бассейннің тереңдігі өзгерсе, бассейннің терең және майда бөліктерінің бөлектеу сызығымен ажыратылуын қарастыру қажет.

4.4.2.11 Бассейннің түбін негізгі кәріз тесік бағытына еңіс жобалануы қажет.

4.4.2.12 Тереңдігі кемінде 1,5 м бассейндердегі еңістерді жобалау кезінде ең жоғары еңіс 1:12 аспауы тиіс. Тереңдігі 1,5 м асқан кезде еңіс 1:3 аспауы тиіс.

4.4.2.13 Бассейннің ваннасында су дәрежесінен төмен кез-келген сипаттағы кедергілер болмауы тиіс.

4.4.2.14 Шағын бассейндер булау бөлмелерінен шығу жерлерінің жанында орналасады. Шағын бассейндердің саны бір шағын бассейн әрбір сабындау немесе душ бөлмесіне шаққандағы (ашық кабиналармен) есебімен анықталады. Денені салқындату

үшін су температурасы түрлі бассейндерді орнатуға ұсынылады - 10° С кем емес және 35 °С көп емес.

4.4.2.15 Балаларға арналған шолпылдату бассейнінің ваннасы су бетінің ауданы 10 м² аспайтын, тереңдігі 0,6 м аспайтын еркін пішінде болуы мүмкін.

4.4.2.16 Киім шешуге арналған бөлме және бассейн арасында орналасқан аяқты зарарсыздандырушы ваннаны қолдану кезінде келесі талаптар қойылады:

- ұзындығы - 2 м кем емес;
- тереңдігі - 0,1 м кем емес;
- аяқ ванналарының түбі тайғанақ болмауы тиіс.

Аяқ ванналарына бассейнінің су дайындау жүйесінен немесе ішуге арналған сумен қамсыздандыру жүйесінен тазартылған және зарарсыздандырылған су берілуі тиіс.

4.4.2.17 Аяқ ваннасының кәрізге шығатын ағынға қосылумен қайта айналу жүйесімен жабдықтау ұсынылады.

4.4.2.18 Аяқты зарарсыздандыру ваннасының болуы бассейнінің ваннасына тікелей кіруді болдырмайтындай жобалауды қажет ететін киім шешуге арналған бөлмелерінің болуына себепші болады.

4.4.2.19 Шектес бөлмелерде шумен ластануды қысқарту үшін бассейн бөлмелерін әрлеу кезінде дыбыстан оқшаулағыш панельдерді орнату ұсынылады.

4.4.2.20 Бассейнінің душ бөлмелері ауысымдағы 12 адамға шаққандағы 1 душ торы есебінен кұру ұсынылады. Сондай-ақ су араластырғыштарға арналған саптамасы шашыранды болуы, мүмкіндігінше бұрышы 30 °С биіктігі 1,75 м кем болмайтын майыспалы құбыршекті қолдануды қарастыру ұсынылады.

4.4.2.21 Керегелер тегіс болуы тиіс, оған қоса олардың мерзімді жуылу мүмкіншілігін қамтамасыз ету мақсатында тақтамен әрлеу (мозаика) ұсынылады. Одан жоғары жерде қышымаға қарсы қоспалары бар арнайы сылақты қолдану ұсынылады.

4.4.2.22 Санитарлық тораптар киім шешуге арналған бөлмелерде орналастырылады: әйелдердің санитарлық тораптарында ауысымға 30 аспайтын адам үшін 1 унитаз, ал ерлердің санитарлық тораптарында - ауысымға 45 аспайтын адам үшін 1 унитаз және 1 писсуар қарастырылады.

4.4.2.23 Бассейнінің тікелей жанында құтқарушыларға арналған орындарды - кабинкаларды немесе отырғыштарды орналастыру ұсынылады.

4.4.2.24 Бассейндерді жобалау кезінде шлангаларды, бассейнді тазартатын жабдықты сақтауға арналған шектес бөлмелерді қарастыру ұсынылады.

Бөлмеде су құбырының шүмегін және суағарды орналастыруға жол беріледі.

4.4.3 Кіреберістер, өткелдер (дәліздер), баспалдақтар, лифтілер

4.4.3.1 Сыртқы есік (эвакуация жолы) алдында тереңдігі есіктің сыртқы төсемінің енінен 2/3 кем емес көлденең кіру алаңын қарастыру қажет.

4.4.3.2 Ғимаратқа кіре берістегі бөлмелердің еден таңбалауын тротуар белгісінен 0,15 м кем болмайтын биіктікпен жобалау қажет. Одан төмен қабылдауға бөлмелерді жауын-шашын түсуден сақтау жағдайларында жол беріледі.

4.4.3.3 Кіре берістің үш баспалдағынан аспайтын биіктікке көтерілген жағдайда,

сыртқы есік алдында биіктігі 0,8 м қоршау орнату қажет.

4.4.3.4 Сыртқы басқыштар (немесе олардың бөліктері) және биіктігі тротуарлар дәрежесінен 0,45 м асатын алаңдар, ғимаратқа кіру жерінде арналуына және жергілікті жағдайларға байланысты қоршаулармен бірге жобалау қажет.

4.4.3.5 Биіктігі 4 бастап 5 қабатқа дейінгі ғимараттарда жолаушы лифтілерін орнату қамтамасыз етілуі тиіс, саны 2-ден кем болмауы ұсынылады.

4.4.3.6 Жолаушылар лифтісінен шығатын жерді лифт холл арқылы жобалау қажет.

Лифтілер 2 көп болмаған жағдайда, олардан шығуды тікелей баспалдақ алаңында орналастыруға жол беріледі.

4.4.3.7 Кабина тереңдігі 2,1 м аспайтын лифтілер алдында лифті холының енін 2,5 м кем болмайтындай қарастыру қажет.

4.4.3.8 Ең алшақ орналасқан бөлмелердің есіктерінен ең жақын орналасқан жолаушы лифтінің есіктеріне дейінгі қашықтықты 60 м көп болмайтындай қарастыру қажет.

Жолаушы лифтілеріндегі лифті холының енін төмендегілерден кем болмайтындай қарастыру қажет:

а) лифтілерді бір қатарда орналастыру кезінде - лифтілердің кабина тереңдігінің ең аз бөлігінен 1/3;

б) екі қатарда орналасу кезінде - кабина тереңдігінің ең кіші екі еселенгені, алайда 5 м аспайтындай қылып.

4.4.3.9 Баспалдақтардың биіктіктері мен тереңдіктері әртүрлі басқыштарды қолдануға жол берілмейді. Алаңдар арасындағы бір марштағы өрлеулер саны (қисық сызықты басқыштарды санамағанда) 16 көп болмауы тиіс. Бір маршты басқыштарда, оған қоса бір қабат шегінде екі немесе үш маршты баспалдақтардың бір маршында 18 аспайтын көтерілуге жол беріледі.

4.4.3.10 Адамдарды эвакуациялауға арналған басқыштар марштарының еңісін 1:2 көп болмайтындай қарастыру қажет. Адамдарды эвакуациялауға арналмаған басқыштар марштарының еңісін 1:1,5 етіп қарастыруға жол беріледі.

Адамдардың өту жолдарындағы пандустардың еңісін мыналардан көп болмайтындай қарастыру қажет:

- ғимараттың ішінде - 1:6;

- ғимараттың сыртында - 1:8.

4.4.3.11 5 адамнан аспайтын тұрақты келетін адамдар санын ескере отырып, қисық сызықты көше жақтағы және қызметтік баспалдақтарды жобалаған және орнатқан кезде, тар бөліктегі баспалдақ енін көше жақтағы баспалдақтар үшін кемінде 0,22 м, ал қызметтік баспалдақтар үшін – кемінде 0,12 м етіп қабылдау керек.

4.4.3.12 Баспалдақ маршының ені халық барынша көп қабат арқылы баспалдақ торына шығаберістің есептік енінен кем болмауы, алайда 1,2 м кем болмауы және онда бір мезгілде 5 адамға дейін болатын қабатқа апаратын баспалдақ үшін 0,9 м кем болмауы тиіс.

Баспалдақтың тік маршындағы аралық алаңды 1 м кем болмайтындай қарастыру қажет.

4.4.3.13 Бассейндердегі басқышты судың тереңдігі 0,6 м асатын жерлерінде орнату қажет. Баспалдақтардың енін 0,25 м кем емес етіп қабылдау керек, ал баспалдақтардың ұзындығы 0,6 м кем болмауы, биіктігі 0,15 м аспауы тиіс.

4.4.3.14 Баспалдақтарды бассейн ваннасының әрбір бұрышында одан 0,5 м кем емес қашықтықта орналастыру ұсынылады.

4.4.3.15 Ванна суынан шығуға арналған баспалдақтарды ванна қабырғаларының жазықтығынан шығып тұрмайтын қуыс жерлерінде орналастыру қажет, оған қоса тұтқалармен жабдықтау қажет.

4.4.3.16 Бассейндердегі басқыштарды баспалдақтар және бассейннің қабырғасы арасындағы қашықтық 0,1 м кем болмайтындай орнату қажет.

4.4.3.17 Баспалдақтар тот баспайтын болаттан жасалады және бассейн қабырғасына қатты бекітіледі. Басқыштардың баспалдақтарын тайғанауға қарсы жабындармен төсеу қажет. Баспалдақтардың саны бассейннің өлшемдеріне байланысты болады.

4.4.3.18 Жуыну немесе душ бөлмелеріне апаратын кіре берісті, оған қоса жуыну немесе душ бөлмелерінен шомылу-жүзу бассейнінің бөлмесіне кіретін жерлерді тамбурлар арқылы қарастыру керек.

4.4.3.19 Сауықтыру-алдын-алу қызмет көрсету бөлмелеріндегі ванна бөлмелері мен душ кабиналары қызметтік жалғағыш дәліз жағындағы бағытта ашық болуы тиіс, оның енін 0,9 м кем болмайтындай жобалау қажет.

4.4.3.20 Хлоратор бөлмелерінен және хлор қоймасынан сыртқа қарай шығу үшін ортақ тамбур қарастыруға жол беріледі.

4.4.3.21 Монша мен монша-сауықтыру кешендерінің жайындағы өткелдер енін Б қосымшасына сәйкес қабылдау ұсынылады.

4.4.4 Қызметтік-тұрмыстық бөлмелер

4.4.4.1 Монша бөлмелерінің және бассейннің қызмет көрсетуші қызметкерлер бөлмелерін, киім-кешекті сақтау бөлмелерін, жуу құралдарының және жинау құрал-жабдықтарының бөлмелерін киім шешуге арналған бөлмелері маңында орналастыру қажет.

4.4.4.2 Қызмет көрсетуші персоналдың тұрмыстық бөлмелерін жабдықтау ҚР ЕЖ 3.02-108 есептік нормативтерге сәйкес қарастырылады.

4.4.4.3 Шаштараз жұмыс бөлмелерінің биіктігін 3,0 м кем болмайтындай, ал тұрмыстық бөлмелердің биіктігін - 2,7 м кем болмайтындай қарастыру ұсынылады. Үш жұмыс орнына дейінгі сыйымдылықтағы шаштараз үшін 2,7 м биіктіктегі жайға жол беріледі.

Бір жақтан табиғи жарықтандыру кезінде шаштараз жайының тереңдігі 6 м аспауы тиіс.

4.4.4.4 1 және одан разрядты жоғары моншалардағы кезек барысында бір орынға шаққанда 1 бастап 1,5 кг дейінгі кір есебінен шұғыл кір жуу жууханаларын қарастыру қажет.

4.4.4.5 Жуынатын өндірістік бөлмелерінің орналастыруын және жоспарлауын технологиялық үдерістердің мынадай реттілігін ескере отырып орындау қажет:

- кір киімді қабылдап алу және бақылау;
- кірді сұрыптау, сақтау және кірдің топтамаларын құрау;
- жуу және сығу, кептіру және үтіктеу;
- жөндеу, іріктеу және қаптау;

- кірді сақтау және беру.

Кір жуу цехының бірінші қабаттан жоғары орналасуы жүктеу салмағы 25 кг аспайтын кір жуу машиналарын және центрифугаларын қолданған жағдайда жол беріледі.

4.4.4.6 Кір жуу өндірістік бөлмелерінің таза еден белгісінен бастап аражабын конструкцияларының астыңғы жағына дейінгі биіктігін 3,6 м кем болмайтындай жобалау қажет.

4.4.4.7 Таза және кір киімді сақтауға арналған бөлмелерде сөрелерді бөліп беру қажет. Киімді әрбір ауыстырған соң сөрелер мен жабдықтар беттерінің зарарсыздандыруы өткізіледі.

4.4.4.8 Кір жуу және кептіру бөлмелері олардың үстінде қоғамдық бөлмелердің терезелері орналасқан жағдайда терезесі ашылмайтын, қайырмалы фрамугасыз және желдеткішсіз құрастырылады.

4.4.4.9 Бассейндерге арналған хлор қоймасы онда саны екіден аспайтын сыйымдылығы 40 кг толтырылған балондарды сақтауға есептелінеді.

Қойманы сыртқы қабырға қарамағында орналастыру және басқа бөлмелерден 1-ші типті өртке қарсы қоршау аражабындармен бөлектеу қажет.

4.4.5 Санитарлық-техникалық қондырғыларды орналастыру

4.4.5.1 Бассейннің жанында душ қабылдау кабиналары, дәретханалары, оған қоса киім шешуге арналған бөлмелері бар жайларды орналастыру ұсынылады. Су жүргізетін шүмектерді және суағарларды әрбір кабинада орнату қажет, судың температурасы 43 °C аспауы тиіс.

4.4.5.2 Қызмет көрсетуші қызметкерлердің тұрмыстық жайларының қондырғылары В қосымшада келтірілген.

4.4.5.3 Ванна - душ бөлімінің киімді шешуге және күтуге арналған бөлмелерінде санитарлық тораптар әйелдер бөлімінде әрбір 30 орынға бір унитаз, ерлер бөлімінде 45 орынға бір унитаз және бір писсуар, санитарлық торапқа бір қол жуғыш есебінен қарастырылған. Санитарлық тораптардағы кабиналар бір-бірінен еденге дейін 0,2 м жетпейтін, еденнен алғандағы биіктігі 1,5 м қалқалармен бөлектенеді. Өс бойынша кабиналардың ең аз өлшемдерін 1,2 × 0,8 м қарастыру қажет. Кабиналардың қатары мен қарсы беттегі кереге немесе қалқа арасындағы өту жолының ені 1,3 м кем болмауы тиіс.

4.4.5.4 Шаштараз дәретханалық үстелдермен, шаш жууға арналған раковиналармен және шебердің қол жуғышымен жабдықталады.

4.4.5.5 Шаш жууға арналған арнайы орын болған жағдайда раковинасыз дәретханалық үстелдер орнатуға жол беріледі.

Жұмыс орны 3 және одан кем шаштараз залында шаш жуу үшін бір раковина мен бір кептіргіш болуға жол беріледі.

4.4.5.6 Педикюр кабинеттерінде ыстық және суық су берілетін 2 кем емес аяқ ваннасы қарастырылуы керек.

4.4.5.7 Ерлер және әйелдер залдарында шаштаразшылардың қолдарын жууға арналған раковиналар қарастыру қажет.

4.4.5.8 Косметикалық кабинетте жуғыш раковинаны 3 жұмыс орнына бір раковина есебінен қарастыру қажет.

4.4.5.9 Массаж кабинетінде жуғыш раковинаны қарастыру қажет.

4.5 Жарықтандыру

4.5.1 Шілденің орташа айлық температурасы 21 °С және одан да жоғары аудандарда салу үшін жобаланатын ғимараттарда, адамдар тұрақты келетін жайлардың жарық ойықтарына технологиялық, сондай-ақ гигиеналық талаптар бойынша күн сәулесінің немесе қатты қызудың (тренажерлер, аэробика, массаж және басқа бөлмелер үшін) енуіне жол берілмейді, олар күннен қорғаныспен жабдықталуы тиіс.

4.5.2 Моншаларда және монша-сауықтыру кешендерінде табиғи жарықтандырусыз мынадай жайларды жобалауға жол беріледі: дене шынықтыру-спорт және сауықтыру сабақтарын, массаж бөлмесін, булау бөлмесін, жабық ванна мен душ кабиналарын, құрғақ қызу моншасын, қоймаларды, дәмханаларды, кір жуу ерітінділерін дайындауға арналған бөлмелерді, машиналар тұрағы үшін бөлмелер және жертөледе орналасқан жайлар тізбесі белгіленген Г қосымшасына сәйкес басқа да жайларды.

4.5.3 Табиғи жарықсыз жобалауға жол берілетін бөлмелерде жарықтандыруды тек қана екінші жарықпен, оған қоса киім шешуге арналған бөлмелерде, күтуге арналған бөлмелерде, сабындау, душ кабиналарында, кез-келген типті моншаларда және монша - сауықтыру кешендерінде қарастыруға болады.

4.5.4 Хамам моншаларын жарықтандыру үшін жылуға төзімді және ылғалдылықтан қорғалған кереге немесе төбеге ілінетін шырақтар қолданылады.

4.5.5 Моншалардың негізгі бөлмелеріндегі терезе ойықтарының астыңғы жағын таза еден деңгейінен 1,2 м кем емес, ал душ және ванна кабиналарында - таза еден деңгейінен 1,5 м кем емес биіктігінде жобалау ұсынылады.

4.5.6 Бассейннің ваннасымен бірге залын табиғи жарықтандырумен жобалау қажет. Жарық ойықтарының ауданын су бетінің ауданын қоса алғанда бассейн бөлмесінің ауданынан 20 % кем емес мөлшерінде жасау қажет. Жарық ойықтарының басым бөлігі фрамугалармен, желдеткіштермен жабдықталады.

4.5.7 Бассейн бөлмесінің терезелері мен жарықтандыру жабдығын дақтарды, сондай-ақ су бетінде шектен тыс шағылысуды болдырмайтындай реттеу қажет.

4.5.8 Тәуліктің қараңғы уақытында шомылуға рұқсат етілген жағдайда су астына жарықтандыру орнату ұсынылады. Егер су астын жарықтандыру қарастырылмаған болса, су бетін жарықтандырумен бассейн айналасындағы өту жолындағы бақылаушыларға бассейн түбі көрінетіндей қамтамасыз ету қажет.

4.5.9 Су бетіндегі ең аз жарықтың дәрежесі 100 люксті құрайды. Барлық бассейндерде жұмыс жарықтандыруынан басқа су бетінің 5 лк кем емес жарықтандырылуын қамтамасыз ететін дербес апаттық жарықтандыруды қарастыру қажет.

4.5.10 Педикюр, маникюр, косметикалық кабинеттерінің бөлмелерін табиғи жарықтандыру коэффициенті (ТЖК) 1,5 % кем болмауы тиіс, ал шаштараз бөлмелерінде - 1 % кем болмауы тиіс.

4.5.11 Осы бөлмелер үшін жасанды жарықтандыру деңгейін 5-кесте бойынша қарастыру қажет.

5-кесте - Шаштараз бөлмелерін жасанды жарықтандыру деңгейлері

Үй-жайдың атауы	Көру жұмысының разряды және ішкі разряды	Көрудің жұмыс бетіне бағытталуындағы көру жұмысының салыстырмалы ұзақтығы, %	Жасанды жарықтандыру	
			Жалпы жарықтандыру жүйесінен түсетін жұмыс бетіндегі жарықтандыру, лк	Соғу коэффициенті, %
Косметикалық кабинет	А 1	70 кем емес	500 кем емес	10 кем емес
Маникюр мен педикюр кабинеттері	А 1	70 кем емес	500 кем емес	10 кем емес
Шаштараз бөлмелері	А 2	70 кем	400 кем емес	10 кем емес
Ескертпе - Жасанды жарықтың көрсетілген нормалары табиғи жарық бөлмелерінде болған жағдайда ғана қабылданады.				

4.5.12 Бассейндердегі су бетін үстінен жарықтандыруды 3 м кем емес қашықтықта орнату қажет.

4.5.13 Маникюр және педикюр кабинеттерінің жұмыс орындарын жарықтандыруын жалпы және жергілікті жарықтандыру көмегімен ұйымдастыру қажет.

4.5.14 Жертөлелер басқыштарынан басқа баспалдақ алаңдарын сыртқы керегелердегі ауданы 1,2 м² кем емес терезе ойықтарымен жобалау қажет.

Екі және үш қабатты ғимараттардың өртке қарсы төзімділік дәрежесі I және II баспалдақ алаңдарының 50 % (бірақ одан көп емес), оған қоса 1,5 м тең, алайда одан кем емес басқыштардың марштары арасындағы саңылауды құрастыру кезінде тек қана үстіңгі жарықтандыру қарастырылуы мүмкін.

4.5.15 Киімді қабылдау, сақтау және сұрыптау бөлмелерінде, кір жуу және кептіру-үтіктеу цехтарында, барлық химиялық тазалау бөлмелерінде табиғи жарықтандыру болуы тиіс.

4.6 Сенімділік пен орнықтылықты қамтамасыз ету бойынша ғимараттардың конструктивтік шешімдері

4.6.1 Монша және монша-сауықтыру кешендері нысандарының құрылысын салу және жобалау кезінде, сейсмикалық қауіпті аудандарды қоса алғанда, көтергіш конструкциялардың есебі Қазақстан Республикасы аумағындағы қолданыстағы

нормативтік құжаттар ережелеріне сәйкес жүргізілуі қажет.

4.6.2 Темірбетон, болат және ағаш конструкцияларды жобалау кезінде олардың ұзақ мерзімділігін қамтамасыз ету шараларын қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес қарастыру қажет.

4.6.3 Ылғалдылықтың, төмен және жоғары температуралардың, жебірлі ортаның және басқа жағымсыз факторлардың мүмкін әсерлеріне төзімділік қасиеті бар материалдардан жасалған конструкцияларды және бөлшектерді қолдану қажет.

4.6.4 Конструкциялардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін ғимараттар мен құрылыстарды пайдалану мен құрылыс салу барысында қоршаған ортаға, мүлікке, адамдардың өміріне немесе денсаулығына залал келтіру қатеріне байланысты кез-келген сипаттағы бұзушылықты болдырмайтын әртүрлі есептік әсер ету кезінде бастапқы сипаттамалар болуы тиіс.

Аталған жүктемелердің нормативтік мәндерін, жүктемелердің немесе оларға сәйкес күштердің ескерілетін жағымсыз үйлесу мәндерін, конструкциялардың майысу және орын ауыстыру шекті мәндерін, оған қоса жүктеме бойынша сенімділік коэффициенттерінің мәнін қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес қабылдайды.

4.6.5 Ғимарат элементтерінің конструктивтік шешімдері (оның ішінде қуыс жерлердің орналасуы, құбыр желілерін конструкциялар арқылы өткізу орындарын саңылаусыздандыру тәсілдері, желдету тесіктерінің құрылғыларын және жылу оқшаулауын және т. б. орналастыру) кемірушілердің кіріп кетуіне қарсы қорғанысты қарастыруы керек.

4.6.6 Ылғалды және сулы режимді бөлмелерінің сыртқы қабырғалар үшін қолданылатын материалдардың аязға төзімділік маркасын будан немесе судан оқшаулауы болса бір сатыға азайтпай, қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес қарастыру қажет.

4.6.7 Сыртқы қабырғаларды жабындармен, шатырдағы аражабындармен және сыртқы қабырғалар тораптарымен түйістіру жерлеріндегі ені қоршаудың екі еселік еніне тең теліміндегі бу өту қабілетінің есептік қарсыласуын 50 % арттыру қажет.

4.6.8 Ылғалды және сулы режимді ғимараттар мен бөлмелер конструкцияларының (булау бөлмелері, жуыну бөлмелері, душ бөлмелері және ванна бөлмелері), киім шешуге арналған бөлмелердің, бассейн бөлмелерінің, дәретханалардың қоршауын суға төзімді, суды сіңірмейтін және биологиялық тұрақты сауылаусыз және тұйық ауа аралық қабаттары немесе арналары жоқ материалдардан жасау керек. Конструкцияларда кептіру режимін қамтамасыз ететін желдетілетін ауа аралық қабаттарды және арналарды орнатуға жол беріледі.

4.6.9 Будан және судан оқшаулағыш қабатты қоршаудың тікелей ішкі бетінде немесе оның қалыңдығында, бірақ, температурасы ішкі ауаның шық түсу нүктесіне тең болатын жазықтығынан терең болмайтындай (қысу қабырғасы, өңдейтін қабат немесе басқа қабаттары астында) орналастыру қажет. Будан және судан оқшаулағыш қабатпен терезе ойықтарының беттерін толтырудың сыртқы жағын, оған қоса ені 0,5 м кем емес ішкі қабырғаларын және төбелеріне дейін жабу қажет.

4.6.10 Бөлмелердің қоршау конструкцияларының ішкі беттерінде шығып тұрған жерлері және ылғал, сондай-ақ шаң жиналатын орындар болмауы тиіс. Қабырғалардың және колонналардың ылғалды және сулы режимді бөлмелердің едендерімен түйісі дөңгелек болуы тиіс.

4.6.11 Ғимараттарды салу кезінде олардың қоршау конструкцияларының жарық өткізгіш беттерінің ауданы қабырғалардың жалпы ауданының 18 % аспауы тиіс.

4.6.12 Сыртқы қабырғалардың бу немесе су оқшаулауы сыртқы қоршаулардың бүкіл бетімен үздіксіз жобаланады және оларды қабырға қалыңдығынан кем емес шектес конструкцияларға, оған қоса сыртқы жақтауының сыртқы бетінің терезе ойықтарының еңістеріне дейін жобалау қажет.

4.6.13 Қажет болған жағдайда жауын-шашынның, еріген, жер асты сулардың ғимараттың жүк түсетін және қоршау конструкцияларының қалыңдығына кіріп кетуіне, оған қоса қоюлану ылғалдылығының сыртқы қоршау конструкцияларда қалыптасуына қарсы тиісті шараларды конструкцияларды немесе жабық кеңістіктерді желдету және құрылғыларын ауа аралық қабаттарын жеткілікті саңылаусыздандыру тәсілімен қарастыру қажет.

4.6.14 Судан оқшаулауды керегелерге, қалқаларға, сондай-ақ ұстындарға еден бетінен жоғары және есік ойықтарының шегінен 0,3 м жобалау қажет.

4.6.15 Жабындарды және шатырдағы қалқаларды жылыту үшін биологиялық тұрғыдан алғанда төзімді, сондай-ақ ылғалға төзімді материалдарды қолдану қажет.

4.6.16 Шатырдағы жабындарында жүк түсетін қылқан жапырақты ағаштан жасалған конструкцияларды, олардың септиктерге қарсы және антипирендермен сіңірілуін ескеріп қолдануға жол беріледі.

4.6.17 Қабатаралық және шатырдағы қалқаларды, оған қоса шатырлары жоқ жабындарды темірбетонды қимасы бойынша біріңғай конструкциялармен жобалау қажет және түйіскен жерлерді цемент ерітіндісімен мұқият бітеуді қарастыру қажет.

Бітеу материалдары олардың түйісу жерінде конструкциялардың қорғаныс материалдарымен және қорғаныс - сәндік жабындарымен үйлесімді болуы тиіс.

4.6.18 Сулы жұмыс режимдегі ғимараттарда шатырдағы төбені шатырдың табиғи желдетуімен қабырғалардың сыртқы ернеулері бөлігіндегі және шатыр астындағы арнайы тесіктері арқылы қарастыру қажет. Сыртқы ауамен желдетілетін ауа аралық қабаты бар шатырсыз төбені немесе ауалы будан және судан оқшаулағыш шатырсыз төбені орнату рұқсат етіледі. Ауалы будан және судан оқшауланатын және ғимаратты еріксіз түрде желдету жүйесінің қыздырылған құрғақ ауамен желдетілетін қоршаудың ішкі бетінің жанында орналасқан ауа аралық қабаты болып табылады. Оған қоса ауа будан және судан оқшаулауын ғимараттардың керегелеріне орнатуға болады. Қолдану барысында ауалы будан және судан оқшаулауы бар конструкцияларда кептіру режимі қалыптасады, сондықтан да оларда дәстүрлі (бояу, мастикалы, жабыстыру) будан және судан оқшаулауын қалыптастыру талап етілмейді.

4.6.19 Қабат арасындағы аражабындарда және ылғалды, сондай-ақ ылғалды режимді жайлардың бірінші қабатындағы едендерінде гидрооқшаулауды қарастыру керек.

4.6.20 Әйнек блоктары арасындағы жіктерді, оған қоса әйнек бетон элементтерінің қабырғамен түйісу орындарын ішкі және сыртқы жағынан саңылаусыздандырғыш мастикалармен немесе ерітінділермен бітеу қажет. Әйнек темірбетон элементтері мен қабырға арасында температуралық деформацияларды басуға арналған, серіппелі биологиялық төзімді материалдармен толтырылатын саңылаулары қарастырылуы тиіс.

4.6.21 Ылғалды және сулы режимді бөлмелердің терезе ойықтарында терезе астындағы тақтайлардың орнынан басқа, жылтыр немесе басқа суға төзімді плиткалармен қапталған көлбеуі бар еңістері болуы тиіс.

4.6.22 Ылғалды және сулы режимді бөлмелердегі терезе мен есік ойықтарының толтыруларын суға төзімді және биологиялық төзімді материалдардан жасау қажет. Терезе жақтауларын лак бояуымен немесе басқа қаптау сұйықтықтарымен суланудан қорғалған қылқан жапырақты ағаштан жасалған септикке қарсы қарастыруға жол беріледі.

4.6.23 Үй-жай жақтарындағы терезелердің жарма бөліктерінің жабындарын серіппелі суға төзімді аралық қабаттармен тығыздау қажет. Үй-жай жақтарындағы терезе жақтауларының әйнектері суға төзімді сылағыштарда немесе серіппелі суға төзімді аралық қабаттарда орнатылуы тиіс.

Қажетті қорғаныс құрамы мен жабын қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес қолданылуы тиіс.

4.6.24 Аражабынның құрама элементтері арасындағы түйісу орындарында суды әр жаққа қарай 1 м кіретін оқшаулаудың қосымша қабаты болуы тиіс.

Басқыштары және құбыр желілері бар судан оқшаулаудың бірінші қабаттың аражабындары мен едендері арқылы өтетін түйісу орындарын мастика негізіндегі шынымата қабаттарымен қосымша түрде күшейту қажет.

4.6.25 Ғимараттың инженерлік жүйелерінің жабдығына, арматурасына және құралдарына, сондай-ақ олардың қосылуларын қарау, техникалық қызмет көрсету, жөндеу және алмастыру мүмкіндігі қамтамасыз етілуі тиіс.

Төмен температуралар жұмыстарына жағымсыз әсер етуі мүмкін жабдықтар мен құбыр желілері олардың әсерінен қорғалуы тиіс.

4.6.26 Ғимараттардың жерсілкісінтік әсерлерде ауытқуына, шөгуіне және жер төсемінің басқа орын ауыстыруларына шалдығатын күрделі геологиялық шартты аумағында құрылысын салу барысында, инженерлік коммуникацияларды енгізу негіздің мүмкін орын ауыстыруларының орнын толтыру қажеттілігін ескерумен орындалуы тиіс.

Жабдықты және құбыр желілерін ғимараттың құрылыс конструкцияларында конструкцияларда ықтимал орын ауыстырулар барысында олардың жұмысқа жарамдылығы бұзылмайтындай бекіту қажет.

4.7 Инженерлік желілерді және жүйелерді жобалау

4.7.1 Электр қондырғысын орнатудың қолайлы шешімдері

4.7.1.1 Моншалардың және монша - сауықтыру кешендері ғимараттарында электр жабдығын, электрмен жарықтандыруды, қалалық телефон байланысын орнату, сымды хабар таратуды, теледидарды, өртке қарсы және күзет дабыл жүйелерін, өрт туралы хабарландыру жүйесін, газбен, түтінмен ластану және су басу дабыл жүйесінің құрылғыларын электр қондырғыларын орнату ережелеріне сәйкес қарастыру қажет. I және жоғары разрядты моншаларда электр сағатын орналастыруды қарастыру қажет.

Жобалауға берілген тапсырмада белгіленген арнайы талаптарға сәйкес монша-сауықтыру кешендері немесе олардың жекелеген жайлары жергілікті (ішкі) телефон байланысы құрылғыларымен жабдықталады.

4.7.1.2 Моншалардың ішкі электр желілері алюминий немесе мыс желілік сымдарымен және кабельдерімен орындалуы тиіс.

4.7.1.3 Булау бөлмелерінде электр жарықтандыру желісі қызуға төзімді оқшаулауы бар мыстан жасалған желілік сымдарымен орындалуы тиіс. Бұл сым желісі (қабырғаларға және төбеге қапсырмалармен бекітумен) асбест сымды орамымен ашық, құбырсыз орындалуы тиіс.

4.7.1.4 Тас-электр пешінің басқару шкафына дейінгі электр сымдарының желісі еденнің бетон дайындамасында болаттан жасалған құбырларда жатқызылатын қызуға төзімді оқшаулауы бар мыстан жасалған желілік сымдарымен орындалуы тиіс.

4.7.1.5 Ажыратып - қосқыштарды және розеткаларды булау бөлмелерінен тыс жерде орнатуды қамтамасыз ету қажет.

4.7.1.6 Тас-электр пештері бар булау бөлмелерінде потенциалды туралау торын қарастыру қажет.

4.7.1.7 Электр техникалық қондырғылардың және желілерді орнатуды, қолдануды, жөндеуді, сондай-ақ желілерді бекітілген ережелерді және электр қондырғыларын қолданудың қауіпсіздік техникасын міндетті түрде сақтап атқару қажет.

4.7.1.8 Моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің бөлмелерінде ультра күлгін бактерияларға қарсы шамдарды қолдануға жол беріледі.

4.7.1.9 Бассейнді жобалау кезінде барлық сымдарды және төбеде бекітілген жабдықтан басқа электр құрылғыларын су бетінен кем дегенде 6 м қашықтықта орнату қажет.

4.7.2 Жылыту, желдету және ауа баптау

4.7.2.1 Жылыту және желдету жүйелерін ҚР ЕЖ 4.02-101 талаптарын ескеріп жобалау ұсынылады.

4.7.2.2 Ғимаратты немесе бөлмелердің бөлек топтарын жылудың орталықтандырылған, автономдық немесе жеке көздерінен ҚР ЕЖ 4.03-101 сәйкес жылумен қамтамасыз ету кезінде ғимараттарда орналастырылатын газ жанармайымен жұмыс істейтін жылу генераторларын жабық пештермен (оттықтармен) және газбен жанатын реттелетін құрылғыларымен жобалау қажет.

4.7.2.3 Моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттарын жылумен қамтамасыз ету төмен әлеуетті қуат көзі ретінде өндірістік кәріз жүйелерінен және бассейннен ағынды сулардың жылулығын қолданатын жылулық сорғылардан негіздеген кезде қамтамасыз етілуі мүмкін.

4.7.2.4 Жылумен қамтамасыз етудің орталықтандырылған жүйесінің жылу торабы кіріктірме болуы тиіс. Жылу желісінің кіру жерінде жылу тұтынуды есептеу және реттеу құралдары, оның ішінде жұмыс уақытынан тыс кезде температураны бағдарламалық төмендетуге арналған құралдары орнатылуы тиіс.

4.7.2.5 Тәуліктің түрлі уақытында қолданылатын бөлмелер, оған қоса сыртқы қоршаулары жоқ жылытылатын бөлмелер (моншалар) құбыр желілерінде реттеуші клапандары орнатылған жылытудың өздігінен жұмыс істейтін жүйелерімен жылытуы тиіс.

4.7.2.6 Моншалар үшін ағынды желдетумен бірлескен, ауаның қайта айналымынсыз ауа жылумен қамсыздандыруға жол беріледі. Сыйымдылығы 200 орыннан аспайтын моншаларда ағынды - сорып шығару желдетудің жүйесі қарастырылады.

4.7.2.7 Жаттығуларды орындау залдарында (аэробика, тренажерлері бар зал) еденнен алғанда 2 м дейін биіктігінде орналасқан жылыту құралдарында қорғаныс панельдері немесе торлары болуы тиіс.

4.7.2.8 Бөлмелердегі шағын климат параметрлерін ҚР ЕЖ 4.02-101 талаптарына сәйкес қарастыру қажет. Осыған қоса жылдың суық маусымында шағын климаттың есептік, оңтайлы параметрлері ретінде қарастыру қажет, жылдың жылы маусымында шағын климаттың рұқсат етілетін параметрлерін негізге алуға жол беріледі.

4.7.2.9 Сыйымдылығы 50 орынға дейінгі 2 разрядты моншаларда табиғи тәсілмен атқарылатын желдетуді қарастыруға жол беріледі.

4.7.2.10 Моншаларды және монша-сауықтыру кешендерін жылытудың орталық жүйелері үшін жылу тасымалдағыш ретінде температурасы 95 °С аспайтын суды қарастыру қажет.

4.7.2.11 Сыртқы қоршау конструкцияларының жылу техникалық есептеулері кезінде булау бөлмелеріндегі ауа температурасын 65 °С көп емес, бассейндерде - 27 °С кем қабылдамау қажет.

Ауаның салыстырмалы ылғалдылығын келесідей қарастыру қажет:

- булау бөлмелерінде 85 % көп емес;
- шомылу-жүзу бөлмелерінде, жуыну бөлмелерінде, душ және ванна кабиналарында 75 % көп емес;
- бассейннің ванна залдарында 67 % көп емес.

4.7.2.12 Жылдың суық мерзімінде жылыту және желдету жүйесін жобалау үшін ауаның температурасын, оған қоса моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің бөлмелеріндегі ауа алмасу еселігін Д қосымшасы бойынша қарастыру қажет.

4.7.2.13 Қоршау конструкциялары ретінде сыртқы қабырғалар, жабындар немесе шатырлы қалқалар болып табылмайтын сабындау, булау, ванна және душ бөлмелерінің жылытуын жобалау кезінде жылыту құралдарының санының жылдың әрбір маусымына қатысты жеткілікті болуын тексеру қажет.

4.7.2.14 Өндірістік жабдық үшін, орталық жылыту жүйелері үшін, ағынды желдетудің калориферлері және ыстық сумен жабдықтаудың жылу алмастырғылары үшін жылу тасымалдағышының берілуін жылыту торабында орналасқан жалпы тарату тарамынан шығатын бөлек құбыр желілерімен қарастыру қажет.

4.7.2.15 Жылу тасымалдағышының орталық жылыту жүйелерінің қыздыру құралдарына берілуін сыйымдылығы 50 орыннан кем моншаларында барлық бөлмелер үшін бір құбыр желісімен қарастыру қажет; сыйымдылығы 50 орыннан аспайтын моншаларында - екі құбыр желісімен, олардың біреуі - қоршау конструкциялары ретінде сыртқы қабырғалар, жабындар немесе шатырдың жабындары болып

табылатын бөлмелерінде орналасқан қыздыру құралдары үшін, екіншісі - қалған бөлмелері үшін.

4.7.2.16 Киім шешуге арналған, сабындау, душ бөлмелерінде және шомылу бассейндерінде, ауаның қайта айналымы жоқ ағынды желдетумен біріккен ауамен жылытуды орнатуды қарастыруға жол беріледі, алайда ауаның жұмыстан тыс уақытта қайта айналу мүмкіндіктерін ескеру керек.

4.7.2.17 Жылыту және жылумен қамсыздандыру құбыр желілерінің салынуын ашық түрде қарастыру қажет. Сулы режимді бөлмелерінде қабырғалар, қалқалар мен жабындар арқылы өту жолдарындағы құбыр желілері судан окшаулау бар қауыздарға қамтылуы тиіс.

4.7.2.18 Бассейн ванналарының залдары үшін, дайындық жаттығуларының залдары, сорғы - сүзгілеу, хлоратор, озонатор бөлмелері үшін ағынды және сорып алу желдетудің дербес жүйелерін қарастыру қажет. Хлоратор және озонатор бөлмелеріне қызмет көрсететін желдету жүйелерін іске қосуға арналған тораптар осы жүйелер орналасқан бөлмелерінен тыс жерде болуы тиіс.

4.7.2.19 Шомылу-жүзу бассейндерінің және фотарийлердің бөлмелеріндегі ауа алмасуын айқын жылудың, ылғалдылықтың артылғандарын сыртқы ауаның есептік параметрлері барысында жою шартында анықтау қажет.

4.7.2.20 Ағынды ауаның барлық бөлмелерге үстіңгі жағына, ал шомылу-жүзу бассейндерінің бөлмелеріне - астыңғы жағына және біршама мөлшерде астыңғы жағына берілуін қарастыру қажет. Жууханалардың кір жуу және кептіру - үтіктеу цехтарында ағынды ауаның ауа ағынын жұмыс аймағына бағыттап үстіңгі жағына берілуін қарастыру қажет.

4.7.2.21 Механикалық қосылатын ағынды - сорып шығатын желдету жүйелері моншалардың жұмысы барысында орнатылған режимге байланысты және моншаларды жапқан соң 1 сағ. кем емес жұмыс істейді.

4.7.2.22 Көп орынға арналған моншалар мен монша-сауықтыру кешендері үшін жасанды қоздыру жүйесі бар ағынды - сорып шығатын желдету жүйесін қарастыру қажет, ал кішігірім сыйымдылыққа арналған моншалар мен монша-сауықтыру кешендері үшін - табиғи қоздыру құралы бар жылытуды және желдетуді қарастыруға жол беріледі.

4.7.2.23 Ылғалды режимді бөлмелерінің сорып шығаратын ауа өткізгіштерінің көлденең және еңіс жерлерін ауаның қозғалу бағытына қарай еңісімен, шықты бұрып жіберуге арналған құрылғыларымен бірге қарастыру қажет.

4.7.2.24 Ванналардан және душ кабиналарынан сорғыны қайтару үшін ауаның кабиналар қарамағындағы киім шешуге арналған бөлмелері арқылы астыңғы жағына түсуін қарастыру қажет. Бұл мақсатта ванна және душ кабиналарының қалқаларының үстіңгі жағында торларды және торқапшықтарын қарастыру қажет.

4.7.2.25 Ылғал режимді бөлмелері үстінен есеп бойынша табиғи желдетуі бар шатырлы төбелерді қарастыру қажет. Ылғал режимді бөлмелер үстінен желдетілетін шатыры жоқ жабындарға жол беріледі. Ауа қабаттарының немесе арналардың ең төменгі қимасы 0,05 м болуы тиіс.

4.7.2.26 Желдетілетін жабындардың желдету орындарының ауданын желдетілетін жабынның ауданына шаққанда 1:400 мөлшерінде қарастыру қажет.

4.7.2.27 Ауаның суық ағындарының қалыптасуын болдырмау үшін жылыту құралдарын терезелер астында және тұтас сыртқы қабырғаларында орналастыру қажет.

Сулы және ылғалды режимді бөлмелерінде сыртқы қабырғаларында қыздыру құралдарын орналастыруға арналған қуыстарды қарастыруға жол берілмейді.

4.7.2.28 Сулы режимі жоқ бөлмелерді желдету үшін терезе жақтауларында ойықтардың үстіңгі жағында орналасатын ашылатын фрамугаларды немесе желдеткіштерді қарастыру қажет. Фрамугалар мен желдеткіштер қорап жақтаулары арасындағы кеңістігінен оқшаулануы тиіс.

4.7.2.29 Моншалардың және монша-сауықтыру кешенінің, кір жуу және химиялық тазалау кәсіпорындарының бөлмелерін жылыту үшін радиаторларды қолдану ұсынылады. Жуыну және душ бөлмелерінде төбелерге ендірілген қыздырғыш элементтері бар жылыту жүйелерін қарастыруға рұқсат етіледі. Сыйымдылығы 50 орыннан аспайтын моншаларда киім шешуге арналған бөлмелерінің және бассейнді айналып өту жолдарының едендерінің еден конструкциясына жатқызылатын тегіс құбырлардан жасалған тетіктерімен жылытуын қарастыру қажет. Еден мен айналып өту жолдары бетінің температурасын 31°C аспайтындай қарастыру қажет.

4.7.2.30 Кір жуатын орындарды сұрыптау және кір жуу цехтарының бөлмелері үшін қыздыру құралдары ретінде тегіс құбырлардан құрастырылған тетіктерін қарастыру қажет.

4.7.2.31 Сулы және ылғалды режимді бөлмелерде сыртқы керегелерінде қыздыру құралдарының орналастыруға арналған қуыстарды қарастыруға жол берілмейді. Бұл бөлмелерде құбыр желілері керегелерден өту жолдарында, қалқалар мен жабындар судан оқшаулауы бар қауыздарына қапталуы тиіс.

Айналып өту жолдарын жылу өткізбейтін материалдардан жасаған кезде олардың жылытуын қарастырмауға жол беріледі.

4.7.2.32 Монша бөлмелеріндегі ауа температурасын ұстап тұру үдерістері автоматтандырылуы тиіс.

Бұл жағдайда мыналарды қарастыру қажет:

- киім шешуге арналған бөлмелерде және бассейндердің айналып өту жолдарында еден бетінің температурасын ұстап тұратын автоматты басқаруды;

- шомылу - жүзу бассейндеріндегі су алмасуды басқаруды;

- жылу пунктінде негізгі технологиялық параметрлерді (температура, қысым) бақылау мен тіркеуді;

- сыйымдылығы 50 орыннан аспайтын моншаларда монша бөлмелерінде, киім шешуге арналған бөлмелерінде, бассейндердің айналып өту жолдарында еден бетінің ауа температурасын ұстап тұруын, қосалқы теңгеру бактарында ыстық және суық судың деңгейін басқару, сондай-ақ және бақылау үшін диспетчерлік торап (операторлық бөлмені) қарастыру ұсынылады.

4.7.2.33 Ыстық және суық судың қосалқы теңгеру бактарында су деңгейінің жарықтық және дыбыстық дабыл жүйесі бар көрсеткіштерін орнату қажет.

4.7.2.34 Ғимараттарға басты кіру жерлеріндегі құрылыс аумағында ең суық бес күндіктің сырттағы ауаның минус 15 °C есептік температурасында және ғимараттағы келушілердің, қызметкерлердің есептік мөлшері 200 және одан көп адам болған кезде ауамен жылыту және ауа шымылдықтарын қарастыру қажет. Климаттың жағымсыз

жағдайларында екі тамбуры бар кіру жерлері орнатылуы мүмкін. Тамбурлар арқылы өтетін бағытталған қозғалыстар бұрылыспен жүзеге асырылуы тиіс.

4.7.2.35 Солярый құрылғыларын қолдануға арналған бөлме механикалық қоздыру құралы бар ағынды - сорып шығаратын желдету жүйесімен жабдықталады. Өзінің дербес желдету жүйесімен жабдықталған модельдерін орнатқан жағдайда, жайға ауаның табиғи келуі ұйымдастырылады.

4.7.3 Сумен қамту және кәріз жүйесі

4.7.3.1 Суық және ыстық сумен қамтуды, кәріз жүйесі және су ағысын ҚР ЕЖ 4.01-101 талаптарына және әрекеттегі нормативтік құжаттарға сәйкес жобалау қажет.

Моншаларда су құбырының екі жүйесін қарастыру қажет:

- сыртқы желілерден - шаруашылық - ауызсу;
- қосалқы теңдеуші бактардан - өндірістік.

Шаруашылық-ауыз су құбырының жүйесіне, киім шешуге арналған бөлмелерінде, дәретханаларда, дәмханаларда, шаштараздарда, массаж жасау кабинеттерінде, шомылу - жүзу және шашыратқыш бассейндерде, сауықтыру душ кабиналарында, оған қоса ішкі және сыртқы құю крандарында орнатылатын санитарлық құралдарды жалғау қажет. Өндірістік су құбырының жүйесіне сабындау, булау, душ, ванна, жуухана, оған қоса кереғар шағын бассейндер бөлмелерінде орнатылатын санитарлық құралдарды жалғау қажет.

4.7.3.2 Шомылу-жүзу бассейндерінің моншаларында және ағынды суларында ыстық суды жасау жүйелерінде өндірістік кәріз жүйесі және бассейндерден келетін ағындардың жылытуын жылу алмастырғыш кәдеге жарайтын құрылғыларды қолдану қажет.

4.7.3.3 Моншалардың су бөлетін мұнараларында тығын типті крандар болуы тиіс.

4.7.3.4 Сауықтыру душты басқару үшін мінбелер қарастырылуы тиіс.

4.7.3.5 Сауықтыру душтары үшін суық және ыстық суды суық және ыстық судың арнайы бактарынан қысыммен сорғымен беру керек.

4.7.3.6 Жөндеу немесе апат жағдайында моншаларды және монша-сауықтыру кешендерін жобалау кезінде санитарлық-гигиеналық талаптарға сәйкес қауіпсіздік мақсатында ыстық сумен жабдықтау жүйесін екі құбыр етіп орнату қажет.

4.7.3.7 Сумен қалалық немесе ауылдық су құбырынан жабдықтау барысында суық және ыстық судың қосалқы теңгеру бактары судың жарты сағаттық шығындалуына жеткілікті болуы тиіс, ал сумен жергілікті су көздерінен жабдықтау кезінде - судың бір сағаттық шығынына жеткілікті болуы тиіс. Қосалқы теңгеру бактарының суы су бөлетін колонкаларға және душтарға беріледі.

4.7.3.8 Бассейн ваннасына су берілу жүйесі су дайындау кезеңдерін зерттеу үшін су сынамасын іріктеуге арналған кранмен жабдықталуы тиіс.

4.7.3.9 Бассейннің ваннасына келетін судың сапасы ауыз сумен жабдықтаудың орталықтандырылған жүйелері суының сапасына қойылатын гигиеналық талаптарға сәйкес болуы тиіс.

4.7.3.10 Судың рециркуляциясымен су алмасуын (тазартумен, зарарсыздандырумен және жаңа судың қайтуын бір уақыттағы толтырумен көп рет қолдану) шомылу - жүзу бассейндерінде қарастыру қажет.

Рециркуляциялық су алмасуы барысында бассейннің жұмысы барысында үздіксіз түрде тәулігіне әрбір келушіге 50 л кем емес су құбырымен жаңа суды тазарту зарарсыздандыру және қосу жүзеге асырылады. Суды тазарту, зарарсыздандыру сүзгілеуді және зарарсыздандырушы агентті енгізуді қамтиды және мынадай тәсілдер қолданылады: озондау, хлор қосу, бромдау, ультракүлгін сәулелендіру (жабдықтың түріне қарамастан), оған қоса ультракүлгін сәулелендірумен химиялық әдістерді құрамдастыру.

4.7.3.11 Суды озондау кезінде тәулігіне әрбір келушіге 30 л кем емес жаңа суды қосуға жол беріледі.

Рециркуляциялық су алмасу кезінде су шығыны хлор және бром қосу барысында әрбір келушіге $2 \text{ м}^3/\text{адам}$ кем емес болуы тиіс, ультракүлгін сәулелендіру барысында - $1,8 \text{ м}^3/\text{адам}$ және озондау кезінде - $1,6 \text{ м}^3/\text{адам}$ кем емес.

4.7.3.12 Егер бассейн ваннасындағы судың сапасы санитарлық-гигиеналық талаптарға сай келмесе, суды зарарсыздандыру жүзеге асырылады.

Бассейн ванналарында су құбыры суының үздіксіз ағынын қамтамасыз ету мүмкін болмаған жағдайда, судың толығымен алмасуы күнделікті өткізілуі тиіс.

4.7.3.13 Суды бассейн ванналасына беру жүйесі ваннаға берілетін рециркуляциялық судың мөлшерін анықтауға арналған құралдармен жабдықталуы тиіс, оған қоса су құбырының бассейннің ваннасына түсетін рециркуляциялық немесе ағынды типті жаңа судың мөлшері:

- келетін - барлық типті бассейндерде;
- сүзгілерге дейін және олардан кейін - рециркуляциялық типті бассейндерде;
- зарарсыздандырған соң бассейн ваннасына суды бермес бұрын.

4.7.3.14 Бассейнге сабындау немесе душ бөлмелерінен кіру жерінде ені оны айналып өту мүмкіндігін болдырмайтын тұғырығымен және (сабындау немесе душ бөлмесінен қозғалу бағытында) $1,8 \text{ м}$ кем емес ұзындығымен өткен кезде қабылдайтын аяқ душын қарастыру қажет. Тұғырықтың түбінде жуыну немесе душ бөлмесі бағытында еңісі 1% кем болмауы тиіс.

4.7.3.15 Жүзу бассейндерінің ванналарынан суды рециркуляциялау су бағытында бұру ванналардың терең және таяз бөліктерінде орналасатын құю құрылғылары немесе түбіндегі торлармен жабылған тесіктер арқылы жүзеге асырылуы мүмкін. Бұру тесіктеріндегі су қозғалысының есептік жылдамдығын $0,4$ бастап $0,5 \text{ м/с}$ дейін қарастыру қажет.

4.7.3.16 Хлорланған су бассейнге түбіндегі тесік арқылы беріледі, артығы арнайы астау арқылы кетіріледі. Егер судың деңгейі $0,5 \text{ м}$ және одан да төмен болса рециркуляция тұрақты түрде атқарылады.

4.7.3.17 Су ағыны үздіксіз жүйелі бассейндерде (ағынды типті бассейндер) оны пайдаланудың барлық мерзімінің бойында бассейннің ваннасына бастапқы, жылытылған, тазартылған және зарарсыздандырылған судың берілуін қамтамасыз ету қажет.

4.7.3.18 Орталықтандырылған кәріз жүйесі болмаған жағдайда, жүзу бассейндерінің ванналарындағы, сүзгілерді жуудан, оған қоса құйылма астауларынан, аяқ жууға арналған ванналардан, айналып өту жолдарынан, қабырғаларынан және бассейн ванналарының

түбін жуудан қалатын ластанған су оң санитарлық-эпидемиологиялық қорытынды болса, басқа су нысанына бұрылуы мүмкін.

4.7.3.19 Судың ластанған үстіңгі қабатын кетіру үшін ванналардың қабырғаларында құйылма астаулар немесе басқа құйылма құрылғылар қарастырылуы тиіс.

Ванна түбінің суды шығару жерлеріне қарай бағытталған еңісті 1 % кем емес қарастыру қажет.

4.7.3.20 Бассейн ваннасынан, құйылма астаулардан, аяқты жууға арналған ванналарынан, айналып өту жолдарынан, оған қоса сүзгілерді шайған соң ластанған суды шаруашылық-тұрмыстық кәріз жүйесіне кетуін жүзеге асыру қажет.

4.7.3.21 Өтпелі аяқты жууға арналған душтардан және айналып өту жолдарын жуудан (оған қоса босатқан соң ваннаның қабырғаларын және түбін жуудан) қалатын суды кәрізге ысырылуы жүзеге асырылуы тиіс. Сүзгілерді шаюдан кейін қалатын және толтыру суының артық мөлшерін суағарға төгу қажет (егер ол бар болса). Ванналарды босату кезінде суды аударуды асыра хлорлаудан, зарарсыздандырғыш тиісіне қажетті уақытынан кейін және дехлорлаудан кейін, су нысанында жүзеге асырылуы мүмкін (оған қоса аумақты жинастыруға, суаруға және т. б.).

4.7.3.22 Ылғалды режимді бөлмелер едендерінен ағынды суды бұруды диаметрі 0,05 м бастап 0,1 м дейінгі басқыштары немесе лай науалары арқылы қарастыру қажет. Киім шешуге арналған бөлмелері және сабындау немесе душ бөлмелері арасындағы тамбурларда диаметрі 0,05 м басқыштарды қарастыру қажет. Сабындау бөлмелеріндегі өту жолдарында басқыштарды орнатуға жол берілмейді, суды ағызу лай науаларына жүзеге асырылады.

4.7.3.23 Биіктігі 3 қабаттан аспайтын төбесі тегіс ғимараттар суды сыртқы жауын-шашын канализациясына, ал соңғысы болмаған жағдайда - жердік бетіне шығарумен ішкі су ағындарының жүйесімен жабдықталуы тиіс.

4.7.3.24 Булау бөлмесін оның периметрі бойынша булау бөлмесіне кіреберісте басқарумен себу қарқындылығы 1 м² шаққанда 0,05 л/с кем болмайтын есебінен дренчерлік құрылғымен жабдықтау қажет.

4.7.3.25 Құрғақ бумен булау бөлмелері (сауналар) перфорацияланған құрғақ құбыр түрінде орындалатын өртке қарсы су құбырымен жабдықталуы тиіс. Құрғақ құбырға су булау бөлмесінің шегінен тыс арнайы пломбалаған жәшікте орналасқан вентильді ашу арқылы берілуі тиіс.

4.7.3.26 Ағынды типті бассейндерде 100 м² аспайтын су айнасының ауданына жол беріледі, осыған қоса суды толығымен алмастыру уақыты 12 сағаттан, ал балаларға арналған ванналарда - 8 сағаттан аспауы тиіс.

4.7.3.27 Кіші бассейндерде (ваннасының ауданы 70 м² аспайтын) судың үздіксіз ағымын қолданылу ұсынылады.

4.7.3.28 Ваннаның түбін суды бұрау желісінен төмен орналастыру барысында ваннаны босату сорғылар көмегімен жүзеге асырылады.

4.7.3.29 Бассейндердің жуыну, булау, душ бөлмелерін және айналып өту жолдарын жинастыру үшін суық және ыстық суы бар сепкіш крандарды қарастыру қажет.

4.7.4 Қоқыстарды шығару және шаңды жинау

4.7.4.1 Ғимараттан қоқыс шығару жүйесін қоқыстың тәуліктік жинақталуының аймақтық нормативтері есебінен жасау қажет (монша немесе монша - сауықтыру кешенінің ғимаратының жабдықтаушылығының деңгейін ескерумен).

Қоқыс салғыштарды 5 қабатты ғимараттарда қарастыру ұсынылады.

4.7.4.2 Моншалардың және душ бөлмесінің, монша-сауықтыру кешендерінің шарушылық аймақ шегіндегі орындарда қоқыстарға арналған сыйымдылықтар қалада немесе елді мекенде қабылданған тазарту жүйесіне сәйкес қарастырылуы тиіс.

4.7.4.3 Монша мен монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттарында қоқыс салғышты орнату қажеттілігі негіздеме болған кезде жобалауға берілген тапсырмамен белгіленеді. Қоқыс салғыштармен жабдықталмаған ғимараттар үшін қоқыс жинайтын камераны немесе қатты бетті шаруашылық алаңды қарастыру қажет.

4.7.4.4 Қоқысты жинау үшін үш жақтан қоршалатын қатты бетті алаңда орнатылған контейнерлер қолданылады. Қоршаудың биіктігін орнатылған контейнердің биіктігінен төмен алу ұсынылмайды.

4.7.4.5 Қоқыс жинауға арналған камераларды орналастыру алаңы ғимараттан және демалыс орнынан 25 м кем емес қашықтықта орналастырылады.

4.7.4.6 Қоқыс камерасының қабырғаларын және еденін керамикалық тақтамен әрлеп қаптау қажет, ал төбені майлы бояумен сырлау қажет, бұл өз кезегінде қолдану барысында оларды жууға мүмкіндік береді.

4.7.4.7 Су ағыны үшін қоқыс жинайтын камералар ені 1 % еңіспен жобаланады және шұңқыр қарастырылады.

4.8 Халықтың мүмкіншілігі шектеулі топтары үшін қолжетімділікті қамтамасыз ету

4.8.1 Ғимараттарды жобалау, салу кезінде моншаға және монша-сауықтыру кешендеріне келетін халықтың мүмкіншілігі шектеулі топтары үшін қолжетімділікті ҚР ЕЖ 3.06-101 сәйкес ескеру керек.

Аталған талаптар мүгедектігі бар адамдар саны мен мүгедектік түрлерін анықтау арқылы, қажет болған жағдайда, жобалауға берілген тапсырмада анықталады.

4.8.2 Мүмкіндігі шектеулі келушілердің қозғалу жолдарының, оларға қызмет көрсету және демалу орындарының қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін төменде келтірілген шараларды қарастыру қажет:

а) мүмкіндігі шектеулі келушілердің қозғалуына бейімделген ғимараттағы бірден кем емес жер бетінен кіру жерін, оған қоса осы ғимаратпен қосылған және мүмкіндігі шектеулі келушілер үшін қолжетімді әрбір жер асты немесе жер үсті өтетін жолдары;

б) есік ойықтарының ендері 0,9 м кем болмауы тиіс және табалдырықтары болмауы тиіс. Табалдырықтарды орнату қажет болған жағдайда, олардың биіктігі 0,025 м аспауы тиіс;

в) кресло-арбаның бір бағытта қозғалысы барысында ғимараттағы және жер телімдегі өту жолының қозғалу сызығының ені 1,5 м кем болмауы тиіс, ал кері бағытта қозғалыс қарастырылған жағдайда - 1,8 м кем болмауы тиіс;

г) кресло-арбалар жүру үшін 90° бұрылған кезде кеңістіктің өлшемдерін $1,4 \times 1,4$ м кем емес, ал кері бағытта 180° - бұрылған кезде - $1,4 \times 1,5$ м кем болмайтындай қабылдау керек. Тұйық дәліздерде кері бұрылу радиусы 0,75 м кем болмаса, кресло - арбаның толығымен кері бағытта бұрылу мүмкіншілігін қамтамасыз ету қажет. Кресло - арбаның жүруі үшін «сыртқа итеріп» ашқан кезде есік алдындағы кеңістіктің тереңдігі 1,2 м кем болмауы тиіс, ал «өзіне қарай тартып» ашқан кезде - 1,5 м кем болмауы тиіс;

д) ішкі басқыштары үшін баспалдақтың ені 0,3 м кем болмауы тиіс, ал баспалдақ өрлеуінің биіктігі - 0,15 м аспауы тиіс. Сыртқы ашық басқыштары үшін баспалдақтың ені 0,4 м кем емес, баспалдақ өрлеуінің биіктігін - 0,12 м аспайтындай қабылдау ұсынылады. Басқыштардың 2,5 м асатын есептік ені барысында қосымша бөлектеу тұтқаларын қарастыру қажет;

е) бір бағытта қозғалу кезінде пандустың ені 1,0 м кем болмауы тиіс, ал екі жақты қозғалыс кезінде - 1,8 м кем болмауы тиіс.

8 % аспайтын еңісінде пандустың бір өрлеуінің ең жоғарғы биіктігі 0,8 м аспауы тиіс. Қозғалу жолындағы еден биіктіктерінің 0,2 м кем емес айырмасы барысында пандус еңісін 10 % дейін арттыруға жол беріледі;

ж) бұрылу алаңының ені басқыш немесе пандус маршының енімен бірдей болуы тиіс және көлденең орын тереңдігі 1,5 м кем болмауы тиіс;

Баспалдақтардың, пандустардың және кіру алаңдарының көлденең еңісі 2 % аспауы тиіс;

и) келушілермен кресло-арбаларда қолдануға арналған лифті кабинасының габариттері келесі көрсеткіштерден кем болмауы тиіс:

- ені - 1,1 м;

- тереңдігі - 1,5 м.

4.8.3 Кресло-арбаларда келушілермен қолданылатын автоматты есігі бар лифтінің кіре берісіндегі кеңістіктің тереңдігі 1,4 м кем болмауы тиіс, ал ені - лифті есіктерімен салыстырғанда әрбір жағынан алғанда 0,25 м кеңірек болуы керек.

Одан шығатын жерлерді мүгедектігі бар адамдар баратын бөлмелер бар қабаттар деңгейінде орналастыру қажет.

4.8.4 Монша бөлмелеріндегі жабдық арасындағы өту жолдарының енін мүгедек - арбалармен жүретін адамдардың кедергісіз өтуін ескерумен жобалау қажет.

4.8.5 Монша жайындағы қондырғылар арасындағы өткелдер енін Б қосымшасына сәйкес белгілеу керек.

4.8.6 Жуыну бөлмелеріндегі мүгедектігі бар адамдарға арналған орындықтарды $0,5 \times 1,8$ м өлшемінде қарастыру қажет. Осы орындықтардың саны жуыну бөлмесіндегі жалпы орындар санының 3 % есебінен алынады.

4.9 Пайдалану кезіндегі қауіпсіздік

4.9.1 Апатты жағдайлар кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін сигнализация жүйесін жобалау кезінде пештер мен қазандарды қыздыруды дербес қосу жүйесін қарастыру ұсынылады.

Су температурасын автоматты түзету құрылғысы бар су қыздырғыш орнатуға жол беріледі.

4.9.2 Сорғылардың және бассейндегі суды сүзгілеу жүйелердің дұрыс емес жұмыс істеу барысында қызметкерлерге хабарлау жүйесін қарастыру ұсынылады.

4.9.3 Нысанның барлық бөлмелерін апатты жағдай кезінде дер кезінде хабарландыру үшін дыбыс шығарғыш колонкаларымен жабдықтау қажет.

4.9.4 Телефондарды және телефон желілерін барлық бөлмелерге, келушілердің болуына арналған бөлмелерге өткізу ұсынылады.

4.9.5 Телефон аппараттарының үстінде күзет, жедел қызметтердің нөмірлері, мекенжайлары және моншалардың немесе монша-сауықтыру кешендерінің телефондары бар ақпаратты орналастыру қажет.

4.9.6 Ылғалды режимді бөлмелердегі таза еденнің деңгейі басқа аралас бөлмелердің еден деңгейінен 3 см төмен болуы тиіс.

Бассейннің айналып өту жолының еңісі трап немесе батпақ лотогы жағына қарай 1 - 2 % болуы және тайғанамайтын беті болуы тиіс.

4.9.7 Едендер деңгейлерінің үстіңгі деңгейдің периметрі бойынша 1 м астам ауытқуы барысында биіктігі 0,8 м кем емес қоршауды немесе адамдардың құлау мүмкіндігін болдырмайтын басқа құрылғыны қарастыру қажет.

4.9.8 Бассейннің қоршаған аумағының ауданын бассейн ваннасы бетінің ауданынан кем дегенде 5 еседен асатындай жобалау қажет.

Бассейннің шегі мен қандай да бір кедергі арасындағы қашықтықты 4 м кем болмайтындай қарастыру қажет. Сүңгу борты жағынан бұл қашықтықты тағы да 1 м арттыру қажет.

4.9.9 Ваннаның периметрі бойынша кіре берістегі ені 1,5 м, ал қалған бөлігіндегі ені 0,8 м айналма жолды қарастыру қажет, жолдарды күрт айырмаларсыз және кедергілерсіз жобалау қажет, қоршаған аумақтан бассейнге ластанған судың ағуын болдырмау үшін құйылыс жағына қарай шағын еңіс қарастыру ұсынылады.

4.9.10 Бассейндердің айналасындағы өту жолдарын жобалау кезінде жатақтардың және отырғыштардың орындарын орналастыру үшін жеткілікті кеңістікті ескеру қажет.

Бассейннің айналасында құтқару жабдығын орналастыру үшін жеткілікті кеңістікті бөліп беру ұсынылады.

4.9.11 Бассейн ваннасының айналып өту жолдарын, қабырғаларын және түбін су өткізбейтін материалдардан, ванна залдары конструкцияларының ішкі беті - ылғалдылықты өткізбейтін материалдардан жасау қажет. Сыртқы периметрі бойынша бассейн айналасындағы сызық оны жууға арналған ағындармен жабдықталуы тиіс.

4.9.12 Бассейн ваннасының түбінің айналып өту жолдарының жабын материалдары үшін келесілерді қарастыру қажет:

- оларды тазарту және зарарсыздандыру мүмкіндігін;

- қолданылатын химиялық реагенттердің және зарарсыздандыру құралдарының әсер етулеріне төзімділігін.

4.9.13 Бассейннің периметрі орналасқан бойынша тұтқалар басқыштардың, суға түсу орындарының бір бөлігі бола алады, тұтқаларды су деңгейі үстінен 0,3 м астам шығып тұратындай етіп орнату ұсынылады.

4.9.14 Бассейндерді жобалау кезінде оның айналасында тайғанамайтын материалмен жабылған бүйір жақтарын қарастыру ұсынылады, ендерін 0,6 м кем болмайтындай етіп алу ұсынылады.

4.9.15 Қоршаулар үздіксіз болуы тиіс, тұтқалармен жабыдқталуы тиіс және 0,3 кН/м кем емес жүктемелерін көтере алуға жарамды болуы тиіс.

4.9.16 Су төбешіктері сияқты тайғанақ спорттық жабықты жобалау кезінде тегіс тот баспайтын, оған қоса метал емес материалдардың қамтамасыз етілуін қарастыру қажет.

4.9.17 Басқыштарда, қылтималарда, террасаларда, жабындағы және биіктіктердің қауіпті ауытқуы бар басқа жерлерде қоршаулардың биіктігі құлап түсуді болдырмау үшін жеткілікті болуы тиіс және 0,9 м кем болмауы тиіс.

4.9.18 Бассейндер түбінің 1,8 м төмен тереңдіктегі жабыны тайғанамайтын материалдардан жасалуы тиіс.

4.9.19 Қауіпсіздікті қамтамасыз ету үшін келесі ережелерді орындау қажет:

- қыздыру құрылғыларының бөліктерінің және жылыту жүйесінің беруші құбыр желілерінің адамдарға қол жетімді беттерінің температурасы 70 °С аспауы тиіс, егер адамға тию қаупін жою шаралары атқарылған болса 90 °С рұқсат етіледі, басқа құбыр желілерінің беттерінің температурасы 40 °С аспауы тиіс;

- ауамен қыздыру құралдарының шығару тесіктерінен 10 см қашықтығындағы ыстық ауаның температурасы 70 °С аспауы тиіс;

- ыстық сумен қамсыздандыру жүйесіндегі ыстық судың температурасы 60 °С аспауы тиіс.

4.9.20 Сулы және ылғалды режимді бөлмелердегі шамдар тиісті қорғаныс деңгейінде қорғалуы тиіс.

Булау бөлмелерінде адамдарды оларға әйнек сынықтарының түсуінен қорғау үшін майда ұяшықты тормен қорғалған температуралардың ауытқуына төзімді әйнегі бар шамдар орнату қажет.

4.9.21 Желдетілетін ауа аралық қабаттарын және арналарын есептеуге сәйкес орнатуға жол беріледі.

4.10 Қоршаған ортаны қорғау

4.10.1 Қоршаған ортаны қорғау мақсатында экологиялық жүйелердің күйін тұрақтандыруға және жақсартуға, биологиялық әртүрлілікті сақтауға, табиғи ресурстарды ұтымды пайдалануға және қайта құруға жәрдемдесетін шараларды өткізу ұсынылады.

4.10.2 Моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттарын салу және пайдалану барысында зиянды шығуларды азайту мақсатында кәдеге жарайтын материалды қайта өңдеу ұсынылады.

4.10.3 Қоршаған ортаны нашарлататын үдерістерді болдырмау және жою үшін төмендегілерді атқару қажет:

а) ластаушы заттарды ұйымдаспаған көздерден атмосфералық ауаға шығару мониторингі;

б) жер ресурстарының ластануын болдырмау;

в) жердің бұзылған құнарлы қабатын қалпына келтіру;

г) су ресурстарының ластануын бақылау және болдырмау;

д) аумақтың шаң басуын төмендету, моншалардың және монша - сауықтыру кешендерінің келушілері мен жұмыс персоналы үшін қолайлы шарттарды құру;

е) жер көшеттерінің ауданын ұлғайту.

4.10.4 Экологиялық жүйелердің күйін тұрақтандыру және жақсарту үшін ландшафты сақтау немесе жақсарту ұсынылады.

5 ЭНЕРГИЯ ҮНЕМДЕУ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ

5.1 Энергия үнемдеу және жылу шығынын азайту

5.1.1 Моншаларды және монша-сауықтыру кешендерін жобалау кезінде энергия тұтынуды оңтайландыруға, күту режимдерінде шығындарды қысқартуға жәрдемдесетін шараларды қарастыру ұсынылады.

5.1.2 Моншалардың және монша-сауықтыру кешендері нысандарын жобалау кезінде жылулық сорғылардың орнатылуын, орталықтан жылыту немесе салқындату жүйелерінің жетілдірілуін қарастыру қажет.

5.1.3 Жылу оқшаулауды жақсарту мақсатында қабырғаларды және қоршау конструкцияларды немесе қабырғалардың сыртқы жылу оқшаулауын салған кезде қолданылатын материалдың қабатын арттыру ұсынылады.

5.1.4 Қуат пен жылу үнемдейтін технологияларды (қасбетті пен жабын жүйелерін және басқаларды), қуаттың жаңғырмалы көздерін (күннің, желдің және сол сияқты) қолдану ұсынылады.

5.1.5 Моншалардың және монша-сауықтыру кешендері ғимараттарының жылу қорғанысын ұлғайту үшін сыртқы қабырғаларда жылытқышы бар қасбет жүйелерін қолдануға жол беріледі.

Қасбет жүйелерін мынадай құрамдарға бөлуге жол беріледі:

- сылақ қабаттары бар жүйелер. Сылақ қабаттары бар жүйелер желімнің немесе жылытқыштың, кейінгі қалақтаумен қабырғаның жүк түсетін бөлігіне дюбельдер және қаңқаларын анкерлердің көмегімен механикалық бекітілуін қамтиды;

- кірпішпен немесе басқа ұсақ материалдармен қаптамасы бар жүйелер;

- қорғаныс - сәндік экрандары бар жүйелер. Мұндай жүйелерді жылытқыш пен экран арасында ауамен желдетілетін саңылаумен қолданылады.

5.1.6 Терезе конструкцияларына реттелетін желдету құралдарын орнатуға жол беріледі (шудан қорғайтын клапандарымен, терезе пішінде арнайы жасалған тесіктермен, бұрылу - қайырмалы құрылғыларымен, ұстатқыштармен).

5.1.7 Терезе конструкцияларын орнату барысында жылуды шағылыстыратын жабынның әйнегіне түсіруге рұқсат етіледі, күндізгі жарық спектрінің көрінетін бөлігі үшін мөлдір, алайда ішінен сыртына қарай бағытталған сәулеленудің жылулық ауқымында шағылыстырудың жоғары коэффициентімен сипатталады.

5.1.8 Энергия тиімділігін қамтамасыз ету үшін:

- құрылыс жұмыстарын орындау кезінде қалдықтардың қалыптасуын барынша азайту;

- құрылыс жұмыстарын жүргізу кезінде қоршаған ортаны қорғау және қалпына келтіру бойынша шаралар;

- ғимаратты салу, қолдану және кәдеге жарату барысында қоршаған ортаға әсерін барынша азайту;

- электр энергиясы шығынын азайту;

- жаңғырмалы қуат ресурстарын қолдану;

- ғимаратты жылытуға және желдетуге жұмсалатын жылу энергиясы шығынын азайту.

5.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану

5.2.1 Жобалау кезінде зиянды қалдықтармен ластануды жоюдың, алдын алудың, оларды зарарсыздандыру және кәдеге жарату, ресурс үнемдейтін, қалдығы аз және қалдықсыз технологияларды енгізудің, сондай-ақ өндірудің сенімді және тиімді шараларын қарастыру қажет.

5.2.2 Моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің ғимараттарын жобалау кезінде суды қолданудың тиімді жүйесін қарастыру ұсынылады:

- суағарларды кәдеге жарату;

- суды үнемдейтін арматура;

- беткі және жер суларының ластануын болдырмау;

- табиғи гидрологиялық шарттардың бұзылуын болдырмау;

- су экожүйелерінің биологиялық әр түрлілігін сақтау;

- судың зиянды әсерін болдырмау немесе жою;

- кейінгі екінші рет қолдану үшін ағынды суларды тазарту (шаю, өсімдіктерді суару).

5.2.3 Бассейндерді рециркуляциялық жүйемен жабдықтау ұсынылады, оның құрамына сорғы, сүзгілер, жалғағыш құбырлар, клапандар, арматура, зарарсыздандырғыш жабдықтар кіреді.

Әрбір бассейн үшін бөлек рециркуляциялық жүйені орнату қажет.

5.2.4 Моншалардың және монша-сауықтыру кешендерінің аумағында топырақ шайылуын болдырмау мақсатында келесідей шараларды өткізу ұсынылады:

- беткі сулардың ағынын азайту;

- су тасқынына, ылдилардың қопарылуына, түсуіне қарсы құрылыстарды орнату.

5.2.5 Табиғат ресурстарын ұтымды пайдалануды жүзеге асыру үшін мыналарды жүзеге асыру қажет:

- ыстық сумен жабдықтауға жұмсалатын жылу энергиясы шығынын азайту;
- энергетикалық инфрақұрылымның тиімділігін арттыру;
- екінші рет қолданыстағы энергия ресурстарын қолдану;
- құрылыста қолданылатын материалдардың қоршаған ортаға әсерін барынша азайту.

А қосымшасы
(ақпараттық)

Монша және монша-сауықтыру кешендері үй-жайларының ауданы

А.1-кестесі - Монша және монша-сауықтыру кешендері үй-жайларының ауданы

Үй-жайлар	Өлшем бірлігі	Өлшем бірлігінің алаңы, м ² , кемінде			Ескертпе
		екінші разряд	бірінші разряд	жоғары разряд	
Гардеробы бар вестибюль	бір орынға	0,6	0,6	0,5	
Күтуге арналған жай	Сол сияқты	0,9	0,9	0,8	
Касса	-	2,5	2,5	3,0	
Киім ілуге арналған жай	бір орынға	2,0	2,0	2,2	Киім ілу, жуыну (немесе душ) және булау бөлмесінің бір орнының арақатынасы: 100:70:20
Нөмірлердегі киім ілуге арналған жай	нөмір	2,0	4,0	4,0	
Жуынатын бөлме	бір орынға	2,7	2,7	2,7	
Нөмірдегі жуынатын бөлме	Сол сияқты	-	3,0	9,0	
Булау бөлмесі	-«-	3,0	3,0	3,0	24 м ² артық емес
Нөмірдегі булау бөлмесі	-«-	-	2,0	2,0	
Душ кабиналары (ашық)	-«-	4,0	3,0	3,0	
Ванна кабиналары (жабық)	1 кабинаға	4,8	4,8	4,8	
Душ кабиналары (жабық)	Сол сияқты	3,3	3,3	3,3	
Шомылу-жүзу бассейні	1 орынға	-	4,5 (су айнасы)	4,5 (су айнасы)	
Булау бөлмесінің жанындағы микробассейн		-	6,0 (су айнасы)	8,0 (су айнасы)	
Сауықтыру кабиналары	кабинаға	-	7,1	7,0	
Сауықтыру душ залы	залға	-	22,2	22,2	
Душ залының жанындағы киім ілуге арналған жай	киім ілуге арналған бір бөлмеге	-	12,0	12,0	

**А.1-кестесі - Монша және монша-сауықтыру кешендері үй-жайларының ауданы
(жалғасы)**

Үй-жайлар	Өлшем бірлігі	Өлшем бірлігінің алаңы м ² , кемінде			Ескертпе
		екінші разряд	бірінші разряд	жоғары разряд	
Фотарий	1 емделушіге	-	12,0	12,0	бөлімше келушілерінің 10 %, алайда кемінде 18 м ²
Шаштараз	жұмыс орны	6,0	6,0	6,0	
Шаштараздың қосалқы жайы	Сол сияқты	3,0	3,0	2,0	
Педикюрліккабинет	1 жұмыс орнына	-	8,0	8,0	
Ұсақ-түйек жөндеу шеберханасы	шеберханаға	10,0	20,0	20,0	
Монша-жуыну керек-жарақтарын сату мен жалға алу киоскісі	жұмыс орнына	10,0	15,0	15,0	
Шұғыл тазалау мен кір жуу бөлмесі	бір ауысымда 1 кг киім-кешек	-	0,8	0,8	
Буфет	1 кәсіпорынға	27,0	27,0	-	Буфет пен кафе жайының құрамы келушілер санының – монша сыйымдылығының 10% есебінде қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындарына арналған нормативтерге сәйкес қабылданады
Қосалқы буфет	Сол сияқты	9,0	9,0	-	
Кафе	-«-»	-	-	116,0 (еск. кар.)	
Директор кабинеті	-	12,0	12,0	16,0	
Кеңсе	-	-	12,0	12,0	
Дәрігер кабинеті (сауықтыру бөлімшесі болған кезде)	-	-	10,0	10,0	

А.1-кестесі - Монша және монша-сауықтыру кешендері үй-жайларының ауданы
(жалғасы)

Үй-жайлар	Өлшем бірлігі	Өлшем бірлігінің алаңы м ² , кемінде			Ескертпе
		екінші разряд	бірінші разряд	жоғары разряд	
Киім-кешекке арналған қойма	Киім ілуге арналған бір орынға	0,08	0,08	0,08	
Жуу керек-жарақтары үшін қойма	Сол сияқты	0,08	0,08	0,08	
Жинау құралдары үшін қойма	-«-	0,04	0,04	0,04	
Слесарлық шеберхана	-	-	12,0	16,0	100 және одан көп орынды моншаларда
Суды химиялық және бактериологиялық талдауға арналған зертхана	-	-	8,0	8,0	
Ырғақты жаттығу сабақтарына арналған зал	бір жаттығушыға	-	4,5	4,5	
Демалу бөлмесі	1 орынға	-	1,5	1,5	

Б қосымшасы
(ақпараттық)

Монша мен монша-сауықтыру кешендері үй-жайлары өткелдерінің ені

Б.1-кестесі - Монша мен монша-сауықтыру кешендері үй-жайлары өткелдерінің ені

Үй-жайлар	Өткелдер	Өткелдер ені, м, кемінде
Киім ілуге арналған жай	Орындықтардың шетжағының арасындағы негізгі өткел	1,5
	Орындықтар арасындағы өткелдер	1,2
	Орындықтар мен қондырғылар арасындағы өткелдер	1,1
Жуынатын бөлме	Оған су бұру колонкалары екі жақты орналасқан кездегі негізгі өткел	2,0
	Оған су бұру колонкалары бір жақты орналасқан кездегі негізгі өткел	1,8
	Орындықтар арасындағы өткелдер	1,5
	Отыру үшін арналған және душ кабинасының ашық жағы бар орындықтар жағының арасындағы өткел	1,4
	Отыру мен қабырға үшін арналған орындықтар жағының арасындағы өткел	1,2
Ашық кабиналары бар душтар	Душ кабиналары шетжағының арасындағы негізгі өткел	1,5
	Кабиналар қатарының арасындағы өткел	1,3
	Кабина мен қабырға қатарының арасындағы өткел	1,2
Жабық ванналар мен душ кабиналары	Негізгі өткел	1,8
	Кабиналар мен қабырға қатарының арасындағы өткел	1,0
	Кабиналар қатарының арасындағы өткел	1,2
Сауықтыру ванна бөлімшелері	Ванна мен қабырға шетжағының арасындағы өткел	1,0
Шомылу-жүзу бассейні	Негізгі айналма жол (қабырға мен ванна бортының арасындағы)	2,0
	Екінші деңгейлі айналма жол (қабырға мен ванна бортының арасындағы)	1,0

В қосымшасы
(ақпараттық)

Қызмет көрсетуші қызметкерлердің тұрмыстық үй-жайларының қондырғылары

В.1-кестесі - Қызмет көрсетуші қызметкерлердің тұрмыстық үй-жайларының қондырғылары

Кәсіп	Өндірістік үдерістер тобы	Душ торларының есептік саны	Қолжуғыштардың есептік саны	Гардероб – 1 адамға шкаф бөлімшесінің саны	Ескертпе
Құрғату- үстіктеу, кір жуу жайының жұмысшысы	2 А	7 адамға 1	20 адамға 1	2	Салқындату үшін жайға құрылғы мүмкіндігін қарстыру
Жуынатын және ванна-душ бөлімінің моншашысы, өндірістік жайларды жинаушы, трапонист, кір жуу бөлімінің жұмысшысы	2 В	5 адамға 1	20 адамға 1	2	50 адамнан астам жұмыс істейтіндердің тізілімдік құрамы үшін – үй және арнайы киім үшін жеке гардероб
Билет тексеруші бақылаушы, құндылықтарды қабылдаушы, гардеробшы, диспетчер, киім-кешекті жинау, өңдеу және беру жұмысшысы	1 А	25 адамға 1	7 адамға 1	1	

В.1-кестесі - Қызмет көрсетуші қызметкерлердің тұрмыстық үй-жайларының қондырғылары (жалғасы)

Кәсіп	Өндірістік үдерістер тобы	Душ торларының есептік саны	Қолжуғыштардың есептік саны	Гардероб – 1 адамға шкаф бөлімшесінің саны	Ескертпе
Кастелянша, слесарь, электромонтер, машинист (қазандық от жағушысы), бойлерлік қондырғылар моторшысы, ағаш шебері, отын беру бойынша қосалқы жұмысшылар, мозолист, массажист, шаштаразшы, косметикашы, маникюрші, химикаттар қоймасындағы жұмысшы	1 Б	15 адамға 1	10 адамға 1	2	

Г қосымшасы

Жертөлелік және цокольдық қабаттарға орналастыруға жол берілетін үй-жайларының тізбесі

Жертөлелік қабат

- бойлерлік, сорғы су құбыры мен кәріз жүйесі, желдету камерасы және ауа баптау, басқару тораптары және ғимаратқа инженерлік және техникалық қондырғыларды орнату мен басқаруға арналған басқа да жайлар, лифтілердің машиналық бөлімшесі, өрт сөндіру жүйесінің қондырғысына арналған жайлар, автотұрақтар;

- спорт залдары мен дене шынықтыру-сауықтыру сабақтарына арналған жайлар;

- бірінші қабат арқылы одан сыртқа шығатын шыға беріс құрылғысы жанындағы вестибюль, гардероб, дәретхана, қолжуғыштар, шылым шегетін жер, саунаның жанындағы киім ілетін және душ бөлмелері;

- қоймалар (жеңіл тұтанатын және жанатын сұйықтықтарды сақтауға арналған жайлардан басқа);

- өндірістік және өндірістік емес тауарлардардың сауда дүңгіршектерінің жайы;

- кафе, буфеттер, тағам қабылдау бөлмесі;

- ғимаратта инженерлік қызмет көрсету шеберханасы;

- зертхана.

Цокольдық қабат

- жертөлелік қабатқа орналастыруға жол берілетін барлық жайлар;

- тіркеу бөлмесі;

- абоненменттер мен бір реттік билеттерді сату жөніндегі касса;

- валюта айырбау пункті, банкомат;

- кеңсе жайлары, сауна.

Д қосымшасы
(ақпараттық)

Ауа температурасы

Д.1-кестесі - Жылыту жүйелерін жобалауға арналған ауа температурасы

Үй-жайлар	Үй-жайдағы ауа температурасы, °С, кем емес	Үй-жайдағы ауа алмасу еселігі, сағ., кем емес		Ауа қозғалысының жылдамдығы, м/сек, көп емес
		ағын	сору	
Гардеробпен бірге вестибюль	18	2	-	0,5
Күтуге арналған бөлмелер	18	2	-	0,5
Киім шешуге арналған бөлмелер	25	2,5	2	0,15
Жуыну бөлмелері	30	8	9	0,15
Жуыну бөлмелері мен киім шешуге арналған бөлмелер арасындағы және бассейн алдындағы тамбурлар	25	10	-	0,15
Душ бөлмелері (ашық кабиналармен)	25	10	11	0,15
Булау бөлмелері (түріне байланысты)	30 бастап 120 дейін	бір адамға есептегенде 2-3	3-5	
Ванна кабиналары (жабық)	25	6	7	0,15
Душ бөлмелері (кабиналары жабық)	25	10	11	0,15
Шомылу - жүзу бассейндерінің бөлмелері	26	Есеп бойынша, алайда бір келушіге шаққанда сыртқы ауаның 80 м ³ /адам кем емес		0,2
Сауықтыру душ бөлмелері	26	10	11	0,2

**Д.1-кестесі - Жылыту жүйелерін жобалауға арналған ауа температурасы
(жалғасы)**

Үй-жайлар	Үй-жайдағы ауа температурасы, °С, кем емес	Үй-жайдағы ауа алмасу еселігі, сағ., кем емес		Ауа қозғалысының жылдамдығы, м/сек, көп емес
		ағын	сору	
Сауықтыру ванна бөлмелері	25	5	4	0,2
Массаж жасау бөлмелері	22	4	5	0,5
Фотарий	25	Есеп бойынша		0,15
Демалыс бөлмелері	22	3	3	0,5
Шаштараз бөлмелері	21	-	2	0,15
Киімді ұсақ жөндеу жұмыстарының шеберханалары	16	-	1	0,5
Дәмханалар, кафе	18	-	3	0,5
Дәрігер кабинеті	20	-	1	0,5
Қызмет көрсетуші қызметкерлердің бөлмелері	18	-	1	0,5
Тамақтану бөлмесі	18	-	1	0,5
Қоймалық бөлмелер	15	-	1	0,5
Киім ілуге арналған бөлмелері жанындағы дәретханалар	20	2	әрбір унитазға шаққанда 50 м ³ /адам	
Судың қосалқы бактарына арналған бөлмелер	5	5	0,5	
Сорғы - сүзгілеу бөлмелері	16	Есеп бойынша, алайда бір айналысушыға шаққанда 80 м ³ /адам кем емес	3	

Д.1-кестесі - Жылыту жүйелерін жобалауға арналған ауа температурасы
(жалғасы)

Үй-жайлар	Үй-жайдағы ауа температурасы, °С, кем емес	Үй-жайдағы ауа алмасу еселігі, сағ., кем емес		Ауа қозғалысының жылдамдығы, м/сек, көп емес
		ағын	сору	
- реагент хлоры бар баллондар, - шаруалық химикаттар	10 10		12 2	
Бірғақты гимнастика залы, жаттықтырушылар залы және дене шынықтыру - сауықтыру жаттығуларының бөлмелері	18	2		0,5
Бассейндердегі хлоратор бөлмелері	16	10	12	0,5
Электролиздік қондырғыларын қолдану арқылы қысым түсу типті хлоратор бөлмелері (электролиздік циркуляциялық сумен)			2	0,5

ӘОЖ 725.731

МСЖ 91.040.10

Түйінді сөздер: монша, монша-сауықтыру кешендері, булау бөлмесі, бассейн, душ кабинасы, шаштараз, кір жуатын бөлме.

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ.....	IV
1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ	1
2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ.....	1
3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ.....	2
4 ПРИЕМЛЕМЫЕ РЕШЕНИЯ.....	2
4.1 Основные положения	2
4.2 Пожарная безопасность	5
4.3 Градостроительные решения.....	10
4.4 Объемно-планировочные решения	11
4.4.1 Бани и банно-оздоровительные помещения.....	11
4.4.2 Бассейны	19
4.4.3 Входы, проходы (коридоры), лестницы, лифты	21
4.4.4 Служебно-бытовые помещения.....	23
4.4.5 Размещение санитарно-технического оборудования	24
4.5 Освещение	24
4.6 Конструктивные решения зданий по обеспечению надежности и устойчивости	26
4.7 Проектирование инженерных сетей и систем	29
4.7.1 Приемлемые решения по устройству электрооборудования	29
4.7.2 Отопление, вентиляция и кондиционирование.....	30
4.7.3 Водоснабжение и канализация	33
4.7.4 Мусороудаление и пылеуборка	36
4.8 Обеспечение доступности для маломобильных групп населения.....	37
4.9 Безопасность при эксплуатации.....	38
4.10 Охрана окружающей среды	40
5 ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЕ И РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ	40
5.1 Экономия энергии и сокращение расходов тепла	40
5.2 Рациональное использование природных ресурсов.....	41
Приложение А (информационное) Площади помещений бань и банно-оздоровительных комплексов	43
Приложение Б (информационное) Ширина проходов в помещениях бань и банно- оздоровительных комплексов	46
Приложение В (информационное) Оборудование бытовых помещений обслуживающего персонала	47
Приложение Г Перечень помещений, размещение которых допускается в подвальном и цокольном этажах.....	49
Приложение Д (информационное) Температура воздуха	50

ВВЕДЕНИЕ

Настоящие своды правил разработаны в соответствии с параметрическим методом нормирования Республики Казахстан.

Настоящий свод правил разработан в соответствии с требованиями нормативных правовых актов, действующих в строительстве, предназначен для разработки проектов зданий бань и банно-оздоровительных комплексов, проектируемых, строящихся на территории Республики Казахстан.

Настоящий свод правил является одним из нормативных документов доказательной базы технического регламента «О безопасности зданий и сооружений, строительных материалов и изделий» применительно к зданиям бань и банно-оздоровительных комплексов.

Настоящий свод правил не является единственным способом выполнения параметров, установленных в СН РК «Бани и банно-оздоровительные комплексы».

Метод приемлемых строительных решений принимается с учетом уровня эксплуатации здания (главная цель или функция), факторов риска, связанных с опасностями для пользователей зданий, и величин событий: характером опасности (внутренние или внешние), количеством пользователей (посетители, персонал), продолжительностью занятости людьми, в том числе уязвимыми группами.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ
СВОД ПРАВИЛ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

БАНИ И БАННО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫЕ КОМПЛЕКСЫ

BATH HOUSES AND RECREATION COMPLEXES

Дата введения - 2015-07-01

1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ

1.1 Настоящий свод правил устанавливает приемлемые решения к размещению, участку, объемно-планировочным, конструктивным решениям и инженерным сетям для проектирования, строительства вновь возводимых, реконструируемых, расширяемых, модернизируемых зданий бань, банно-оздоровительных комплексов.

1.2 Положения настоящего свода правил применяются на территории Республики Казахстан органами управления и надзора, физическими, юридическими лицами, независимо от организационно-правовых форм, форм собственности, осуществляющих проектирование, строительство, реконструкцию, перевооружение, модернизацию.

1.3 Настоящие правила не распространяются на проектирование банных помещений, размещаемых в мобильных зданиях.

2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ

Для применения настоящего свода правил необходимы следующие ссылочные нормативные документы:

СП РК 3.02-108-2013 Административные и бытовые здания.

СП РК 3.06-101-2012 Проектирование зданий и сооружений с учетом доступности для маломобильных групп населения. Общие положения.

СП РК 4.01-101-2012 Внутренний водопровод и канализация зданий и сооружений.

СП РК 4.02-101-2012 Отопление, вентиляция и кондиционирование воздуха.

СП РК 4.03-101-2013 Газораспределительные системы.

Примечание - При пользовании настоящим государственным нормативом целесообразно проверить действие ссылочных документов по информационным каталогам «Перечень нормативных правовых актов и нормативных технических документов в области архитектуры, градостроительства и строительства, действующих на территории Республики Казахстан», «Каталог национальных стандартов и национальных классификаторов технико-экономической информации РК» и «Каталог межгосударственных стандартов», составляемым ежегодно по состоянию на текущий год, и соответствующим ежемесячно издаваемым информационным бюллетеням - журналам и информационным указателям стандартов, опубликованным в текущем году. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящим нормативом следует руководствоваться замененным (измененным) стандартом, если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

Издание официальное

3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

В настоящем своде правил применяются термины и определения, приведенные в строительных нормах к данному объекту, а также определение:

3.1 Дренчерные устройства: Перфорированные сухотрубы, присоединенные к внутреннему водопроводу.

4 ПРИЕМЛЕМЫЕ РЕШЕНИЯ

4.1 Основные положения

4.1.1 Проектирование, строительство и реконструкция зданий бань и банно-оздоровительных комплексов должны осуществляться в соответствии с требованиями настоящего свода правил и других нормативных документов, устанавливающих правила проектирования, а также строительства на территории Республики Казахстан.

4.1.2 Бани и банно-оздоровительные комплексы классифицируются по разрядам:

- а) второго - до 50 мест;
- б) первого - от 50 до 200 мест;
- в) высшего - свыше 200 мест.

4.1.3 По вместимости бани и банно-оздоровительные комплексы подразделяются на:

- а) малой вместимости - до 20 мест;
- б) средней вместимости - от 20 до 100 мест;
- в) большой вместимости - свыше 100 мест.

4.1.4 Вместимость бань определяется по числу мест во всех помещениях: для раздевания, в закрытых ванных, душевых кабинах и в номерах.

4.1.5 Количество бань в населенном пункте рекомендуется рассчитывать исходя из нормы 5 мест на 1000 чел., количество бассейнов в банно-оздоровительных комплексах - исходя из нормы 20 - 25 м² зеркала воды на 1000 чел.

4.1.6 На селитебной территории бани и банно-оздоровительные комплексы рекомендуется размещать с радиусом обслуживания 500 - 800 м.

4.1.7 Здания бань и банно-оздоровительных комплексов должны быть высотой не более 5 этажей.

4.1.8 Высоту этажей зданий бань вместимостью менее 100 мест следует принимать не менее 3,3 м, вместимостью 100 мест и более - не менее 3,6 м.

4.1.9 В отдельных помещениях вспомогательного назначения и коридорах в зависимости от объемно-планировочного решения зданий, а также технологических требований допускается соответствующее уменьшение высоты. При этом высота должна быть не менее 2,5 м.

4.1.10 Для размещения инженерных коммуникаций в здании под первым этажом предусматривают техническое подполье с высотой до низа выступающих конструкций не менее 1,9 м.

4.1.11 При проектировании спа-центров рекомендуется предусматривать следующие помещения:

- а) комнаты для гидротерапии;
- б) комнаты по уходу за лицом и телом;
- в) помещения для массажа;
- г) сауна и/или баня;
- д) бар или ресторан;
- е) комната для групповых или индивидуальных занятий фитнесом - йога и прочее;
- ж) зона релаксации клиента;
- з) гардеробное помещение;
- и) дополнительные помещения;
- к) бассейн и/или мини-бассейн.

4.1.12 Спа-центр должен иметь оборудованные ваннами помещения и бани нескольких видов: бассейн на несколько персон с водой различного типа, а также различной температуры и/или несколько видов бань на выбор.

4.1.13 В спа банного центра следует размещать зоны релаксации и гардероб.

4.1.14 В соответствии с создаваемыми климатическими условиями существует 3 вида бань:

- а) суховоздушные с температурой от 60 до 120 °С; от 5 до 25 % влажности;
- б) сырые с температурой от 30 до 70 °С; от 80 до 100 % влажности;
- в) водные бани.

4.1.15 При проектировании бань и банно-оздоровительных комплексов рекомендуется учитывать особенности, а также обустройства бань разных типов.

4.1.16 При проектировании русской бани (сибирской) следует учитывать парную, предбанник, а также возможно дополнительное размещение душевой и помещения для раздевания.

4.1.17 При проектировании парной следует учесть размещение полок для расположения посетителей в сидячем и лежащем положении, в соответствии с этим определяется высота потолка, которая не должна быть менее 2,7 м.

4.1.18 Рекомендуется отказаться от просторных парильных, так как прогрев будет неравномерным, а пребывание некомфортным, суммарный объем помещения должен быть не более 40 м³.

4.1.19 В парной допускается размещение печи с использованием различного топлива, электрических или инфракрасных нагревателей.

4.1.20 Отделку в парной рекомендуется делать из дерева, деревянных брусьев или досок.

4.1.21 Финскую сауну следует проектировать с небольшим помещением для парной, с маленьким проемом под потолком для выхода дыма и дверью, посреди которого устанавливается печь с камнями. В парной рекомендуется предусматривать достаточно места для размещения сидений.

4.1.22 В японскую баню рекомендуется включать помещения для мытья и омовения, в которых следует предусмотреть водопровод и канализационный сток, с возможностью

разместить одну или несколько купелей вместимостью на одного человека.

4.1.23 Рекомендуется обеспечить под купелью установление печи для дальнейшего прогрева воды.

Допускается расположение небольшого бассейна с расчетной температурой воды не более 32°C на несколько человек, в котором предусматриваются отверстия для создания потока горячей воды.

4.1.24 В турецкой бане (хамам) рекомендуется обеспечить влажность до 100 %. Температура в помещении составляет от 30 до 55 °С.

При проектировании турецкой бани (хамам) рекомендуется выделить помещение для раздевания, мытья и парной.

4.1.25 В парной турецкой бани допускается проектировать пол и лежаки мраморными, на которых разрешается производить косметические, а также массажные процедуры.

4.1.26 Рекомендуется в парной предусмотреть водопроводный кран или душевую кабину.

4.1.27 Проектировать парную бани - хамам рекомендуется округлой формы с учетом расположения нескольких зон с разной температурой.

При строительстве турецкой бани рекомендуется обеспечить электрический или водяной обогрев пола и стен.

4.1.28 При проектировании парной турецкой бани (хамам) высоту потолков рекомендуется рассчитывать не менее 2,7 м. Потолки следует проектировать в виде купола или свода.

4.1.29 Египетскую баню рекомендуется проектировать в два этажа:

- на первом этаже размещается печь, которая нагревает воду;
- второй этаж предназначен для размещения каменных лежаков и бассейна с прохладной водой.

В полу второго этажа предусматривается сквозное отверстие для подачи пара с первого этажа на второй.

4.1.30 В греческой бане парная проектируется круглой формы с нагреваемыми изнутри скамейками. Температура в бане составляет от 65 до 75 °С, влажность - от 15 до 20 %.

4.1.31 При проектировании римской бани рекомендуется обеспечить размещение следующих помещений:

- помещение для раздевания;
- прохладное помещение с бассейном;
- комната с температурой 40 °С с бассейном;
- теплая комната с температурой от 60 до 70 °С с высокой влажностью, в ней также рекомендуется размещать бассейн с водой соответствующей температуры;
- горячая сухая парилка с температурой около 85 °С;
- рекомендуется комната с душевыми кабинами.

4.1.32 Во всех парных следует располагать скамьи из материала устойчивого к нагреванию.

4.1.33 Вода во всех бассейнах должна быть подвержена постоянной фильтрации и

частой смене. Отделка в римских банях производится кафельной плиткой, керамогранитом или мрамором.

4.1.34 При проектировании инфракрасной сауны размеры должны быть не менее $0,9 \times 0,9$ м.

4.1.35 Внутреннюю отделку сауны рекомендуется делать из кедра, ольхи, липы, березы, осины.

4.1.36 Рекомендуется инфракрасная сауна, в основе которой стоят излучатели потребляемой мощностью не менее 1 кВт и не более 2,4 кВт. Основа такой сауны - инфракрасное оборудование (керамические излучатели и пульт управления). Температура воздуха в сауне остается предельно комфортной – не превышает 55 °С. Источником инфракрасного теплового излучения является спиралевидный резистор, помещенный в керамическую трубку и засыпанный кварцевым песком мелкой фракции.

Физические свойства такого нагревательного элемента позволяют ему передавать тепло в диапазоне длин волн от 2 до 18 мкм, что соответствует наиболее естественному и комфортному состоянию для человека.

4.1.37 Помещения с мокрым режимом (мыльные, душевые, ванны и душевые кабины, парильные русского типа) не следует размещать над помещениями с другими режимами.

4.1.38 В помещениях с мокрым и влажным режимами стены, перегородки следует облицовывать на всю высоту керамическими, полимерными или стеклянными плитками. Допускается облицовка стен на высоту 1,8 м от уровня пола, а выше облицовки - окраска водостойкими красками.

4.1.39 Полы обходных дорожек, мыльных, душевых и парильных следует проектировать с уклоном от 1 до 2 % в сторону лотков, а также трапов.

4.1.40 Настил полов, облицовку стен в вестибюлях, помещениях для раздевания и ожидания рекомендуется выполнять из материалов, позволяющих проводить влажную уборку с применением дезинфицирующих средств.

4.2 Пожарная безопасность

4.2.1 В зданиях всех степеней огнестойкости и классов конструктивной пожарной опасности, кроме зданий V степени огнестойкости и зданий класса СЗ, на путях эвакуации не допускается применять материалы поверхностных слоев конструкций с более высокой пожарной опасностью, чем:

- Г1, В1, Д2, Т2 - для отделки стен, потолков и заполнения подвесных потолков в вестибюлях, лестничных клетках, лифтовых холлах;
- Г2, В2, Д3, Т3 или Г2, В3, Д2, Т2 - для отделки стен, потолков и заполнения подвесных потолков в общих коридорах, холлах и фойе;
- Г2, РП2, Д2, Т2 - для покрытий пола в вестибюлях, лестничных клетках, лифтовых холлах;
- В2, РП2, Д3, Т2 - для покрытий пола в общих коридорах, холлах и фойе.

4.2.2 Площадь этажа в пределах пожарного отсека следует принимать по таблице 1.

4.2.3 При оборудовании помещений установками автоматического пожаротушения,

указанными в таблице 1, площади допускается увеличивать на 100 % в зданиях I и II степеней огнестойкости класса пожарной опасности С0.

В таблице 1 установлены нормы для категорий зданий и пожарных отсеков при предусмотренных сочетаниях степени огнестойкости, а также класса конструктивной пожарной опасности здания. При других сочетаниях, не предусмотренных настоящей таблицей, площадь этажа и высота здания принимаются по наиболее низкому из этих показателей для данной категории здания.

Таблица 1 - Нормативные показатели для категорий зданий и пожарных отсеков

Степень огнестойкости зданий	Класс конструктивной пожарной опасности	Допустимая высота зданий, м	Площадь этажа в пределах пожарного отсека, м ² , при числе этажей:			
			1	2	3	4-5*
I	С0	50	6000	5000	5000	5000
II	С0	50	6000	4000	4000	4000
II	С1	28	5000	3000	3000	2000
III	С0	15	3000	2000	2000	1200
III	С1	12	2000	1400	1200	800
V	Не норм.	6	1200	800	-	-
IV	С0	9	2000	1400	1200	-
IV	С1	6	2000	1400	-	-
IV	С2,С3	6	1200	800	-	-
Примечания: 1 Высота зданий здесь и далее измеряется от поверхности проезда пожарных машин до нижней границы открывающегося проема верхнего этажа, не считая верхнего технического. 2 Прочерк в таблице означает, что здание данной степени огнестойкости не может иметь указанное число этажей.						

4.2.4 Площадь этажа между противопожарными стенами одноэтажных зданий с двухэтажной частью, занимающей менее 15 % площади застройки здания, следует принимать как для одноэтажного здания.

Степень огнестойкости пристроенных к зданию навесов, террас, галерей, а также отделенных противопожарными стенами других зданий и сооружений, допускается принимать на одну степень огнестойкости ниже, чем степень огнестойкости здания.

4.2.5 В зданиях I, II и III степеней огнестойкости для обеспечения требуемого предела огнестойкости несущих элементов здания допускается применять только конструктивную огнезащиту (облицовка, бетонирование, штукатурка и т. п.).

4.2.6 Степень огнестойкости зданий бань и банно-оздоровительных комплексов вместимостью более 20 мест должна быть не ниже III.

4.2.7 Предел огнестойкости ограждающих конструкций помещений бань сухого жара (стены и перекрытия) должен быть не менее E 60.

4.2.8 Помещения банно-оздоровительных комплексов, размещаемые в составе общественных комплексов или в общественных зданиях иного назначения, следует отделять от помещений другого назначения противопожарными стенами и перекрытиями 2-го типа.

4.2.9 При устройстве встроенных бань сухого жара (саун) следует соблюдать следующие требования:

а) комплекс помещений сауны следует выделять в зданиях I, II, III степеней огнестойкости классов конструктивной пожарной опасности С0, С1 противопожарными перегородками 1-го типа, а также перекрытиями 3-го типа, в зданиях IV степени огнестойкости классов от С0 до С3 - противопожарными перегородками и перекрытиями не менее REI 60;

б) объем парильной сауны следует проектировать не менее 8 м³ и не более 24 м³. Высота помещения парильной не должна быть менее 1,9 м;

в) мощность электрокаменки должна соответствовать объему парильной (согласно инструкции завода - изготовителя электрокаменки) и иметь соответственно не более 15 кВт. Электронагревательный прибор должен автоматически отключаться после 8 часов работы.

4.2.10 Пульт управления электрокаменкой необходимо размещать в сухом помещении перед парильной. Защита подводящих кабелей должна быть теплостойкой и рассчитанной на максимально допустимую температуру в парильной.

4.2.11 Расстояние от электрокаменки до обшивки стен парильной должно быть не менее 0,2 м. Непосредственно над электрокаменкой под потолком необходимо устанавливать негорючий теплоизоляционный щит. Расстояние между щитом и обшивкой потолка должно быть не менее 0,05 м.

4.2.12 В кладовых помещениях площадью более 36 м² при отсутствии окон следует предусматривать вытяжные каналы площадью сечения не менее 0,2 % площади помещения и снабженные на каждом этаже клапанами с автоматическим, а также дистанционным приводом. Расстояние от клапана дымоудаления до наиболее удаленной точки помещения не должно превышать 20 м.

4.2.13 В каждом отсеке подвальных или цокольных этажей (заглубленных более чем на 0,5 м) должно быть не менее двух люков или окон шириной 0,9 м и высотой 1,2 м. Площадь такого отсека должна быть не более 700 м².

4.2.14 Ширина лестничного марша должна быть не менее расчетной ширины выхода на лестничную клетку с наиболее населенного этажа, но не менее 1,2 м и не менее 0,9 м для лестниц, ведущих на этаж с числом одновременно пребывающих в нем до 5 чел.

4.2.15 Отдельные лестницы для сообщения между подвалом или цокольным этажом

и первым этажом, ведущие в коридор, холл или вестибюль первого этажа, в расчете эвакуации людей из подвала или цокольного этажа не учитываются.

4.2.16 Допускается проектирование эвакуационных выходов из фойе, гардеробных, курительных и санузлов, размещенных в подвальных или цокольных этажах, предусматривать выход в вестибюль первого этажа по отдельным лестницам 2-го типа.

4.2.17 На лестничных клетках, предназначенных для эвакуации людей, как из надземных этажей, так и из подвального или цокольного этажей, следует предусматривать обособленные выходы наружу, отделенные на высоту одного этажа глухой противопожарной перегородкой I-го типа.

4.2.18 Допускается предусматривать один эвакуационный выход из подвальных и цокольных этажей, если их площадь не превышает 300 м² или в них пребывает одновременно не более 15 чел.

Допускается предусматривать один эвакуационный выход со второго этажа двухэтажного здания при условии, что высота расположения этажа не превышает 6 м, а численность людей на этаже не превышает 20 человек.

4.2.19 Ширину эвакуационного выхода на лестничную клетку, а также ширину маршей лестниц следует устанавливать в зависимости от числа эвакуирующихся через этот выход из расчета на 1 м ширины выхода в зданиях классов пожарной опасности:

- С 0 - не более 165 человек;
- С 1 - не более 115 человек;
- С2, С3 - не более 80 человек.

4.2.20 Расстояние по путям эвакуации от дверей наиболее удаленных помещений (кроме уборных, умывальных, курительных и других обслуживающих помещений без постоянного пребывания людей) до выхода наружу или на лестничную клетку должно быть не более, указанного в таблице 2.

Таблица 2 - Расстояние путей эвакуации

Класс конструктивной пожарной опасности здания	Не более, м, при плотности людского потока в коридоре *, чел/м ²				
	до 2	свыше 2 до 3	свыше 3 до 4	свыше 4 до 5	свыше 5
Из помещений, расположенных между лестничными клетками или наружными выходами					
С0	60	50	40	35	20
С1	40	35	30	25	15
С2, С3	30	25	20	15	10
С0	30	25	20	15	10

Таблица 2 - Расстояние путей эвакуации (продолжение)

Класс конструктивной пожарной опасности здания	Не более, м, при плотности людского потока в коридоре *, чел/м ²				
	до 2	свыше 2 до 3	свыше 3 до 4	свыше 4 до 5	свыше 5
C2, C3	15	10	10	5	5
* Отношение числа эвакуирующихся из помещений к площади коридора на пути эвакуации.					

4.2.21 В качестве второго эвакуационного выхода с любого этажа здания допускается использовать лестницу 3-го типа, если число эвакуируемых и высота расположения этажа соответствуют требованиям таблицы 3.

Таблица 3 - Допустимое количество эвакуируемых в зависимости от степени огнестойкости и высоты расположения этажа

Степень огнестойкости здания	Класс конструктивной пожарной опасности здания	Число эвакуируемых человек с одного этажа здания при высоте расположения этажа, м			
		до 5	до 9	до 12	более 12
I, II	C0	70	40	20	15
II	C1	50	35	15	15
III	C0, C1				
IV	C0, C1				
IV	C2, C3	30	-	-	-
V	Не норм.				

4.2.22 Одна из внутренних лестниц в зданиях I и II степеней огнестойкости высотой до 28 м может быть открытой на всю высоту здания при условии, если помещение, где она расположена, отделено от примыкающих к нему коридоров и других помещений противопожарными перегородками 1-го типа.

4.2.23 В зданиях I и II степеней огнестойкости внутренняя лестница из вестибюля до второго этажа может быть открытой, если вестибюль отделен от коридоров и других помещений противопожарными перегородками 1-го типа.

4.2.24 При устройстве прохода к наружным лестницам через плоские кровли или наружные открытые галереи несущие конструкции покрытий необходимо проектировать с пределом огнестойкости не менее REI 30 класса пожарной опасности K0, основание под кровлю должно быть класса K0, кровля - не ниже РП-1.

4.2.25 При устройстве автоматического пожаротушения во всем здании отделять помещения с открытой лестницей от коридоров и других помещений не обязательно.

4.2.26 При размещении в цокольном или подвальном этаже фойе, гардеробных, курительных и уборных можно предусматривать отдельные открытые лестницы из подвального или цокольного этажа до первого этажа.

4.2.27 В банях и банно-оздоровительных комплексах расчетной площадью более 200 м² входы и лестницы для обслуживающего персонала должны быть отдельными от входов и лестниц для посетителей.

4.2.28 Помещения сауны для раздевания необходимо оборудовать противодымными пожарными извещателями.

4.2.29 Агрегаты и приборы, смещение которых может привести к пожару или взрыву, в зданиях, возводимых в сейсмических районах, должны быть надежно закреплены.

4.3 Градостроительные решения

4.3.1 При проектировании бань и банных комплексов санитарно-защитная зона для них должна составлять не менее 50 м.

4.3.2 При проектировании зданий бань и банно-оздоровительных комплексов рекомендуется размещать здания вдали от пыльной и шумной дороги, ограждать от соседних участков деревьями, кустарником и т.д. При размещении зданий бань и банно-оздоровительных комплексов рекомендуется располагать здания на расстоянии от 20 до 30 м от пруда, реки, озера. При таком размещении следует учитывать отвод воды от водоема, исключив его загрязнение использованной водой.

4.3.3 Здания бань и банно-оздоровительного комплекса рекомендуется размещать с отступом от красной линии на расстоянии от 10 до 15 м.

Вокруг них необходимо предусматривать проезд для пожарных машин шириной 3,5 м.

4.3.4 При проектировании бань и банно-оздоровительных комплексов, размещаемых в объемах зданий другого функционального назначения, следует помимо настоящего свода правил руководствоваться также требованиями соответствующих нормативных документов, утвержденных для этих зданий и действующих на территории Республики Казахстан.

4.3.5 Минимальная площадь участка бани принимается равной 0,2 га.

4.3.6 Участок следует застраивать не более чем на 35 %.

4.3.7 Проектирование банно-оздоровительных комплексов с наличием бассейнов следует осуществлять в отдельно стоящих зданиях или в пристроенных помещениях общественных зданий.

4.3.8 На селитебной территории бани и банно-оздоровительные комплексы рекомендуется размещать с радиусом обслуживания не менее 500 м, и не более 800 м.

4.3.9 Санитарные разрывы между зданиями бань и соседними зданиями следующие:

- для бань вместимостью до 50 человек - не менее 25 м;
- для бань вместимостью от 50 - 100 человек - не менее 30 м;
- для бань вместимостью более 100 человек - не менее 40 м.

4.3.10 Участки бань не следует проектировать от границы участков, занимаемых лечебными учреждениями стационарного типа, детскими яслями-садами и школами, менее чем на 50 м.

4.3.11 На участке следует располагать площадки отдыха с газонами, цветниками и декоративными кустарниками.

4.3.12 Участок бани и банно-оздоровительного комплекса рекомендуется ограждать, предусматривая защитную полосу зеленых насаждений шириной не менее 5 м.

4.3.13 Стоянка для индивидуальных автомашин предусматривается из расчета не менее 10 машин на 100 мест.

4.3.14 Рекомендуемая площадь для одного автомобиля составляет не менее 18 м² без учета расстояния между рядами на стоянке.

4.4 Объемно-планировочные решения

4.4.1 Бани и банно-оздоровительные помещения

4.4.1.1 Состав помещений бань и банно-оздоровительных комплексов определяется заданием на проектирование с учетом их вместимости, градостроительных требований, местных условий.

4.4.1.2 При размещении помещений в зданиях бань и банно-оздоровительных комплексов следует располагать следующие основные функциональные группы:

а) входная группа помещений, в том числе вестибюль, аванвестибюль с кассой, местом для охранника, гардероб, помещения для ожидания;

б) гардероб следует располагать в вестибюле, при отсутствии вестибюля возможно установить устройство гардероба при входе в помещение для раздевания;

в) гигиенические помещения, в том числе помещения для раздевания, мыльные, душевые (с открытыми кабинами), парильные, сауны, ванны, душевые кабины, а также санузлы;

г) бассейны, в том числе купально-плавательные (в банях более 50 мест и в банно-оздоровительных комплексах); микробассейны; плескательные бассейны (в детских отделениях);

д) оздоровительные ванны, массажные, фотарии, комнаты отдыха, залы для тренажеров, гимнастики и для аэробики;

е) помещения дополнительного обслуживания, в том числе парикмахерская, кабинеты педикюра и маникюра, косметический кабинет, мелкий ремонт одежды, прокат банно-купальных принадлежностей, прачечная срочной стирки, буфет или кафе и др. по заданию на проектирование;

ж) служебные и подсобные помещения, в том числе помещения администрации,

касса, кабинет врача (при наличии помещений оздоровительного назначения), помещения обслуживающего персонала мыльных и душевых;

з) помещения технического обслуживания здания, в том числе ремонтные мастерские, кладовые различного назначения и т. п.;

и) помещения для инженерного оборудования, в том числе венткамеры, электрощитовые и т. п.

Рекомендуемый состав, а также площади основных помещений бань и банно-оздоровительных комплексов приведены в приложении А.

4.4.1.3 Бани должны иметь мужское и женское отделения. Вестибюли и гардеробы могут быть общими для мужского, а также женского отделений.

4.4.1.4 Бани 2-го разряда состоят из ванно-душевого (10 % расчетной площади) и банного отделений (90 %), включая входную группу, оздоровительные ванны и т. д.

Бани и банно-оздоровительные комплексы 1-го разряда состоят из:

а) ванно-душевого отделения (15 % расчетной площади);

б) банного и оздоровительного отделений (10 %);

в) номеров (10 %);

г) купально-плавательного бассейна, рассчитываемого на 15 % от вместимости отделения, при котором он проектируется.

Остальная площадь бань и банно-оздоровительных комплексов 1-го разряда включает в себя помещения входной группы, гигиенические, дополнительного обслуживания, служебные и подсобные.

Бани и банно-оздоровительные комплексы высшего разряда включают:

а) детское отделение (по заданию на проектирование 5 % расчетной площади);

б) ванно-душевое отделение (10 % расчетной площади);

в) банное отделение (10 %);

г) номера (8 %);

д) купально-плавательный бассейн, рассчитываемый на 15 % от вместимости отделения, при котором он проектируется.

Остальная площадь бань и банно-оздоровительных комплексов высшего разряда включает в себя помещения входной группы, гигиенические, дополнительного обслуживания, служебные и подсобные технического обслуживания здания, для инженерного оборудования.

4.4.1.5 Бани вместимостью 20 мест и менее допускается проектировать с одним отделением для переменного обслуживания мужчин, а также женщин.

4.4.1.6 В банях вместимостью от 50 до 200 мест в женских, мужских отделениях необходимо предусматривать места для посетителей с детьми, а в банях вместимостью 200 мест и более - детские отделения из расчета 10 % вместимости гигиенических помещений. Входы, вестибюли, гардеробные детских отделений допускается объединять с общими вестибюлями и гардеробными.

4.4.1.7 При использовании бань в качестве санитарных пропускников должны быть предусмотрены:

а) запасные двери между женским и мужским отделениями в мыльных, душевых;

б) специальные обмывочные души в мыльных;

- в) душевые установки для дополнительного обмыва, расположенные при выходе из мыльной и душевой в помещения для раздевания и чистой половины санпропускника;
- г) устройства для периодической дезинфекции помещений и оборудования;
- д) стационарные дезинфекционные камеры в банях на 200 мест и более, состав помещений, а также оборудование которых определяются специальным заданием;
- е) помещения приема необработанной и выдачи обработанной одежды, расположенные смежно с соответствующими помещениями для раздевания;
- ж) специальные площадки на территории площадью 0,06 га для бань на 50 и менее мест, а также 0,1 га - для бань свыше 50 мест.

4.4.1.8 Парильные русского типа оборудуются полками, размерами не менее $1,2 \times 0,5$ м, и печью-каменкой, возможно размещение скамьи для лежания с размерами не менее $1,8 \times 0,5$ м. Высоту от полки или скамьи до низа выступающих конструкций следует принимать не менее 1,8 м.

4.4.1.9 Парильню встроенной бани-сауны рекомендуется проектировать вместимостью не более 10 мест.

4.4.1.10 Печи-каменки в парильных следует располагать таким образом, чтобы выброс пара из них не был направлен на дверной или оконный проемы, а также на полки для посетителей.

4.4.1.11 В случае, если выбрасываемый пар из печи-каменки попадает на наружную стену, в целях безопасности необходимо устраивать защитную стенку между каменкой и наружной стеной.

4.4.1.12 Наиболее функциональным для расположения полок рекомендуется квадратное или прямоугольное помещение сауны. Рекомендуемая высота для сауны не менее 2,2 м и не более 2,3 м.

4.4.1.13 Каменку следует размещать под закаленное стекло в целях обеспечения безопасности, закаленное стекло хорошо выдерживает смену температур.

4.4.1.14 В целях обеспечения безопасности в парильной следует устанавливать автоматический регулятор температуры, при температуре свыше 110°C возможно самовоспламенение деревянных конструкций из лиственных пород. Древесина хвойных пород самовоспламеняется при более низких температурах. Регулятор температурного режима должен находиться вне парилки, в которой необходимо установить не менее 2 - 3 датчиков и один хорошо видимый указатель температуры.

4.4.1.15 Стены парильных помещений следует отделывать древесиной (береза, липа, осина или лиственница).

4.4.1.16 Использование для обшивки парильной смолистой древесины не допускается.

4.4.1.17 Стены парильной и потолок рекомендуется обшивать сухим деревом без дефектов (сучков, смолы и т. п.). Пропитывать или покрывать древесину лаком запрещается, чтобы не допустить попадание «химии» в воздух.

4.4.1.18 В случае, если стены, потолок, полы в парильной обшиты теплоизоляционными матами и досками, в целях безопасности следует тщательно заделывать шляпки болтов, гвоздей, а также другие металлические изделия.

4.4.1.19 В парильной устанавливают не менее 2 деревянных полок высотой не менее 0,4 м, при этом расстояние от верхней полки до потолка должно быть не менее 1,4 м.

4.4.1.20 Рекомендуются проектировать полы с уклоном к сборнику мусора, установленному за пределами парильной.

4.4.1.21 Прямые полки рекомендуются для 1 - 2 посетителей. Прямые полки рекомендуются для любой сауны, так как они занимают меньше места. Рекомендуемая глубина сауны не менее 1,5 м, а ширина - не менее 1,6 м. В целях безопасности каменку следует устанавливать у стены с дверным проемом, тогда подъем и спуск с полок происходят по прямой.

4.4.1.22 L-образные полки (небольшие) рекомендуются для 2 - 3 посетителей. Наиболее безопасное место для каменки - у стены с дверным проемом, в целях обеспечения безопасности подъем и спуск происходят по прямой. Рекомендуемые размеры сауны - не менее 1,9 × 1,8 м.

4.4.1.23 L-образные полки (большие) рекомендуются для 3 - 4 посетителей. Если L-образные полки простираются от стены до стены, рекомендуется размещение каменки у стены с дверным проемом. Необходимо установить L-образные оградительные перила, защищающие от каменки со стороны полок, а также со стороны входа. Такая сауна должна быть не менее 2,4 м в ширину и 1,7 м в глубину.

4.4.1.24 U-образные полки рекомендуются для 4 - 5 посетителей. U-образные полки рекомендуются для сауны, в которой дверной проем располагается (практически) посередине стены. Ширина такой сауны должна быть не менее 2,1 м, а глубина - не менее 1,8 м. Рекомендуемое размещение для каменки - у стены с дверным проемом, в целях обеспечения безопасности подъем и спуск с полок происходят по прямой. Если верхние и нижние полки продолжаются до стены, на которой расположен дверной проем, следует оставить его размер не менее 0,9 м.

4.4.1.25 Полки типа «купе» рекомендуются для 5 - 6 посетителей. Полки такой формы требуют больше места в ширину. Рекомендуемая ширина сауны не менее 2,6 м, глубина - не менее 1,8 м. Намного лучше, если ширина будет составлять не менее 2,8 м и более, в целях максимального обеспечения безопасного передвижения в сауне нижние полки следует обеспечить сплошными. С прямыми полками типа «купе» размеры сауны рекомендуется обеспечить не менее 2,4 × 1,7 м.

4.4.1.26 При проектировании парильных между досками рекомендуется оставлять зазор для циркуляции воздуха.

4.4.1.27 При проектировании парной в бане или сауне смотровое окно не предусматривается.

4.4.1.28 На расположение дверного проема влияет следующее: расположение в душевой предметов мебели, джакузи, душа, дверь, ведущая в предбанник, а также расположение каменки и модель полок.

4.4.1.29 В случае, если расположение дверного проема на стороне душевой рядом с сауной или баней, на джакузи или душ следует выделить не менее 0,9 м. Рекомендуется со стороны сауны или бани - также не менее 0,9 м.

4.4.1.30 В случае прямых и небольших L-образных полок дверь следует располагать справа или слева, а каменку - рекомендуется на другой стороне стены с дверным

проемом.

4.4.1.31 В случае больших L-образных и U-образных полок дверь следует располагать посередине, а каменку с учетом безопасного расстояния по одну из сторон от дверного проема. Для каменки следует оставлять не менее 0,6 м и не более 0,8 м, для дверного проема - не менее 0,9 м, и для полок не более 1 м. Рекомендуемая ширина помещения в случае больших L-образных, U-образных полок составляет не менее 2,4 м и не более 2,6 м.

4.4.1.32 В случае полок типа «купе» дверь и каменку следует располагать посередине стен. Для полок и двери следует оставлять по 0,9 м.

4.4.1.33 Двери парильных рекомендуется размещать с выходом в предбанник, где находится душ, хранятся веники, тазы, специальные доски, простыни. Рекомендуется из предбанника делать два выхода: один - в помещение для водных процедур (бассейн, ванны, купель), второй - в комнату отдыха.

4.4.1.34 Рекомендуется предусматривать следующие параметры дверей:

- для сауны следует предусматривать открывание только наружу, а также необходимо предусматривать внизу зазор (не менее 0,03 м, не более 0,05 м);
- петли следует устанавливать нержавеющие и располагать только снаружи, для того чтобы избежать ожогов;
- обеспечить остекление;
- обеспечить прочную дверную коробку;
- обеспечить защелкой (шариковой, роликовой или магнитной), но на двери не рекомендуется установление каких либо запоров и замков;
- материал двери следует предусмотреть из лиственных пород, не рассыхающихся при высокой температуре;
- дверное полотно следует предусмотреть прочным;
- обеспечить небольшой вес;
- ручки следует предусматривать только деревянные;
- рекомендуется обеспечить двери без порога.

4.4.1.35 Помещение для водных процедур может быть совмещено с массажной комнатой.

4.4.1.36 Размеры входной двери в парильную должны быть не менее 0,7 м × 1,9 м.

Каменку рекомендуется располагать по правую или левую сторону от дверного проема в углу в целях обеспечения безопасного использования полок.

4.4.1.37 При проектировании каменки следует предусмотреть обеспечение оградительными перилами в случае близкого расположения прохода.

4.4.1.38 При проектировании бань и банно-оздоровительных комплексов рекомендуется обеспечение видов оздоровительного душа:

- дождевого;
- игольчатого;
- пылевого;
- циркулярного;
- контрастного.

4.4.1.39 Расположение оборудования оздоровительного душа следует обеспечить в отдельном или в общемыльном помещении.

4.4.1.40 Открытые душевые кабины в мыльных и душевых размерами не менее 0,9 м × 0,9 м следует отделять перегородками высотой не менее 2,5 м, расстояние от пола до низа перегородки должно быть не более 0,2 м.

4.4.1.41 Рекомендуется открытые душевые кабины в мыльных и душевых оборудовать крючками и полками для банных принадлежностей.

4.4.1.42 Перегородки в закрытых душевых и ваннных кабинах следует принимать сплошными на всю высоту помещения. Также рекомендуется дополнительно оборудовать помещения для раздевания с жесткими сиденьями.

4.4.1.43 В мыльных и душевых следует предусматривать кабинки для мойщиков размерами не менее 2,25 м × 1,4 м, отделенные от общего помещения стенками высотой 1,5 м, из расчета одно место на каждые 50 мест в мыльной или душевой.

4.4.1.44 Закрытые ваннные и душевые кабины оборудуются:

- ванной кабиной - ванной с душем, поручнями, настенной мыльницей и крючками для мочалок;

- душевой кабиной - душем, поручнями, настенной мыльницей и крючками для мочалок.

4.4.1.45 Душевые оборудуются как отдельные кабины.

4.4.1.46 Душевые сетки должны изготавливаться из нержавеющей стали и устанавливаться в соответствии с проектом. Количество душевых сеток зависит от количества посетителей бассейна.

4.4.1.47 Мыльные оборудуются скамьями размерами не менее 0,5 × 1 м (не более 6 скамей в одном ряду), расстояние между скамьями в ряду не менее 0,5 м, между скамьей и стеной - не менее 0,1 м.

На каждые 6 мест мыльной должны быть предусмотрены водоразборные колонки, огражденные экранами высотой 1,5 м, низ экрана - на расстоянии 0,2 м от пола. На каждые 12 мест предусматривается душ для обмывания в открытой кабине.

4.4.1.48 В банно-душевой кабине, парильной пол, стены и сиденье облицовывают керамикой или мрамором, гранитом, а также рекомендуется оснащать подогревом.

4.4.1.49 В отдельных душевых кабинах могут размещаться также специальные ванны для подводного, гидро- и вибромассажа, микробассейны-купели или обыкновенные ванны. Все эти помещения следует хорошо гидроизолировать и отделать керамической плиткой. В целях обеспечения безопасности пол в них следует делать нескользким, рекомендуется выложить плиткой.

4.4.1.50 Помещения оздоровительно-профилактического обслуживания в банях вместимостью более 200 мест должны быть обособлены и иметь свои помещения для ожидания и раздевания, а также комнаты отдыха. В банях вместимостью более 300 мест допускается устройство отдельных входов, вестибюлей и гардеробных для этих помещений.

4.4.1.51 В банях и саунах устанавливается жесткая или полужесткая мебель, изготовленная из материалов, устойчивых к моющим и дезинфицирующим средствам, в помещениях для раздевания и душевых используются резиновые коврики, не

рекомендуется использование деревянных трапов.

4.4.1.52 Помещения для раздевания оборудуются отдельными сиденьями размерами не менее $0,9 \times 0,5$ м на одного посетителя и не менее $1,2 \times 0,5$ м - для посетителей с детьми. В ряду должно быть не более шести сидений.

4.4.1.53 В помещениях для раздевания рекомендуется устанавливать открытые кабины с расположением крючков в соседних кабинах, исключающих возможность контакта одежды, или устанавливать для хранения одежды посетителей индивидуальные закрывающиеся шкафы.

4.4.1.54 В помещениях для раздевания следует размещать по одному умывальнику на 30 мест и одному ножному душу размером не менее $0,85 \times 1$ м на 25 мест, но не менее одного умывальника и одного ножного душа.

4.4.1.55 В каждом помещении для раздевания следует предусматривать фены - не менее 1 фена на 10 мест в женском отделении и не менее 1 фена на 20 мест - в мужском.

4.4.1.56 Массажные кабинеты размещаются при помещениях для раздевания, гигиенических помещениях или при бассейнах. Площадь этих кабинетов определяется из расчета не менее 9 м^2 на одно рабочее место.

4.4.1.57 В массажных кабинетах следует предусматривать массажные столы, шкафы и умывальники.

4.4.1.58 Косметический кабинет проектируется из расчета не менее 8 м^2 на одно рабочее место. При одном рабочем кресле площадь кабинета следует принимать не менее 15 м^2 . При кабинете следует размещать подсобное помещение из расчета не менее $1,5 \text{ м}^2$ на одно рабочее место, но не менее 5 м^2 , а также помещение для стерилизации площадью не менее 6 м^2 .

4.4.1.59 Отдельное помещение для ожидания и санузел для косметического кабинета допускается не предусматривать.

4.4.1.60 Общую площадь солярия следует принимать с учетом размеров самого аппарата согласно техническому описанию и зоны раздевания площадью не менее $3,0 \text{ м}^2$. В случае предоставления услуг с помощью оператора дополнительно рекомендуется выделять не менее 6 м^2 .

4.4.1.61 Помещение для фотария располагают вблизи помещения для раздевания.

4.4.1.62 Помещения парикмахерской допускается размещать в цокольном этаже, пол рекомендуется делать ниже планировочной отметки тротуара не более 0,5 м, при этом высота помещений должна быть не менее 2,7 м.

4.4.1.63 При планировке помещения парикмахерской следует учитывать расстояние между рабочими местами, равное не менее 1,8 м, расстояние от крайнего кресла до стены - не менее 0,7 м.

4.4.1.64 В парикмахерских залах до 3 рабочих мест допускается размещение одного рабочего места для маникюра при наличии дополнительной площади не менее 6 м^2 .

4.4.1.65 В одном косметическом кабинете допускается размещать не более 3 рабочих мест при условии их изоляции перегородками высотой не менее 1,8 м не более 2,0 м.

4.4.1.66 Площади помещений объектов по оказанию парикмахерских и

косметических услуг следует брать в соответствии с таблицей 4.

4.4.1.67 Буфеты и кафе целесообразно размещать вблизи помещения для ожидания.

Таблица 4 - Площади помещений объектов по оказанию парикмахерских и косметических услуг

Наименование помещений	Площадь, м ² на 1 рабочее место	Примечание
Помещения для посетителей - зал ожидания - гардероб для посетителей	от 3 до 10 рабочих мест не менее 1,5, на каждое последующее - не менее 0,3	Площадь зала ожидания и гардероба не менее 6 м ²
Залы парикмахерского обслуживания: - универсальное рабочее место мастера-парикмахера	Не менее 7	Парикмахерская на 1 рабочее место не менее 15 м ² независимо от профиля
Косметический кабинет	менее 8 на каждое рабочее место, но не менее 12	
Кабинет маникюра	Не менее 6	При установке маникюрного столика в женском зале – дополнительно не менее 6 м ²
Кабинет педикюра	не менее 8	
Косметологический кабинет	не менее 8 на каждое рабочее место, но не менее 12	
Массажный кабинет	Не менее 9	
Прачечная	от 9 (с учетом типа стиральной машины)	Не предусматривать при централизованной стирке белья
Помещение для отдыха и приема пищи персонала	не менее 6	
Подсобные помещения: - кладовые для белья; - для уборочного инвентаря и хранения остриженных волос	не менее 6 не менее 2	

Таблица 4 - Площади помещений объектов по оказанию парикмахерских и косметических услуг (продолжение)

Наименование помещений	Площадь, м ² на 1 рабочее место	Примечание
Помещения для хранения парфюмерно-косметических, дезинфицирующих, моющих средств	не менее 4	
Помещения для временного хранения отходов	не менее 4	
Стерилизационная	не менее 8	
Гардеробные	не менее 0,3	

4.4.1.68 Площадь педикюрного кабинета определяется исходя из расчета не менее 8 м² на одно рабочее место.

4.4.1.69 При проектировании банно-оздоровительных комплексов вместимостью от 100 мест и выше рекомендуется предусматривать травмопункты. При проектировании кабинета следует учесть достаточное естественное и искусственное освещение, а также механическую вентиляцию. Травмопункт следует оборудовать раковиной.

4.4.1.70 На крыше зданий выше 10 м следует предусматривать установку ограждения.

4.4.2 Бассейны

4.4.2.1 При проектировании бассейна в зданиях бань и банно-оздоровительных комплексов необходимо учитывать следующие требования:

- влажность 50 - 60 % в помещении бассейна;
- температура воды от 26 до 31 °С;
- температура воздуха в помещении бассейна должна быть выше температуры воды на 1 °С - 2 °С;
- воздухообмен помещения бассейна должен быть не менее 80 м³/час на одного посетителя и гарантировать содержание хлора в воздухе не более 0,1 мг/м³;
- подвижность воздуха должна быть не более 0,2 м/с.

4.4.2.2 Ванны купально-плавательных бассейнов допускается проектировать произвольной формы.

4.4.2.3 Глубину бассейна следует маркировать на внутренней поверхности стены ванны контрастным цветом, а также пределы глубины следует указывать у бортиков бассейна.

4.4.2.4 Площадь водной поверхности в купальном бассейне бани или банно-оздоровительного комплекса принимается не более 400 м², глубина ванны бассейна - 1,5 м. Площадь поверхности воды рекомендуется принимать от 2 м² на одного посетителя.

Для детских бассейнов рекомендуется принимать площадь не менее 3 м² на одного купающегося.

4.4.2.5 В спа -комплексах рекомендуемая температура воды в бассейнах составляет около 40 °С. В связи с этим отделка бассейна должна быть устойчивой к температуре и легко очищаема.

4.4.2.6 Минимальная глубина в бассейнах составляет 0,9 м, за исключением детских бассейнов.

Глубина бассейна измеряется на расстоянии 1 м от стенки бассейна.

4.4.2.7 Облицовочный материал ванны бассейна должен быть прочным, нескользким, водостойким, с минимальным водопоглощением и определенной химической стойкостью, реагенты для обработки воды следует применять яркого цвета, а также они не должны содержать токсичные элементы. В качестве облицовочных материалов допускается использование глазурованной керамической плитки для бассейнов, мозаичной стеклянной плитки, полимерной пленки. Для отделки углов следует использовать пластиковые и металлические профили.

4.4.2.8 При площади водной поверхности бассейнов не менее 100 м² в ваннах бассейнов следует предусматривать одну лестницу, более 100 м² – две лестницы.

4.4.2.9 Ширину дорожек между стеной и бортиком чаши рекомендуется делать равными от 1,5 м до 2 м.

4.4.2.10 Если глубина бассейна изменяется, следует предусмотреть разделение глубокой и мелкой части бассейна разметочной линией.

4.4.2.11 Дно бассейна следует проектировать с уклоном в сторону основного канализационного отверстия.

4.4.2.12 При проектировании уклонов в бассейнах глубиной менее 1,5 м максимальный уклон не должен превышать 1:12. При глубине более 1,5 м уклон не должен превышать 1:3.

4.4.2.13 В ванне бассейна не должно быть препятствий любого рода ниже уровня воды.

4.4.2.14 Микробассейны располагаются вблизи выходов из парильных. Число микробассейнов определяется из расчета один микробассейн на каждую мыльную или душевую (с открытыми кабинами). Для охлаждения тела рекомендуется устанавливать бассейны с различной температурой воды -не менее 10 °С и не более 35 °С.

4.4.2.15 Ванна детского плескательного бассейна может быть произвольной формы с площадью водной поверхности не более 10 м², глубиной не более 0,6 м.

4.4.2.16 При использовании дезинфицирующей ванны для ног, расположенной между помещениями для раздевания и бассейном, к ней предъявляются следующие требования:

- длина - не менее 2 м;
- глубина - не менее 0,1 м;
- дно ножных ванн не должно быть скользким.

В ножные ванны должна подаваться очищенная и обеззараженная вода из системы водоподготовки бассейна или системы питьевого водоснабжения.

4.4.2.17 Ванную для ног рекомендуется оборудовать системой рециркуляции с

соединением со сливом в канализацию.

4.4.2.18 Наличие дезинфицирующей ванны для ног обуславливает размещение помещений для раздевания, которое следует проектировать таким образом, чтобы исключить прямой доступ в ванну бассейна.

4.4.2.19 При отделке помещения бассейна рекомендуется устанавливать звукоизолирующие панели для сокращения шумового загрязнения в смежных помещениях.

4.4.2.20 Душевые бассейна рекомендуется устраивать из расчета 1 душевая сетка на 12 человек в смену. Также насадки для смесителей рекомендуется устанавливать рассеивающие, желательно предусмотреть возможность использования на гибком шланге, высота которых должна составлять не менее 1,75 м под углом 30 °.

4.4.2.21 Стены должны быть гладкими, а также рекомендуется отделка плиткой (мозаикой) в целях обеспечения возможности их периодического мытья. Выше этого рекомендуется использование специальной штукатурки с противогрибковыми добавками.

4.4.2.22 Санузлы размещаются при помещениях для раздевания: в женских санузлах предусматривается 1 унитаз не более чем на 30 человек, в мужских - 1 унитаз и 1 писсуар не более чем на 45 человек в смену.

4.4.2.23 В непосредственной близости от бассейна рекомендуется располагать места для спасателей - кабинки или сидения.

4.4.2.24 При проектировании бассейнов рекомендуется предусматривать смежное помещение для хранения шлангов, оборудование для чистки бассейна.

В помещении допускается размещение водопроводного крана и водостока.

4.4.3 Входы, проходы (коридоры), лестницы, лифты

4.4.3.1 Горизонтальная площадка перед наружной дверью (эвакуационным выходом) должна быть глубиной не менее 2/3 ширины полотна наружной двери.

4.4.3.2 Отметку пола помещений у входа в здание следует проектировать выше отметки тротуара не менее чем на 0,15 м. Допускается принимать ее меньше при условии предохранения помещений от попадания осадков.

4.4.3.3 Перед наружной дверью при подъеме на три ступени и более входных крылец необходимо устройство ограждения высотой 0,8 м.

4.4.3.4 Наружные лестницы (или их части) и площадки высотой от уровня тротуаров более 0,45 м при входах в здания в зависимости от назначения и местных условий следует проектировать с ограждениями.

4.4.3.5 В зданиях высотой от 4 до 5 этажей следует обеспечить установление пассажирских лифтов, рекомендуется не менее 2-х.

4.4.3.6 Выходы из пассажирских лифтов следует проектировать через лифтовой холл.

При наличии не более 2 лифтов выходы из них допускается располагать непосредственно на лестничной площадке.

4.4.3.7 Перед лифтами с глубиной кабины 2,1 м и более ширину лифтового холла следует принимать не менее 2,5 м.

4.4.3.8 Расстояние от дверей наиболее удаленного помещения до двери ближайшего пассажирского лифта следует принимать не более 60 м.

Ширину лифтового холла пассажирских лифтов следует принимать не менее:

а) при однорядном расположении лифтов - $1/3$ наименьшей глубины кабины лифтов;

б) при двухрядном расположении - удвоенной наименьшей глубины кабины, но не более 5 м.

4.4.3.9 Применение лестниц с разной высотой и глубиной ступеней не допускается. Число подъемов в одном марше между площадками (за исключением криволинейных лестниц) должно быть не более 16. В одномаршевых лестницах, а также в одном марше двух- или трехмаршевых лестниц в пределах одного этажа допускается не более 18 подъемов.

4.4.3.10 Уклон маршей лестниц, предназначенных для эвакуации людей, следует принимать не более 1:2. Уклон маршей лестниц, не предназначенных для эвакуации людей, допускается принимать 1:1,5.

Уклон пандусов на путях передвижения людей следует принимать не более:

- внутри здания - 1:6;

- снаружи здания - 1:8.

4.4.3.11 При проектировании и устройстве парадных и служебных криволинейных лестниц с учетом числа постоянно пребывающих людей не более 5 человек ширину ступеней в узкой части следует принимать для парадных лестниц не менее 0,22 м, служебных - не менее 0,12 м.

4.4.3.12 Ширина лестничного марша должна быть не менее расчетной ширины выхода на лестничную клетку с наиболее населенного этажа, но не менее 1,2 м и не менее 0,9 м для лестниц, ведущих на этаж с числом одновременно пребывающих в нем до 5 человек.

Промежуточную площадку в прямом марше лестницы следует принимать глубиной не менее 1 м.

4.4.3.13 Лестницу в бассейнах следует устанавливать в местах, где глубина воды превышает 0,6 м. Ширину ступеней следует принимать не менее 0,25 м, длина ступеней не должна быть менее 0,6 м, высота не должна превышать 0,15 м.

4.4.3.14 Рекомендуются лестницы размещать в каждом углу ванны бассейна на расстоянии не менее 0,5 м от угла.

4.4.3.15 Лестницы для выхода из воды ванны следует располагать в нишах, не выступающих из плоскости стен ванны, а также обеспечить поручнями.

4.4.3.16 Лестницы в бассейнах следует устанавливать таким образом, чтобы между ступенями и стенкой бассейна расстояние было не менее 0,1 м.

4.4.3.17 Лестницы выполняются из нержавеющей стали и жестко закрепляются на стенке бассейна. Ступени лестниц следует обеспечивать противоскользящими покрытиями. Количество лесенок зависит от размеров бассейна.

4.4.3.18 Входы в мыльные или душевые, а также вход в помещение купально-плавательного бассейна из мыльных или душевых следует предусматривать через тамбуры.

4.4.3.19 Ванные и душевые кабины в помещениях оздоровительно-профилактического обслуживания должны быть открытыми в сторону служебного соединительного коридора, который следует проектировать шириной не менее 0,9 м.

4.4.3.20 Допускается предусматривать общий тамбур для выхода наружу из помещений хлораторной и склада хлора.

4.4.3.21 Ширина проходов в помещениях бань и банно-оздоровительных комплексов рекомендуется принимать в соответствии с приложением Б.

4.4.4 Служебно-бытовые помещения

4.4.4.1 Комнаты обслуживающего персонала банных помещений и бассейна, кладовые белья, моечных принадлежностей и уборочного инвентаря следует размещать при помещениях для раздевания.

4.4.4.2 Оборудование бытовых помещений для обслуживающего персонала предусматривается в соответствии с расчетными нормативами СП РК 3.02-108.

4.4.4.3 Высоту рабочих помещений парикмахерской рекомендуется принимать не менее 3,0 м, бытовых помещений - не менее 2,7 м. Допускается высота помещений 2,7 м для парикмахерской вместимостью до трех рабочих мест.

Глубина помещений парикмахерской при одностороннем естественном освещении не должна превышать 6 м.

4.4.4.4 В банях первого 1 и высшего разрядов следует предусматривать прачечные срочной стирки белья из расчета от 1 до 1,5 кг белья в смену на одно место.

4.4.4.5 Размещение и планировку производственных помещений прачечной следует производить с учетом следующей последовательности технологических процессов:

- прием и контроль белья;
- сортировка, хранение и составление партий белья;
- стирка и отжим, сушка и глажение;
- починка, подбор и упаковка;
- хранение и выдача белья.

Расположение стирального цеха выше первого этажа допускается в случае применения стиральных машин и центрифуг загрузочной массой не более 25 кг.

4.4.4.6 Высоту производственных помещений прачечной от отметки чистого пола до низа конструкций перекрытия следует проектировать не менее 3,6 м.

4.4.4.7 В помещениях, предназначенных для хранения чистого и грязного белья, следует выделять стеллажи. После каждой смены белья проводится дезинфекция поверхностей стеллажей и оборудования.

4.4.4.8 Окна стиральных и сушильных помещений прачечных, в случае расположения над ними окон общественных помещений, устраиваются глухими, без откидных фрамуг и форточек.

4.4.4.9 Склад хлора для бассейнов рассчитывается на хранение в нем не более двух наполненных баллонов емкостью по 40 кг.

Склад следует располагать у наружной стены и отделять от других помещений ограждающими противопожарными перегородками 1-го типа.

4.4.5 Размещение санитарно-технического оборудования

4.4.5.1 Вблизи бассейна рекомендуется располагать помещения с кабинами для принятия душа, туалеты, а также помещения для раздевания. Водопроводные краны и водостоки следует устанавливать в каждой кабине, температура воды не должна превышать 43 °С.

4.4.5.2 Оборудование бытовых помещений обслуживающего персонала приведено в приложении В.

4.4.5.3 При помещениях для раздевания и для ожидания ванно-душевого подразделения предусматриваются санузлы из расчета один унитаз на каждые 30 мест в женском отделении, один унитаз и один писсуар на 45 мест в мужском отделении и один умывальник на санузел. Кабины в санузлах отделяются одна от другой перегородками, не доходящими до пола на 0,2 м высотой 1,5 м от пола. Минимальные размеры кабин в осях следует принимать 1,2 × 0,8 м. Ширина прохода между рядом кабин и противоположной стеной или перегородкой должна быть не менее 1,3 м.

4.4.5.4 Парикмахерская оборудуется туалетными столами с раковинами для мытья волос и умывальником для мастера.

4.4.5.5 При наличии специального места для мытья волос допускается установка туалетных столиков без раковин.

В парикмахерских на 3 и менее рабочих мест допускается иметь в зале одну раковину для мытья волос и один сушуар.

4.4.5.6 В педикюрных кабинетах следует предусматривать не менее 2 ванн для ног с подводкой горячей и холодной воды.

4.4.5.7 В мужском и женском залах следует предусмотреть раковины для мытья рук парикмахеров.

4.4.5.8 В косметическом кабинете следует предусматривать умывальные раковины из расчета одна раковина на 3 рабочих места.

4.4.5.9 В массажном кабинете следует предусматривать умывальную раковину.

4.5 Освещение

4.5.1 В зданиях, проектируемых для строительства в районах со среднемесячной температурой июля 21 °С и выше, световые проемы помещений с постоянным пребыванием людей, где по технологическим, а также гигиеническим требованиям не допускается проникновение солнечных лучей или перегрев (для тренажеров, аэробики, массажной и др.), должны быть оборудованы солнцезащитой.

4.5.2 В банях и банно-оздоровительных комплексах допускается проектировать без естественного освещения следующие помещения: физкультурно-оздоровительных занятий и спорта, массажных, парильных, закрытых ванн и душевых кабин, бань сухого

жара, кладовых, буфетных, для приготовления растворов в прачечной, для стоянки машин и других в соответствии с приложением Г, где установлен перечень помещений, размещаемых в подвале.

4.5.3 Освещение только вторым светом можно предусматривать в помещениях, которые допускается проектировать без естественного освещения, а также помещения для раздевания, ожидания, мыльных, душевых, в банях любого типа и в банно-оздоровительных комплексах.

4.5.4 Для освещения в банях - хамам применяются настенно-потолочные светильники, термостойкие и влагозащищенные.

4.5.5 Низ оконных проемов в основных помещениях бань рекомендуется проектировать на высоте не менее 1,2 м от уровня чистого пола, а в душевых и ванных кабинках - не менее 1,5 м от уровня чистого пола.

4.5.6 Зал бассейна с ванной следует проектировать с естественным освещением. Площадь световых проемов следует делать не менее 20 % от площади помещения бассейна, включая площадь поверхности воды. Большая часть световых проемов оборудуется фрамугами, форточками.

4.5.7 Окна и осветительное оборудование в помещении бассейна следует регулировать таким образом, чтобы предотвратить блики, а также чрезмерное отражение на поверхности воды.

4.5.8 В случае, когда разрешено купание в темное время суток, рекомендуется устанавливать подводное освещение. Если подводное освещение не предусмотрено, следует обеспечить освещением поверхность воды таким образом, чтобы наблюдателям на дорожке вокруг бассейна было видно дно.

4.5.9 Наименьшая освещенность поверхности воды составляет 100 люкс. Во всех бассейнах, кроме рабочего освещения, следует предусматривать автономное аварийное освещение, обеспечивающее освещенность поверхности воды, не менее 5 лк.

4.5.10 Коэффициент естественного освещения (КЕО) для помещений кабинетов педикюра, маникюра, косметического должен быть не менее 1,5 %, в помещениях парикмахерских - не ниже 1 %.

4.5.11 Уровень искусственной освещенности следует принимать для этих помещений по таблице 5.

4.5.12 Освещение в бассейнах над поверхностью воды следует устанавливать на расстоянии не менее 3 м.

4.5.13 Рабочие места маникюрных и педикюрных кабинетов следует освещать путем организации общего и местного освещения.

Таблица 5 - Уровни искусственной освещенности в помещениях парикмахерских

Наименование	Разряд и	Относительная	Искусственное освещение
--------------	----------	---------------	-------------------------

помещений	подразряд зрительной работы	продолжительность зрительной работы при направлении зрения на рабочую поверхность, %	освещенность на рабочей поверхности от системы общего освещения, лк	коэффициент пульсации, %
Косметический кабинет	А 1	не менее 70	не менее 500	не менее 10
Кабинеты маникюра и педикюра	А 1	не менее 70	не менее 500	не менее 10
Парикмахерские помещения	А 2	менее 70	не менее 400	не менее 10
Примечание - Указанные нормы искусственного освещения принимаются при наличии в помещениях естественного освещения.				

4.5.14 Лестничные клетки, кроме лестниц подвалов, следует проектировать с оконными проемами в наружных стенах площадью не менее 1,2 м².

В 50 % (но не более) лестничных клеток двухэтажных и трехэтажных зданий I и II степеней огнестойкости, а также при устройстве просвета между маршами лестниц, равном не менее 1,5 м, может быть предусмотрено только верхнее освещение.

4.5.15 Помещения приема, хранения и сортировки белья, стиральный и сушильно-гладильный цеха прачечной, все помещения химчистки должны иметь естественное освещение.

4.6 Конструктивные решения зданий по обеспечению надежности и устойчивости

4.6.1 При проектировании и строительстве, объектов бань и банно-оздоровительных комплексов, включая сейсмоопасные районы, расчет несущих конструкций следует производить в соответствии с положениями нормативных документов, действующих на территории Республики Казахстан.

4.6.2 При проектировании железобетонных, стальных и деревянных конструкций следует предусматривать меры, обеспечивающие их долговечность, в соответствии с действующими нормативными документами.

4.6.3 Следует использовать конструкции и детали, выполненные из материалов, обладающих стойкостью к возможным воздействиям влаги, низких и высоких температур, агрессивной среды и других неблагоприятных факторов.

4.6.4 Для обеспечения безопасности конструкции должны иметь такие начальные характеристики, чтобы при различных расчетных воздействиях в процессе строительства и эксплуатации зданий и сооружений были исключены разрушения любого характера,

связанные с риском причинения вреда жизни или здоровью людей, имуществу, окружающей среде.

Нормативные значения перечисленных нагрузок, учитываемые неблагоприятные сочетания нагрузок или соответствующих им усилий, предельные значения прогибов и перемещений конструкций, а также значения коэффициентов надежности по нагрузке принимают в соответствии с требованиями действующих нормативных документов.

4.6.5 Конструктивные решения элементов зданий (в том числе расположение пустот, способы герметизации мест пропуска трубопроводов через конструкции, устройства вентиляционных отверстий и размещение тепловой изоляции и т.д.) должны предусматривать защиту от проникновения грызунов.

4.6.6 Марку по морозостойкости материалов, применяемых для наружных стен помещений с мокрым и влажным режимами, следует принимать в соответствии с действующими нормативными документами без снижения на одну ступень при наличии паро- или гидроизоляции.

4.6.7 В местах сопряжения наружных стен с покрытиями, чердачными перекрытиями и в узлах наружных стен расчетное сопротивление паропроницанию, пароизоляции на участке шириной, равной двойной толщине ограждения, следует увеличивать на 50 %.

4.6.8 Ограждение конструкций зданий и помещений с мокрым, а также влажным режимами (парильные, мыльные, душевые и ванные помещения), помещения для раздевания и бассейнов, уборные следует выполнять из водостойких, невлагоемких и биостойких материалов без пустот, замкнутых воздушных прослоек или каналов. Допускается устройство вентилируемых воздушных прослоек и каналов, обеспечивающих осушающий режим в конструкциях.

4.6.9 Парогидроизоляционный слой следует размещать непосредственно на внутренней поверхности ограждения или в его толще, но не глубже плоскости, температура которой равна точке росы внутреннего воздуха (под прижимной стенкой, отделочным слоем или другими слоями). Парогидроизоляционным слоем необходимо покрывать поверхности оконных проемов до наружной стороны их заполнения, а также внутренних стен и потолков на ширину не менее 0,5 м.

4.6.10 Внутренние поверхности ограждающих конструкций помещений не должны иметь выступов и мест, где возможно скопление влаги, а также пыли. Сопряжения стен, колонн с полами помещений с мокрым и влажным режимами должны быть закругленными.

4.6.11 При строительстве зданий площадь светопрозрачных поверхностей ограждающих конструкций здания не должна превышать 18 % общей площади стен.

4.6.12 Пар- или гидроизоляция наружных стен проектируется непрерывной по всей поверхности наружных ограждений, и их следует заводить на смежные конструкции не менее чем на толщину стены, а также на откосы оконных проемов до наружной поверхности наружного переплета.

4.6.13 В необходимых случаях следует принимать соответствующие меры от проникновения дождевых, талых, грунтовых вод в толщу несущих и ограждающих конструкций здания, а также образования конденсационной влаги в наружных

ограждающих конструкциях путем достаточной герметизации конструкций или устройства вентиляции закрытых пространств и воздушных прослоек.

4.6.14 Гидроизоляцию следует заводить на стену, перегородки и колонны выше поверхности пола, а также за пределы дверных проемов на 0,3 м.

4.6.15 Для утепления покрытия и чердачных перекрытий следует применять биостойкие, а также влагостойкие материалы.

4.6.16 Для чердачных покрытий допускается применять деревянные несущие конструкции из хвойных пород, предусматривая их антисептирование и пропитку антипиренами.

4.6.17 Междуетажные и чердачные перекрытия, а также бесчердачные покрытия следует проектировать из железобетонных сплошных по сечению конструкций и предусматривать тщательную заделку стыков цементным раствором.

Герметизирующие материалы должны быть совместимыми с материалами защитных и защитно-декоративных покрытий конструкций в местах их сопряжения.

4.6.18 В зданиях с мокрым режимом работы следует предусматривать чердачную крышу с естественной вентиляцией чердака через специальные отверстия в карнизной части стен и под кровлей. Допускается устраивать бесчердачную крышу с воздушной прослойкой, вентилируемой наружным воздухом или бесчердачную крышу с воздушной парогидроизоляцией. Воздушная парогидроизоляция представляет собой воздушную прослойку, расположенную у внутренней поверхности изолируемого ограждения и вентилируемую подогретым сухим воздухом принудительной системы вентиляции здания. Воздушную парогидроизоляцию можно устраивать также и для стен зданий. В конструкциях с воздушной парогидроизоляцией в процессе эксплуатации создается осушающий режим, поэтому в них не требуется устраивать традиционную (окрасочную, мастичную, оклеечную) парогидроизоляцию.

4.6.19 В междуетажных перекрытиях и полах первого этажа помещений с мокрым, а также влажным режимами следует предусматривать гидроизоляцию.

4.6.20 Швы между стеклоблоками, а также места сопряжения стеклобетонных элементов со стеной следует заделывать с внутренней и наружной сторон герметизирующими мастиками или растворами. Между стекложелезобетонными элементами и стеной должны быть предусмотрены зазоры для погашения температурных деформаций, заполняемые упругими биостойкими материалами.

4.6.21 Оконные проемы помещений с мокрым и влажным режимами вместо подоконных досок должны иметь откосы с уклоном, облицованные глазурованными или другими водостойкими плитками.

4.6.22 Заполнения оконных и дверных проёмов в помещениях с мокрым и влажным режимами следует устраивать из водостойких и биостойких материалов. Допускается предусматривать оконные переплёты из антисептированной древесины хвойных пород, защищенные от увлажнения лакокрасочными или другими покрытиями.

4.6.23 Притворы створных частей окон со стороны помещений следует уплотнять упругими водостойкими прокладками. Стекла оконных переплётов со стороны помещений должны устанавливаться на водостойких замазках или упругих водостойких прокладках.

В соответствии с требованиями действующих нормативных документов должны применяться необходимые защитные составы и покрытия.

4.6.24 Стыки между сборными элементами перекрытий должны иметь дополнительный слой гидроизоляции, заходящей на 1 м в каждую сторону.

Места соединений гидроизоляции с трапами и трубопроводами, проходящими через перекрытия и полы первого этажа, следует дополнительно усилить слоями стеклоткани на мастике.

4.6.25 Должна быть обеспечена возможность доступа к оборудованию, арматуре и приборам инженерных систем здания, а также их соединениям для осмотра, технического обслуживания, ремонта, замены.

Оборудование и трубопроводы, на работу которых могут отрицательно повлиять низкие температуры, должны быть защищены от их воздействия.

4.6.26 При строительстве зданий на территории со сложными геологическими условиями, подверженной сейсмическим воздействиям, подработке, просадкам и другим перемещениям грунта, ввод инженерных коммуникаций должен выполняться с учетом необходимости компенсации возможных перемещений основания.

Оборудование и трубопроводы следует закреплять на строительных конструкциях здания таким образом, чтобы их работоспособность не нарушалась при возможных перемещениях конструкций.

4.7 Проектирование инженерных сетей и систем

4.7.1 Приемлемые решения по устройству электрооборудования

4.7.1.1 В зданиях бань и банно-оздоровительных комплексов следует предусматривать электрооборудование, электроосвещение, устройства городской телефонной связи, проводного вещания, телевидения, пожарную и охранную сигнализацию, систему оповещения о пожаре, устройства сигнализации загазованности, задымления и затопления в соответствии с правилами устройства электроустановок. В банях I и высшего разрядов следует предусматривать электрочасофикацию.

В соответствии со специальными требованиями, установленными в задании на проектирование, банно-оздоровительные комплексы или их отдельные помещения оборудуются устройствами местной (внутренней) телефонной связи.

4.7.1.2 Внутренние электросети бань должны выполняться проводами и кабелями с алюминиевыми или медными жилами.

4.7.1.3 В парных сеть электроосвещения должна выполняться проводами с медными жилами, с нагревостойкой изоляцией. Данная проводка должна выполняться открытой, беструбной (крепление скобами к стенам и потолку), с обмоткой проводов асбестовым шнуром.

4.7.1.4 Электропроводка от электрокаменки до шкафа управления должна выполняться проводами с медными жилами, с нагревостойкой изоляцией, прокладываемыми в стальных трубах в бетонной подготовке пола.

4.7.1.5 Следует обеспечить установку выключателей и розеток вне помещения

парильной.

4.7.1.6 В парильных с электрокаменками необходимо предусматривать сетку выравнивания потенциала.

4.7.1.7 Устройство, эксплуатацию, ремонт электротехнических установок, а также сетей следует проводить при обязательном соблюдении установленных правил и техники безопасности эксплуатации электроустановок.

4.7.1.8 В помещениях бань и банно-оздоровительных комплексов допускается использование ультрафиолетовых бактерицидных ламп.

4.7.1.9 При проектировании бассейна все провода и электрические устройства следует удалять минимум на 6 м от поверхности воды, за исключением оборудования, закрепленного на потолке.

4.7.2 Отопление, вентиляция и кондиционирование

4.7.2.1 Отопительные системы и системы вентиляции рекомендуется проектировать с учетом СП РК 4.02-101.

4.7.2.2 При теплоснабжении здания или отдельных групп помещений от централизованных, автономных или индивидуальных источников теплоты согласно СП РК 4.03-101, размещаемые в зданиях теплогенераторы на газовом топливе следует проектировать с закрытыми топками (горелками) и регулируемыми газогорелочными устройствами.

4.7.2.3 Теплоснабжение зданий бань и банно-оздоровительного комплекса может быть обеспечено при обосновании от тепловых насосов, использующих в качестве источника низкопотенциальной энергии теплоту сточных вод от систем производственной канализации и от бассейна.

4.7.2.4 Тепловой пункт системы централизованного теплоснабжения должен быть встроенным. На вводе тепловой сети должны быть установлены приборы учёта и регулирования теплопотребления, в том числе приборы для программного понижения температуры в нерабочее время.

4.7.2.5 Помещения, используемые в разное время суток, а также отапливаемые помещения, не имеющие наружных ограждений (в банях), должны обогреваться самостоятельными системами отопления с установленными на трубопроводах регулирующими клапанами.

4.7.2.6 Для бань допускается устройство воздушного теплоснабжения, совмещенного с приточной вентиляцией, без рециркуляции воздуха. В банях вместимостью 200 и более мест предусматривается система приточно-вытяжной вентиляции.

4.7.2.7 Приборы отопления, расположенные в залах подготовительных занятий (аэробика, зал с тренажерами) на высоте до 2 м от пола, должны иметь защитные панели или решетки.

4.7.2.8 Параметры микроклимата в помещениях следует принимать в соответствии с требованиями СП РК 4.02-101. При этом для холодного периода года следует принимать в качестве расчетных оптимальные параметры микроклимата, для теплого периода года допускается принимать допустимые параметры микроклимата.

4.7.2.9 В банях второго разряда вместимостью до 50 мест допускается предусматривать вентиляцию с естественным побуждением.

4.7.2.10 Для центральных систем отопления бань и банно-оздоровительных комплексов в качестве теплоносителя следует предусматривать воду температурой не более 95 °С.

4.7.2.11 При теплотехнических расчетах наружных ограждающих конструкций температуру воздуха в парильных необходимо принимать не более 65 °С, в бассейнах - не менее 27 °С.

Относительную влажность воздуха следует принимать:

- в парильных не более 85 %;
- в помещениях купально-плавательных, мыльных, душевых и ванных кабинах не более 75 %;
- в залах ванн бассейна не более 67 %.

4.7.2.12 Температуру воздуха для проектирования систем отопления, а также вентиляции для холодного периода года и кратность воздухообмена в помещениях бань и банно-оздоровительных комплексов следует принимать по приложению Д.

4.7.2.13 При проектировании отопления помещений мыльных, парильных, ванных и душевых, ограждающие конструкции которых не являются наружными стенами, покрытиями или чердачными перекрытиями, следует проверять достаточность числа нагревательных приборов для каждого периода года.

4.7.2.14 Подачу теплоносителя для производственного оборудования, системы центрального отопления, калориферов приточной вентиляции и теплообменников горячего водоснабжения следует предусматривать отдельными трубопроводами от общей распределительной гребенки, располагаемой в тепловом пункте.

4.7.2.15 Подачу теплоносителя в нагревательные приборы систем центрального отопления следует предусматривать в банях вместимостью менее 50 мест одним трубопроводом для всех помещений; в банях вместимостью 50 мест и более - двумя трубопроводами, один из которых - для нагревательных приборов, расположенных в помещениях, ограждающие конструкции которых являются наружными стенами, покрытиями или чердачными перекрытиями, другой - для остальных помещений.

4.7.2.16 В помещениях для раздевания, мыльных, душевых и купальных бассейнов допускается предусматривать устройство воздушного отопления, совмещенного с приточной вентиляцией без рециркуляции воздуха, но с учетом возможности рециркуляции воздуха в нерабочее время.

4.7.2.17 Прокладку трубопроводов отопления и теплоснабжения следует предусматривать открытой. В помещениях с мокрым режимом трубопроводы в местах прохода через стены, перегородки и перекрытия должны быть заключены в гильзы с гидроизоляцией.

4.7.2.18 Для залов ванн бассейнов, залов для подготовительных занятий, помещений насосно-фильтровальной, хлораторной, озонаторной необходимо предусматривать самостоятельные системы приточной и вытяжной вентиляции. Пульты для включения систем вентиляции, обслуживающих хлораторную и озонаторную, должны быть вне помещений, где они расположены.

4.7.2.19 Воздухообмены в помещениях купально-плавательных бассейнов и фотариев следует определять из условия удаления излишков явного тепла, влаги при расчетных параметрах наружного воздуха.

4.7.2.20 Подачу приточного воздуха во все помещения следует предусматривать в верхнюю зону, а в помещения купально-плавательных бассейнов - в нижнюю и частично в верхнюю зоны. В стиральном и сушильно-гладильном цехах прачечных подачу приточного воздуха следует предусматривать в верхнюю зону с направлением потока воздуха в рабочую зону.

4.7.2.21 Приточно-вытяжная вентиляция с механическим побуждением функционирует во время работы бани в зависимости от установленного режима и не менее 1 ч после закрытия бани.

4.7.2.22 Для бань и банно-оздоровительных комплексов, рассчитанных на большое количество мест, необходимо предусматривать приточно-вытяжную вентиляцию с искусственным побуждением, а рассчитанных на небольшую вместимость допускается предусматривать отопление и вентиляцию с естественным побуждением.

4.7.2.23 Горизонтальные и наклонные участки вытяжных воздуховодов из помещений с мокрым режимом следует предусматривать с уклоном в сторону движения воздуха и устройствами для отвода конденсата.

4.7.2.24 Для возмещения вытяжки из ванных и душевых кабин следует предусматривать поступление воздуха в них через помещения для раздевания при кабинах. Для этой цели в верхней части перегородок ванных и душевых кабин следует предусматривать решетки и сетки.

4.7.2.25 Над помещениями с мокрым режимом следует предусматривать чердачные крыши с естественной вентиляцией по расчету. Над помещениями с влажным режимом допускаются вентилируемые бесчердачные покрытия. Минимальное сечение воздушных прослоек или каналов должно быть 0,05 м.

4.7.2.26 Площадь продухов вентилируемых кровель следует принимать 1:400 от площади вентилируемой кровли.

4.7.2.27 Во избежание образования холодных потоков воздуха приборы отопления следует располагать под окнами и у глухих наружных стен.

В помещениях с влажным и мокрым режимами предусматривать в наружных стенах ниши для размещения нагревательных приборов не допускается.

4.7.2.28 Для проветривания помещений, не имеющих мокрого режима, в оконных переплетах необходимо предусматривать открывающиеся фрамуги или форточки, расположенные в верхней части проемов. Фрамуги и форточки должны быть изолированы от пространства между переплетами короба.

4.7.2.29 Для отопления помещений бань и банно-оздоровительного комплекса, предприятий для стирки белья и химической чистки рекомендуется применять радиаторы. В помещениях мыльных и душевых допускается предусматривать системы отопления с нагревательными элементами, встроенными в потолки. В банях вместимостью 50 мест и более следует предусматривать обогрев полов помещений для раздевания и обходных дорожек бассейнов регистрами из гладких труб, укладываемыми в конструкцию пола. Температуру поверхности пола и обходных дорожек следует принимать не более 31 °С.

4.7.2.30 Для помещений сортировочного и стирального цехов прачечных в качестве нагревательных приборов следует принимать регистры из гладких труб.

4.7.2.31 В помещениях с влажным и мокрым режимами предусматривать в наружных стенах ниши для размещения нагревательных приборов не допускается. В этих помещениях трубопроводы в местах прохода через стены, перегородки и перекрытия должны быть заключены в гильзы с гидроизоляцией.

При выполнении обходных дорожек из нетеплопроводных материалов допускается не предусматривать их обогрев.

4.7.2.32 Процессы поддержания температуры воздуха в помещениях бани должны быть автоматизированы.

При этом следует предусматривать:

- автоматическое управление по поддержанию температуры поверхности пола в помещениях для раздевания и обходных дорожек бассейнов;
- управление водообменом в купально-плавательных бассейнах;
- в тепловом пункте контроль и регистрацию основных технологических параметров (температуры, давления);

- в банях вместимостью 50 мест и более диспетчерский пункт (операторскую) для управления, а также контроля за поддержанием температуры воздуха в помещениях бани, поверхности пола в помещениях для раздевания, обходных дорожек бассейнов, уровня горячей и холодной воды в запасных уравнивательных баках.

4.7.2.33 В запасных уравнивательных баках для холодной и горячей воды необходимо устанавливать указатели уровня воды со световой и звуковой сигнализацией.

4.7.2.34 Воздушно-тепловые и воздушные завесы в главных входах в здания следует предусматривать при расчетной температуре наружного воздуха наиболее холодной пятидневки в районе строительства минус 15 °С и при расчетном количестве посетителей, персонала в здании 200 человек и более. При неблагоприятных климатических условиях могут устраиваться входы с двойными тамбурами. Направление движения через тамбуры должно осуществляться с поворотом.

4.7.2.35 Помещение для эксплуатации соляриев оборудуется приточно-вытяжной вентиляцией с механическим побуждением. В случае установки моделей, оборудованных собственной системой вентиляции, организуется естественный приток воздуха в помещение.

4.7.3 Водоснабжение и канализация

4.7.3.1 Холодное и горячее водоснабжение, канализацию следует проектировать согласно требованиям СП РК 4.01-101 и действующих нормативных документов.

В банях следует предусматривать две системы водопровода:

- хозяйственно - питьевую - от наружных сетей;
- производственную - от запасных уравнивательных баков.

К системе хозяйственно-питьевого водопровода следует присоединять санитарные приборы, устанавливаемые в помещениях для раздевания, уборных, буфетах, парикмахерских, массажных кабинетах, купально-плавательных и плескательных

бассейнах, оздоровительных душах, а также внутренние и наружные поливочные краны. К системе производственного водопровода следует присоединять санитарные приборы, устанавливаемые в мыльных, парильных, душевых, ваннных, прачечных, а также в контрастных микробассейнах.

4.7.3.2 В системах приготовления горячей воды в банях и подпиточной воды купально-плавательных бассейнов следует применять теплообменники-утилизаторы теплоты стоков производственной канализации и от бассейнов.

4.7.3.3 Водоразборные колонки в банях должны иметь краны пробочного типа.

4.7.3.4 Для управления оздоровительным душем должны предусматриваться кафедры.

4.7.3.5 Холодную и горячую воду для оздоровительных душей следует подавать насосами под давлением от специальных баков холодной и горячей воды.

4.7.3.6 При проектировании бани и банно-оздоровительного комплекса в случае ремонта или аварии систему горячего водоснабжения следует устанавливать двухтрубной в целях безопасности в соответствии санитарно-гигиеническими требованиями.

4.7.3.7 Запасные уравнильные баки холодной и горячей воды при водоснабжении от городского или поселкового водопровода должны быть рассчитаны на получасовой расход воды, а при водоснабжении из местных водоисточников - на часовой расход воды. Вода от запасных уравнильных баков подается к водоразборным колонкам и душам.

4.7.3.8 Система подачи воды в ванны бассейна должна быть оборудована кранами для отбора проб воды для исследования по этапам водоподготовки.

4.7.3.9 Качество воды, поступающей в ванну бассейна, должно отвечать гигиеническим требованиям к качеству воды централизованных систем питьевого водоснабжения.

4.7.3.10 Водообмен с рециркуляцией воды (многократное использование с очисткой, дезинфекцией и одновременным пополнением убыли свежей водой) следует предусматривать в купально-плавательных бассейнах.

При рециркуляционном водообмене осуществляется очистка, обеззараживание воды и добавление непрерывно во время работы бассейна свежей водопроводной воды не менее чем 50 л на каждого посетителя в сутки. Очистка, обеззараживание воды включает фильтрацию и ввод обеззараживающего агента, используются следующие методы: озонирование, хлорирование, бромирование, ультрафиолетовое излучение (вне зависимости от типа оборудования), а также комбинирование химических методов с ультрафиолетовым излучением.

4.7.3.11 При озонировании воды допускается добавление свежей воды не менее чем 30 л на каждого посетителя в сутки.

При рециркуляционном водообмене расход воды должен быть не менее 2 м³/ч на каждого посетителя при хлорировании и бромировании, 1,8 м³/ч - при ультрафиолетовом излучении и не менее 1,6 м³/ч - при озонировании.

4.7.3.12 Обеззараживание воды осуществляется в случае, если качество воды в ванне бассейна не соответствует санитарно-гигиеническим требованиям.

При невозможности обеспечения непрерывного потока водопроводной воды в ваннах бассейнов должна проводиться ежедневная полная смена воды.

4.7.3.13 Системы подачи воды в ванны бассейна должны быть оборудованы приборами для определения количества рециркуляционной воды, подаваемой в ванну, а также количества свежей водопроводной воды, поступающей в ванну бассейна рециркуляционного или проточного типа:

- поступающей - в бассейнах всех типов;
- до и после фильтров - в бассейнах рециркуляционного типа;
- после обеззараживания перед подачей воды в ванну бассейна.

4.7.3.14 У входа в бассейн из мыльной или душевой необходимо предусмотреть проходной ножной душ с поддоном шириной, исключаяющей возможность его обхода и длиной (по направлению движения из мыльной или душевой) не менее 1,8 м. Дно поддона должно иметь уклон в сторону мыльной или душевой не менее 1 %.

4.7.3.15 Отвод воды из ванн плавательных бассейнов на рециркуляцию может осуществляться через переливные устройства или через перекрытые решетками отверстия в дне, располагаемые в глубокой и мелкой частях ванн. Расчетную скорость движения воды в отводящих отверстиях следует принимать от 0,4 до 0,5 м/с.

4.7.3.16 Хлорированная вода в бассейн подаётся через отверстие на дне, лишняя отводится через специальный желобок. Если уровень воды 0,5 м и ниже, рециркуляция проводится в постоянном режиме.

4.7.3.17 В бассейнах с системой непрерывного протока воды (бассейны проточного типа) следует обеспечивать подачу исходной, подогретой, очищенной и обеззараженной воды в ванну бассейна в течение всего срока эксплуатации.

4.7.3.18 При отсутствии централизованной системы канализации загрязненная вода из ванн плавательных бассейнов, от промывки фильтров, а также из переливных желобов, от ножных ванн, с обходных дорожек и от мытья стенок и дна ванн бассейнов может быть отведена в водный объект при наличии положительного санитарно-эпидемиологического заключения.

4.7.3.19 Для удаления загрязненного верхнего слоя воды в стенках ванн должны предусматриваться переливные желоба или другие переливные устройства.

Уклон дна ванн к местам выпуска воды следует принимать не менее 1 %.

4.7.3.20 Удаление загрязненной воды из ванны бассейна, переливных желобов, ножной ванны, с обходных дорожек, а также после промывки фильтров следует осуществлять в хозяйственно-бытовую канализацию.

4.7.3.21 Сброс воды от проходных ножных душей и мытья обходных дорожек (а также от мытья стен и дна ванны после ее опорожнения) должен осуществляться в канализацию. Сброс от промывки фильтров и избыточное количество подпиточной воды должны сбрасываться в водосток (при его наличии). Сброс воды при опорожнении ванн должен производиться после перхлорирования, необходимого времени контакта с дезинфектантом и дальнейшего дехлорирования, и может быть осуществлен в водный объект (а также на уборку территории, полив и т. п.).

4.7.3.22 Отвод сточных вод с полов помещений с мокрым режимом следует предусматривать через трапы диаметром от 0,05 м до 0,1 м или в грязевые лотки. В тамбурах между помещениями для раздевания и мыльными или душевыми следует предусматривать трапы диаметром 0,05 м. На проходах в мыльных устанавливать трапы

не допускается, сток воды осуществляется в грязевые лотки.

4.7.3.23 Здания высотой 3 этажа и более с плоской кровлей должны оборудоваться системой внутренних водостоков с отводом воды в наружную дождевую канализацию, а при отсутствии последней - на поверхность земли.

4.7.3.24 Помещение парильной следует оборудовать по периметру дренчерным устройством из расчета интенсивности орошения не менее 0,05 л/с на 1 м² с управлением перед входом в парильную.

4.7.3.25 Парильные помещения сухого пара (сауны) должны быть оборудованы противопожарным водопроводом, который выполняется в виде перфорированного сухотруба. Вода в сухотруб должна подаваться открытием вентиля, расположенного за пределами парильного помещения в специально опломбированном ящике.

4.7.3.26 В бассейнах проточного типа площадь зеркала воды допускается не более 100 м², при этом время полной смены воды должно быть не более 12 часов, а в ваннах для детей - не более 8 часов.

4.7.3.27 В малых бассейнах (площадь ванны не более 70 м²) рекомендуется использовать непрерывный проток воды.

4.7.3.28 При расположении дна ванны ниже водоотводной сети опорожнение ванны осуществляется при помощи насосов.

4.7.3.29 Для уборки помещений мыльных, парильных, душевых и обходных дорожек бассейнов следует предусматривать поливочные краны холодной и горячей воды.

4.7.4 Мусороудаление и пылеуборка

4.7.4.1 Систему удаления мусора из здания следует рассчитывать исходя из региональных нормативов суточного накопления мусора (с учетом степени благоустройства здания бани или банно-оздоровительного комплекса).

Мусоропроводы рекомендуется предусматривать в 5-этажных зданиях.

4.7.4.2 На участке в пределах хозяйственной зоны бань и душевых, банно-оздоровительных комплексов должны быть предусмотрены емкости для отходов в соответствии с принятой в городе или населенном пункте системой очистки.

4.7.4.3 Необходимость устройства мусоропроводов в зданиях бань и банно-оздоровительных комплексов устанавливается заданием на проектирование при наличии обоснования. Для зданий, не оборудованных мусоропроводами, следует предусматривать мусоросборную камеру или хозяйственную площадку с твердым покрытием.

4.7.4.4 Для сбора мусора используются контейнеры, установленные на площадке с твердым покрытием, которая ограждается с трех сторон. Высоту ограждения не рекомендуется принимать менее высоты установленного контейнера.

4.7.4.5 Площадка для размещения мусоросборных камер размещается на расстоянии не менее 25 м от здания и мест отдыха.

4.7.4.6 Стены и пол мусорокамеры следует облицовывать керамической плиткой, а потолок окрашивать масляной краской, что позволит их мыть во время эксплуатации.

4.7.4.7 Для стока воды пол мусоросборных камер проектируется с уклоном 1 % и предусматривается приямок.

4.8 Обеспечение доступности для маломобильных групп населения

4.8.1 При проектировании, строительстве зданий следует учитывать доступность для маломобильных групп населения, посещающих бани и банно-оздоровительные комплексы, в соответствии с СП РК 3.06-101.

Данные требования уточняются в задании на проектирование с определением, при необходимости, числа лиц с инвалидностью и видов инвалидности.

4.8.2 Для обеспечения безопасности путей движения, мест обслуживания и отдыха маломобильных посетителей следует предусматривать мероприятия, перечисленные ниже:

а) не менее одного входа с поверхности земли в здание, приспособленного для передвижения маломобильных посетителей, а также из каждого подземного или надземного перехода, соединенного с этим зданием и доступного для маломобильных посетителей;

б) дверные проемы должны иметь ширину в чистоте не менее 0,9 м и не должны иметь порогов. При необходимости устройства порогов их высота не должна превышать 0,025 м;

в) ширина полосы движения прохода в чистоте как в здании, так и на участке должна быть при движении кресла-коляски в одном направлении не менее 1,5 м, а при встречном движении - не менее 1,8 м;

г) размеры пространства для маневрирования кресел-колясок при повороте на 90 ° следует принимать не менее 1,4 × 1,4 м, а при развороте на 180 ° - не менее 1,4 × 1,5 м. В тупиковых коридорах необходимо обеспечить возможность полного разворота кресла-коляски при радиусе разворота не менее 0,75 м. Глубина пространства для маневрирования кресла-коляски перед дверью при открывании «от себя» должна быть не менее 1,2 м, а при открывании «к себе» - не менее 1,5 м;

д) для внутренних лестниц ширина проступей должна быть не менее 0,3 м, а высота подъема ступеней - не более 0,15 м. Для наружных открытых лестниц рекомендуется принимать ширину проступей не менее 0,4 м, высоту подъемов ступеней - не более 0,12 м. При расчетной ширине лестниц более 2,5 м следует предусматривать дополнительные разделительные поручни;

е) ширина пандуса при одностороннем движении должна быть не менее 1,0 м, а при двустороннем движении - не менее 1,8 м;

Максимальная высота одного подъема пандуса не должна превышать 0,8 м при уклоне не более 8 %. При перепаде высот пола на путях движения 0,2 м и менее допускается увеличивать уклон пандуса до 10 %;

ж) площадка для поворота должна быть одинаковой ширины с маршем лестницы или пандуса и иметь глубину на горизонтальном участке не менее 1,5 м;

Поперечный уклон ступеней, пандусов и входных площадок не должен превышать 2 %;

и) габариты кабины лифта, предназначенного для пользования посетителями на креслах-колясках, должны быть в чистоте не менее:

- ширина - 1,1 м;
- глубина - 1,5 м.

4.8.3 Пространство перед входом в лифт с автоматической дверью, используемой посетителями на креслах-колясках, должно иметь глубину не менее 1,4 м, а ширину - на 0,25 м шире двери лифта с каждой стороны.

Выходы из него следует располагать на уровне этажей, имеющих помещения, посещаемые лицами с инвалидностью.

4.8.4 Ширину проходов между оборудованием в помещениях бань следует проектировать с учетом беспрепятственного проезда инвалидов-колясочников.

4.8.5 Ширину проходов между оборудованием в помещениях бань следует назначать в соответствии с приложением Б.

4.8.6 Скамьи для лиц с инвалидностью в мыльных следует предусматривать размером 0,5 × 1,8 м. Количество этих скамей принимается из расчета 3 % общего числа мест в мыльной.

4.9 Безопасность при эксплуатации

4.9.1 При проектировании сигнализационной системы рекомендуется предусматривать автоматическое выключение системы нагрева печей и котлов для обеспечения безопасности при аварийных ситуациях.

Допускается установка водонагревателя с автоматической коррекцией температуры воды.

4.9.2 Рекомендуется предусматривать систему оповещения персонала при неисправной работе насосов и системы фильтрации воды в бассейне.

4.9.3 Все помещения объекта следует оборудовать звуковыми колонками для своевременного оповещения при экстренной ситуации.

4.9.4 Телефоны и телефонные линии рекомендуется провести во все комнаты и помещения, предназначенные для пребывания посетителей.

4.9.5 Над телефонными аппаратами следует разместить информацию с номерами охраны, экстренных служб, адреса и телефоны бани или банно-оздоровительного комплекса.

4.9.6 Уровень чистого пола в помещениях с мокрым режимом должен быть на 3 см ниже уровня пола других смежных помещений.

Уклон обходных дорожек бассейна должен быть 1 - 2 % в сторону трапов или грязевых лотков и иметь нескользкую поверхность.

4.9.7 При перепаде полов более 1 м по периметру верхнего уровня необходимо предусматривать ограждение высотой не менее 0,8 м или иное устройство, исключающее возможность падения людей.

4.9.8 Площадь окружающей территории бассейна следует проектировать так, чтобы она превышала площадь поверхности ванны бассейна в не менее 5 раз.

Расстояние между краем бассейна и каким-либо препятствием следует принимать не менее 4 м. Со стороны ныряльного борта это расстояние следует увеличить еще на 1 м.

4.9.9 По периметру ванны следует предусматривать обходную дорожку шириной

1,5 м при входе, 0,8 м - в остальной части, дорожки следует проектировать без резких перепадов и препятствий, рекомендуется предусматривать небольшой уклон в сторону слива, чтобы исключить сток загрязненной воды с окружающей территории в бассейн.

4.9.10 При проектировании проходов вокруг бассейнов следует учитывать достаточное пространство для размещения мест для лежаков и сидений.

Вокруг бассейна рекомендуется выделять достаточное пространство для размещения спасательного оборудования.

4.9.11 Обходные дорожки, стенки и дно ванны бассейна следует выполнять из водонепроницаемых материалов, внутренняя поверхность конструкций залов ванн - из влагостойких материалов. По наружному периметру окружающая бассейн полоса должна быть оборудована стоками для ее мойки.

4.9.12 Для материалов покрытия обходных дорожек, дна ванны бассейна следует предусматривать:

- возможность их очистки и дезинфекции;
- устойчивость к воздействию применяемых химических реагентов и средств дезинфекции.

4.9.13 Поручни, расположенные по периметру бассейна, могут быть частью лестниц, спусков в воду, поручни рекомендуется устанавливать выступающими над уровнем воды не менее, чем на 0,3 м.

4.9.14 При проектировании бассейнов рекомендуется предусматривать вокруг него бортики, покрытые нескольким материалом, ширину которых рекомендуется принимать не менее 0,6 м.

4.9.15 Ограждения должны быть непрерывными, оборудованы поручнями и рассчитаны на восприятие нагрузок не менее 0,3 кН/м.

4.9.16 При проектировании скользящего спортивного оборудования, такого, как водяные горки, следует предусмотреть обеспечение гладких нержавеющей, а также неметаллических материалов.

4.9.17 Высота ограждений лестниц, балконов, террас, кровли и в других местах опасных перепадов высот должна быть достаточной для предупреждения падения и быть не менее 0,9 м.

4.9.18 Покрытие дна бассейнов на глубине менее 1,8 м должно быть из нескользких материалов.

4.9.19 Для обеспечения безопасности следует соблюдать следующие правила:

- температура поверхностей доступных для людей частей нагревательных приборов и подающих трубопроводов отопления не должна превышать 70 °С, допускается 90 °С, если приняты меры для предотвращения касания их человеком, температура поверхностей других трубопроводов не должна превышать 40 °С;
- температура горячего воздуха на расстоянии 10 см от выпускного отверстия приборов воздушного отопления не должна превышать 70 °С;
- температура горячей воды в системе горячего водоснабжения не должна превышать 60 °С.

4.9.20 Светильники в помещениях с мокрым и влажным режимами должны быть с соответствующей степенью защиты.

В парильных следует устанавливать светильники с термостойким стеклом, защищенным мелкоячеистой сеткой для предохранения людей от падения осколков стекла.

4.9.21 Допускается устройство вентилируемых воздушных прослоек и каналов в соответствии с расчетом.

4.10 Охрана окружающей среды

4.10.1 В целях охраны окружающей среды рекомендуется проводить мероприятия, способствующие стабилизации и улучшению состояния экологических систем, сохранению биологического разнообразия, рациональному использованию и воспроизводству природных ресурсов.

4.10.2 С целью снижения вредных выбросов при возведении, эксплуатации зданий бань и банно-оздоровительных комплексов рекомендуется производить переработку утилизированного материала.

4.10.3 Для предотвращения и устранения процессов, ухудшающих состояние окружающей среды, следует производить:

- а) мониторинг за выбросами загрязняющих веществ в атмосферный воздух от неорганизованных источников;
- б) предотвращение загрязнения земельных ресурсов;
- в) восстановление нарушенного плодородного слоя почвы;
- г) контроль и предотвращение загрязнения водных ресурсов;
- д) снижение запыленности территории, создание благоприятных условий для посетителей и рабочего персонала бань и банно-оздоровительных комплексов;
- е) увеличение площади земельных насаждений.

4.10.4 Для стабилизации и повышения состояния экологических систем рекомендуется осуществлять сохранение или улучшение существующего ландшафта.

5 ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЕ И РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ

5.1 Экономия энергии и сокращение расходов тепла

5.1.1 При проектировании бань и банно-оздоровительных комплексов рекомендуется предусматривать мероприятия, способствующие оптимизации энергопотребления, сокращению расходов в режимах ожидания.

5.1.2 При проектировании объектов бань и банно-оздоровительных комплексов следует предусмотреть установку тепловых насосов, модернизацию систем центрального отопления или охлаждения.

5.1.3 В целях улучшения теплоизоляции рекомендуется увеличивать слой используемого материала при возведении стен и ограждающих конструкций или наружной теплоизоляции стен.

5.1.4 Рекомендуется применять энерго- и теплосберегающие технологии (фасадные и кровельные системы и др.), возобновляемые источники энергии (солнечную, ветровую и т. п.).

5.1.5 Для повышения теплозащиты зданий бань и банно-оздоровительных комплексов допускается применение фасадных систем наружных стен с утеплителем.

Фасадные системы допускается разделить на:

- системы со штукатурными слоями. Системы со штукатурными слоями предусматривают клеевое или механическое закрепление утеплителя с помощью анкеров, дюбелей и каркасов к несущей части стены с последующим оштукатуриванием;
- системы с облицовкой кирпичом или другими мелкоштучными материалами;
- системы с защитно-декоративными экранами. Такие системы выполняют с воздушным вентилируемым зазором между утеплителем и экраном.

5.1.6 Допускается установка оконных конструкций с регулируемыми приборами вентилирования (шумозащитными клапанами, специально организованными отверстиями в оконном профиле, поворотно-откидными устройствами, фиксаторами).

5.1.7 При установке оконных конструкций допускается нанесение на стекло теплоотражающего покрытия, которое прозрачно для видимой части спектра дневного света, но в то же время характеризуется высоким коэффициентом отражения в тепловом диапазоне излучения, направленного изнутри наружу.

5.1.8 Для обеспечения энергоэффективности:

- минимизация образования отходов при выполнении строительных работ;
- мероприятия по защите и восстановлению окружающей среды в процессе строительства;
- минимизация воздействия на окружающую среду при строительстве, эксплуатации и утилизации здания;
- снижение расхода электроэнергии;
- использование возобновляемых энергоресурсов;
- снижение расхода тепловой энергии на отопление и вентиляцию здания.

5.2 Рациональное использование природных ресурсов

5.2.1 При проектировании следует предусматривать надежные, эффективные меры предупреждения, устранения загрязнения вредными отходами, их обезвреживание, утилизацию, внедрение ресурсосберегающих, малоотходных, безотходных технологий, а также производств.

5.2.2 При проектировании зданий бань и банно-оздоровительных комплексов рекомендуется предусматривать систему рационального водоиспользования:

- утилизацию стоков;
- водосберегающую арматуру;
- предотвращение загрязнения поверхностных и грунтовых вод;
- предотвращение нарушения естественных гидрологических условий;
- сохранение биологического разнообразия водных экосистем;
- предотвращение или ликвидацию вредного воздействия вод;

- очистку сточных вод для дальнейшего вторичного использования (смыв, полив растений).

5.2.3 Бассейны рекомендуется оснащать рециркуляционной системой, в состав которой входят насос, фильтры, соединительные трубы, клапаны, арматура, дезинфекционное оборудование.

Для каждого бассейна следует устанавливать отдельную рециркуляционную систему.

5.2.4 В целях предотвращения эрозии почвы на территории бань и банно-оздоровительных комплексов рекомендуется проводить следующие мероприятия по:

- уменьшению стока поверхностных вод;
- устройству противоселевых сооружений, облысению, залужению склонов.

5.2.5 Для осуществления рационального использования природных ресурсов следует осуществлять:

- снижение расхода тепловой энергии на горячее водоснабжение;
- повышение эффективности энергетической инфраструктуры;
- использование вторичных энергоресурсов;
- минимизацию воздействия материалов, используемых в строительстве, на окружающую среду.

Приложение А
(информационное)

Площади помещений бань и банно-оздоровительных комплексов

Таблица А.1 - Площади помещений бань и банно-оздоровительных комплексов

Помещения	Единица измерения	Площадь, м ² , на единицу измерения, не менее			Примечание
		второго разряда	первого разряда	высшего разряда	
Вестибюль с гардеробом	На одно место	0,6	0,6	0,5	
Помещения для ожидания	То же	0,9	0,9	0,8	
Касса	-	2,5	2,5	3,0	
Помещение для раздевания	На одно место	2,0	2,0	2,2	Соотношение мест одного помещения для раздевания, мыльной (или душевой) и парильной: 100:70:20
Помещения для раздевания в номерах	номер	2,0	4,0	4,0	
Мыльные	На одно место	2,7	2,7	2,7	
Мыльные в номерах	То же	-	3,0	9,0	
Парильные	«	3,0	3,0	3,0	Не более 24 м ²
Парильные в номерах	«	-	2,0	2,0	
Душевые кабины (открытые)	«	4,0	3,0	3,0	
Ванные кабины (закрытые)	На 1 кабину	4,8	4,8	4,8	
Душевые кабины (закрытые)	То же	3,3	3,3	3,3	
Купально-плавательный бассейн	На 1 место	-	4,5 (зеркало воды)	4,5 (зеркало воды)	
Микробассейн при парильных		-	6,0 (зеркало воды)	8,0 (зеркало воды)	
Оздоровительные кабины	На кабину	-	7,1	7,0	
Оздоровительный душевой зал	На зал	-	22,2	22,2	

Таблица А.1 - Площади помещений бань и банно-оздоровительных комплексов
(продолжение)

Помещения	Единица измерения	Площадь, м ² , на единицу измерения, не менее			Примечание
		второго разряда	первого разряда	высшего разряда	
Помещение для раздевания при душевом зале	На одно помещение для раздевания	-	12,0	12,0	
Фотарий	На 1 облучатель	-	12,0	12,0	На 10 % посетителей отделения, но не менее 18 м ²
Парикмахерская	Рабочее место	6,0	6,0	6,0	
Подсобное помещение парикмахерской	То же	3,0	3,0	2,0	
Педикюрный кабинет	На 1 рабочее место	-	8,0	8,0	
Мастерская мелкого ремонта	На мастерскую	10,0	20,0	20,0	
Киоск по продаже и прокат банно-купальных принадлежностей	На рабочее место	10,0	15,0	15,0	
Прачечная срочной чистки	1 кг белья в смену	-	0,8	0,8	
Буфет	На 1 предприятие	27,0	27,0	-	Состав помещений буфета и кафе принимается в соответствии с нормативами для предприятий общественного питания в расчете на количество посетителей - 10 % от вместимости бани
Подсобная буфета	То же	9,0	9,0	-	
Кафе	«	-	-	116,0(см. прим.)	
Кабинет директора	-	12,0	12,0	16,0	
Контора	-	-	12,0	12,0	

Таблица А.1 - Площади помещений бань и банно-оздоровительных комплексов
(продолжение)

Помещения	Единица измерения	Площадь, м ² , на единицу измерения, не менее			Примечание
		второго разряда	первого разряда	высшего разряда	
Кабинет врача (при наличии оздоровительных отделений)	-	-	10,0	10,0	
Кладовая для белья	На одно помещение для раздевания	0,08	0,08	0,08	
Кладовая для моечных принадлежностей	То же	0,08	0,08	0,08	
Кладовая для уборочного инвентаря	«	0,04	0,04	0,04	
Слесарная мастерская	-	-	12,0	16,0	В банях на 100 мест и более
Лаборатория для химического и бактериологического анализа воды	-	-	8,0	8,0	
Зал для занятий ритмической гимнастики	На одного занимающегося	-	4,5	4,5	
Комната отдыха	На 1 место	-	1,5	1,5	

Приложение Б
(информационное)

Ширина проходов в помещениях бань и банно-оздоровительных комплексов

Таблица Б.1 - Ширина проходов в помещениях бань и банно-оздоровительных комплексов

Помещения	Проходы	Ширина проходов, м, не менее
Помещения для раздевания	Главный проход между торцами скамей	1,5
	Проходы между скамьями	1,2
	Проходы между скамьями и оборудованием	1,1
Мыльные	Главный проход при двухстороннем расположении в нем водоразборных колонок	2,0
	Главный проход при одностороннем расположении в нем водоразборных колонок	1,8
	Проход между скамьями	1,5
	Проход между стороной скамьи, предназначенной для сидения, и открытой стороной душевой кабины	1,4
	Проход между стороной скамьи, предназначенной для сидения, и стеной	1,2
Душевые с открытыми кабинами	Главный проход между торцами душевых кабин	1,5
	Проход между рядами кабин	1,3
	Проход между рядами кабин и стеной	1,2
Закрытые ванны и душевые кабины	Главный проход	1,8
	Проход между рядами кабин и стеной	1,0
	Проход между рядами кабин	1,2
Оздоровительное ванное отделение	Проход между торцами ванн и стеной	1,0
Купально-плавательный бассейн	Главная обходная дорожка (между стеной и бортиком ванн)	2,0
	Второстепенные обходные дорожки (между стеной и бортиком ванны)	1,0

Приложение В
(информационное)

Оборудование бытовых помещений обслуживающего персонала

Таблица В.1 - Оборудование бытовых помещений обслуживающего персонала

Профессия	Группа производственных процессов	Расчетное количество душевых сеток	Расчетное количество умывальников	Гардеробная - число отделений шкафчика на 1 чел.	Примечания
Рабочий сушильно- гладильного помещения, прачечной	2 А	1 на 7 чел.	1 на 20 чел.	2	Предусмотреть возможность устройства помещения для охлаждения
Банщик мыльного и ванно-душевого отделения, уборщик производственных помещений, трапонист, рабочий стирального отделения, прачечной	2 В	1 на 5 чел.	1 на 20 чел.	2	При списочном составе работающих более 50 чел. – раздельные, гардеробные для домашней и специальной одежды
Билетный контролер, приемщик ценностей, гардеробщик, диспетчер, рабочий разборки, починки и выдачи белья	1 А	1 на 25 чел.	1 на 7 чел.	1	

Таблица В.1 - Оборудование бытовых помещений обслуживающего персонала
(продолжение)

Профессия	Группа производственных процессов	Расчетное количество душевых сеток	Расчетное количество умывальников	Гардеробная - число отделений шкафчика на 1 чел.	Примечания
Кастелянша, слесарь, электромонтер, машинист (кочегар котлов), моторист бойлерных установок, плотник, подсобный рабочий по подаче топлива, мозолист, массажист, парикмахер, косметичка, маникюрша, рабочий на складе химикатов	1 Б	1 на 15 чел.	1 на 10 чел.	2	

Приложение Г

Перечень помещений, размещение которых допускается в подвальном и цокольном этажах

Подвальный этаж

- бойлерные, насосные водопровода и канализации, камеры вентиляционные и кондиционирования воздуха, узлы управления и другие помещения для установки и управления инженерным и техническим оборудованием зданий, машинное отделение лифтов, помещения для оборудования системы пожаротушения, автостоянки;
- спортивные залы и помещения для физкультурно-оздоровительных занятий;
- вестибюль при устройстве выхода из него наружу через первый этаж, гардеробные, уборные, умывальные, курительные, раздевальные и душевые при саунах;
- кладовые (кроме помещений для хранения легковоспламеняющихся и горючих жидкостей);
- помещения торговых киосков продовольственных и непродовольственных товаров;
- кафе, буфеты, комнаты приема пищи;
- мастерские инженерного обслуживания здания;
- лаборатория.

Цокольный этаж

- все помещения, размещение которых допускается в подвальном этаже;
- регистратура;
- касса по продаже абонементов и разовых билетов;
- пункт обмена валюты, банкомат;
- конторские помещения, сауна.

Приложение Д
(информационное)

Температура воздуха

Таблица Д.1 - Температура воздуха для проектирования систем отопления

Помещение	Температура воздуха в помещении, °С, не менее	Кратность воздухообмена в помещениях, ч, не менее		Скорость движения воздуха, м/сек, не более
		приток	вытяжка	
Вестибюль с гардеробом	18	2	-	0,5
Помещения для ожидания	18	2	-	0,5
Помещения для раздевания	25	2,5	2	0,15
Мыльные	30	8	9	0,15
Тамбуры между мыльной и для помещения для раздевания и перед бассейном	25	10	-	0,15
Душевые (с открытыми кабинами)	25	10	11	0,15
Парильные (в зависимости от вида)	от 30 до 120	2-3 в расчете на одного человека	3-5	
Ванные кабины (закрытые)	25	6	7	0,15
Душевые (с закрытыми кабинами)	25	10	11	0,15
Помещения купально-плавательных бассейнов	26	По расчету, но не менее 80 м ³ /ч наружного воздуха на одного посетителя		0,2
Помещения оздоровительных душей	26	10	11	0,2

Таблица Д.1 - Температура воздуха для проектирования систем отопления
(продолжение)

Помещение	Температура воздуха в помещении, °С, не менее	Кратность воздухообмена в помещениях, ч, не менее		Скорость движения воздуха, м/сек, не более
		приток	вытяжка	
Помещения оздоровительных ванн	25	5	4	0,2
Массажные	22	4	5	0,5
Фотарий	25	По расчету		0,15
Комнаты отдыха	22	3	3	0,5
Парикмахерские	21	-	2	0,15
Мастерские мелкого ремонта одежды	16	-	1	0,5
Буфеты, кафе	18	-	3	0,5
Кабинет врача	20	-	1	0,5
Комнаты обслуживающего персонала	18	-	1	0,5
Комната приема пищи	18	-	1	0,5
Кладовые	15	-	1	0,5
Уборные при помещениях для раздевания	20	2	50 м ³ /ч на каждый унитаз	
Помещения для запасных баков для воды	5	5	0,5	
Насосно-фильтровальные	16	По расчету, но не менее 80 м ³ /ч на одного занимающегося	3	
Склады:		10		

Таблица Д.1 - Температура воздуха для проектирования систем отопления
(продолжение)

Помещение	Температура воздуха в помещении, °С, не менее	Кратность воздухообмена в помещениях, ч, не менее		Скорость движения воздуха, м/сек, не более
		приток	вытяжка	
- баллонов с хлором реагентов, - хозяйственных химикатов	10 10		12 2	
Зал ритмической гимнастики, залы тренажеров и помещения для физкультурно-оздоровительных занятий	18	2		0,5
Хлораторные в бассейнах	16	10	12	0,5
Хлораторные с применением электролизных установок напорного типа (с электролизной циркуляционной воды)			2	0,5

УДК 725.731

МКС 91.040.10

Ключевые слова: баня, банно-оздоровительные комплексы, парная, бассейн, душевая кабина, парикмахерские, прачечная.

Ресми басылым

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӨНЕРКӘСІП ЖӘНЕ ҚҰРЫЛЫС МИНИСТРЛІГІНІҢ
ҚҰРЫЛЫС ЖӘНЕ ТҮРҒЫН ҮЙ-КОММУНАЛДЫҚ ШАРУАШЫЛЫҚ ІСТЕРІ
КОМИТЕТІ

**Қазақстан Республикасының
ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ**

ҚР ЕЖ 3.02-117-2013

МОНШАЛАР ЖӘНЕ МОНША-САУЫҚТЫРУ КЕШЕНДЕРІ

Басылымға жауаптылар: «ҚазҚСҒЗИ» АҚ

050046, Алматы қаласы, Солодовников көшесі, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – қабылдау бөлмесі

Издание официальное

КОМИТЕТ ПО ДЕЛАМ СТРОИТЕЛЬСТВА И ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО
ХОЗЯЙСТВА МИНИСТЕРСТВА ПРОМЫШЛЕННОСТИ И СТРОИТЕЛЬСТВА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

**СВОД ПРАВИЛ
Республики Казахстан**

СП РК 3.02-117-2013

БАНИ И БАННО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫЕ КОМПЛЕКСЫ

Ответственные за выпуск: АО «КазНИИСА»

050046, г. Алматы, ул. Солодовникова, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – приемная